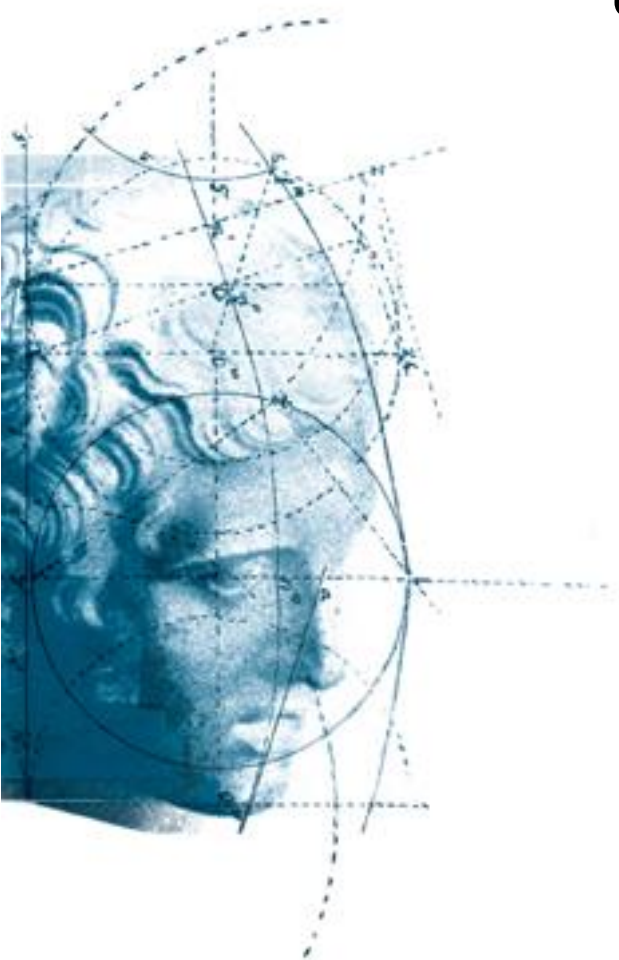

Nabídka volných míst evidovaných Úřadem práce ČR se zaměřením na nabídku pro absolventy škol a mladistvé

Mgr. Gabriela Doležalová

Praha 2016

Obsah

1. Úvodem.....	3
2. Obsah, cíle a metodika analýzy.....	3
2.1. Metodika analýzy	4
2.2. Používané pojmy a klasifikace	4
3. Charakteristiky trhu práce ČR.....	6
4. Vývoj počtu volných míst evidovaných Úřadem práce ČR.....	8
5. Struktura volných míst evidovaných Úřadem práce ČR	12
5.1. Struktura hledaných profesí v nabídce volných míst	12
5.2. Nabídka volných míst podle požadované úrovně vzdělání	17
5.3. Požadavky na praxi uchazečů	21
6. Struktura volných míst pro absolventy škol a mladistvé	23
6.1. Struktura hledaných profesí v nabídce volných míst pro absolventy škol a mladistvé.....	24
6.2. Nabídka volných míst pro absolventy škol podle oboru zaměstnání.....	26
6.3. Nabídka volných míst pro absolventy škol podle druhu pracovního úvazku.....	27
7. Regionální struktura volných míst evidovaných Úřadem práce ČR	30
8. Závěrečné shrnutí	32
9. Přílohy - přehled vývoje volných míst a počtu uchazečů v jednotlivých krajích	34

Nabídka volných míst evidovaných Úřadem práce ČR se zaměřením na nabídku pro absolventy škol a mladistvé
Mgr. Gabriela Doležalová

Vydal Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, Praha 2016

© NÚV 2016

Korektura: oddělení pro informační a publikační činnost

1. Úvodem

Trh práce je vždy ovlivňován jak vnitřními, tak vnějšími podmínkami. Mezi nejdůležitější patří v první řadě celkový hospodářský vývoj země, který byl na začátku 90. let minulého století výrazně ovlivněn rozpadem tzv. socialistického bloku a otevřením se trhu práce. Trh práce radikálně ovlivnila postupná transformace centrálně plánované ekonomiky na ekonomiku tržní a demokratizace společnosti doprovázené **vznikem nezaměstnanosti** (situace na trhu práce se na samém počátku transformačního období vyznačovala plnou zaměstnaností). V počátečním období byla nezaměstnanost nízká, v následném období hospodářské recese vzrostla. Výraznější obtíže s uplatněním zaznamenala méně kvalifikovaná pracovní síla a pracovní síla s kvalifikací zaměřenou na útlumová odvětví národního hospodářství. Na začátku tisíciletí se míra nezaměstnanosti stabilizovala a v dalším období se situace začala výrazně zlepšovat.

Po období ekonomického růstu náš trh práce v roce 2008 zasáhl vliv celosvětové hospodářské recese, jejímž působením se prohloubily závažné regionální i profesní nesoulady, které měly za následek desítky tisíc osob marně hledajících odpovídající pracovní uplatnění. Docházelo ke snižování počtu pracovních míst v některých odvětvích. Po odeznění několikaleté ekonomické krize nastává i oživení na trhu práce – zvyšuje se nabídka pracovních příležitostí a snižuje se počet nezaměstnaných, tj. otevírají se možnosti pro nalezení vhodného pracovního uplatnění. Část firem dokonce uvádí, že limitujícím faktorem pro jejich další růst je nedostatek pracovníků, kteří by odpovídali jejich potřebám (zejména technických pracovníků).

Na trh práce působí kromě ekonomických i další faktory (demografické, sociální, kulturní, atd.). Náš trh práce již nyní ovlivňuje i klesající počet absolventů škol přicházejících na trh práce. V mnoha případech tak trh práce nezíská dostatečnou náhradu za pracovníky odcházející do důchodu. Dalším významným faktorem působícím na trh práce jsou změny samotných preferencí zájemců o studium, u kterých lze sledovat jednak odlišné preference, ale i životní styl a cíle, které ovlivňují rozhodování o volbě povolání.

Z pohledu ohrožení nezaměstnaností patří mezi rizikové skupiny na trhu práce i mladá populace včetně absolventů škol. Této skupině je třeba věnovat zvýšenou pozornost. Období od ukončení školy až po nalezení si vhodného zaměstnání je nejtěžší a nejkritičtější. Ve zmíněném období se ve vysoké míře projevuje nezkušenost absolventa a současně obavy ze strany potencionálního zaměstnavatele. Uplatnění absolventů škol na trhu práce ovlivňuje soubor faktorů a ne všechny jsou v dosahu působení vzdělávacího systému. Vzdělávací systém ale působí jako výrazný faktor předurčující budoucí uplatnitelnost (zaměstnatelnost) absolventů škol. Působí jako významný zdroj pro vybavení absolventů potřebnými znalostmi, schopnostmi a dovednostmi a tím ovlivňuje jejich připravenost k plnohodnotnému začlenění do pracovního procesu a dalšího vzdělávání.

2. Obsah, cíle a metodika analýzy

Předkládaný materiál se zaměřuje na zhodnocení situace na trhu práce z hlediska nabídky volných míst evidovaných ÚP. Pozornost je soustředěna na možnosti uplatnění absolventů škol a mladistvých.

Navazuje na *Analýzu volných pracovních míst evidovaných Úřadem práce ČR v kontextu se strukturou absolventů a zaměstnaných*¹ vydanou v roce 2014, která zachycuje stav ještě v době působení ekonomické krize na trh práce. Úvodní část je věnovaná základní charakteristice trhu práce ČR. Na ni navazující kapitola se zabývá vývojem hlavních indikátorů trhu práce – vývojem počtu volných pracovních míst a počtem uchazečů o zaměstnání. Stěžejní část analyzuje nabídku volných pracovních míst z hlediska profesní struktury, spolu s identifikací nežádanějších profesí, dále z hlediska požadované úrovně vzdělání a z hlediska

¹ Doležalová, G.: *Analýza volných pracovních míst evidovaných Úřadem práce ČR v kontextu se strukturou absolventů a zaměstnaných*. Praha, NÚV 2014. Dostupné na: <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-91>

požadavků na praxi uchazečů. Samostatná rozsáhlá část se zabývá strukturou volných míst pro absolventy škol a mladistvé. Pozornost je soustředěna na strukturu volných pracovních míst vhodných pro absolventy škol a mladistvé podle profese (s identifikací nejžádanějších profesí), dále podle oboru zaměstnání i podle druhu pracovního úvazku a zachycení změn v krátkodobém horizontu v době odeznívání ekonomické krize. V závěru je zcela nová kapitola, která obsahuje srovnání situace ve zkoumané oblasti v krajích a grafické výstupy zpracované pro každý kraj jednotlivě.

Cíle analýzy

- Sledovat vývoj počtu volných pracovních míst evidovaných úřadem práce v kontextu s vývojem míry nezaměstnanosti na celorepublikové i krajské úrovni.
- Analyzovat strukturu volných pracovních míst podle profese, identifikovat nejžádanější profese a srovnat se strukturou pracovní síly.
- Zhodnotit nabídku volných pracovních míst podle požadovaného vzdělání, požadavků na praxi příp. podle dalších požadavků a dovedností.
- Analyzovat strukturu volných pracovních míst vhodných pro absolventy podle profese, oboru zaměstnání příp. dalších charakteristik.

Součástí analýzy je i srovnání výsledků provedených analýz s výstupy z jiných šetření – především srovnání s výstupy analýzy inzertní nabídky zaměstnání v denním tisku a na internetu².

Předložený studijní text rozhodně nemá ambice řešit dané téma komplexně v celé jeho šíři. Je pouze určitou sondou do velmi složité problematiky.

2.1. Metodika analýzy

Z důvodu návaznosti na předešlé šetření byla použita obdobná metodika. Základním datovým zdrojem se stal integrovaný portál MPSV, který obsahuje řadu statistických informací a bohatou datovou základnu ke stažení z oblasti nabídky a poptávky trhu práce. Pro možnost hlubší analýzy byla stažena i kompletní nabídka volných míst v konkrétní den (volně dostupná na portálu MPSV v sekci zaměstnanost je k dispozici pouze týden), a to 24. 5. 2016 (v době, kdy čerství absolventi škol jsou na trhu práce již nějakou dobu a trh práce je do jisté míry absorboval). Pro účely komparace a kontroly je srovnána i s nabídkou ze dne 16. 5. 2014 (z předešlé analýzy).

Datová základna použita k charakteristice trhu práce ČR vychází z publikovaných údajů a informací ČSÚ z Výběrového šetření pracovních sil (data z VŠPS uvádějí přepočtené skutečné počty osob ze sledovaného vzorku). Hlavní část studie zabývající se analýzou volných míst celkově i pro absolventy škol a mladistvé vychází ze stažené a upravené nabídky volných míst evidovaných ÚP z integrovaného portálu MPSV. Datová základna poslední kapitoly, zaměřené na situaci v krajích, jsou měsíční a čtvrtletní statistiky nezaměstnanosti zveřejněné na integrovaném portálu MPSV v sekci zaměstnanost a také stažená nabídka volných míst vybraných dní (viz výše).

2.2. Používané pojmy a klasifikace

- **absolvent** – na základě dohody mezi MŠMT a MPSV se pro potřeby statistického sledování používá definice absolventa jako uchazeče o zaměstnání evidovaného na ÚP podle místa jeho trvalého bydliště, u kterého doba od úspěšného ukončení jeho studia nepřekročila 2 roky³.

² Šťastnová, P., Tillner, J.: Analýza inzertní nabídky zaměstnání v denním tisku a na internetu – 2012. Praha, NÚV 2013. Dostupné na: <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-81>

³ Více na <https://portal.mpsv.cz/sz/stat/abs>

- **trh práce** – je místem, v němž se střetává poptávka po práci ze strany potenciálních zaměstnavatelů s nabídkou práce, již představují jednotlivci ucházející se o zaměstnání, přičemž předmětem koupě a prodeje nejsou jednotlivé osoby, ale jejich pracovní síla⁴. Dochází zde ke konfrontaci požadavků a nároků zaměstnavatelské sféry se skutečným charakterem a kvalitou disponibilní pracovní síly.

- **pracovní síla, tj. obyvatelé ekonomicky aktivní (EAO)** – jednotlivci, kteří dosáhli minimálně patnácti let věku a současně splňují kritéria, na jejichž základě mohou být zařazeni mezi **zaměstnané** či **nezaměstnané**.

- **obecná míra nezaměstnanosti** podle definice ILO – je dána poměrem počtu uchazečů o zaměstnání (nezaměstnaných) k celkovému počtu ekonomicky aktivních obyvatel (tj. zaměstnaných i nezaměstnaných). Hodnota míry nezaměstnanosti vyjadřuje procentní podíl nezaměstnaných na pracovní síle.

Na základě dohody Ministerstva práce a sociálních věcí ČR s Českým statistickým úřadem počínaje lednem 2013 přešlo ministerstvo na nový ukazatel registrované nezaměstnanosti v ČR s názvem **Podíl nezaměstnaných osob**. Ten vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věkovém rozpětí 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku.

Vzhledem k tomu, že v kapitole 3 zachycujeme vývoj struktury zaměstnaných i nezaměstnaných podle věku od roku 2008 a vycházíme z dostupných dat VŠPS, je zde použita míra nezaměstnanosti.

- **registrovaní nezaměstnaní, resp. uchazeči o zaměstnání (MPSV)** – podle platných zákonů mohou být vedeni v evidencích úřadů práce jako neumístění uchazeči o práci občané trvale bydlící v příslušné oblasti, kteří nejsou v pracovním nebo obdobném vztahu k zaměstnavateli, ani nevykonávají samostatnou výdělečnou činnost, a kteří požádali úřad práce o zprostředkování vhodného zaměstnání.

- **počet uchazečů o zaměstnání na 1 pracovní místo** – indikátor vyjadřující počet uchazečů o zaměstnání (dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti) vydělený počtem volných pracovních míst evidovaných na ÚP.

- **Úřad práce České republiky** (dále jen „Úřad práce ČR“) je správním úřadem s celostátní působností a je organizační složkou státu. Úřad práce ČR tvoří generální ředitelství, krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu (dále jen „krajské pobočky“). Součástí krajských poboček jsou kontaktní pracoviště.

Kontaktní pracoviště plní úkoly v oblasti zprostředkování zaměstnání, evidence uchazečů a zájemců o zaměstnání, v oblasti podpory v nezaměstnanosti a také v oblasti nepojistných sociálních dávek úkoly správního orgánu prvního stupně dle zákona o státní sociální podpoře, zákona o pomoci v hmotné nouzi, zákona o sociálních službách a zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením.⁵

Pro hodnocení **profesní struktury** byla využita jako základ **Klasifikace CZ-ISCO** vycházející z metodických principů mezinárodní klasifikace ISCO-08. Je založena na dvou hlavních principech, kterými jsou druh vykonávané práce (pracovní místo) a úroveň dovedností. Zaměstnání, jež vyžadují vykonávání stejných úkolů, by měla být vždy zařazena na stejném místě, i když se požadované formální vzdělání nebo kvalifikace konkrétního zaměstnance mohou mezi jednotlivými zeměmi i mezi jednotlivými osobami lišit. Klasifikaci ISCO používá MPSV i Český statistický úřad a zahrnuje 10 hlavních skupin povolání.

⁴[www - upřesnění pojmů](http://www.mpsv.cz/upcr/oup)

⁵ Více na <http://portal.mpsv.cz/upcr/oup>

Obor zaměstnání – evidenci volných míst zveřejněná na integrovaném portálu MPSV rozlišuje 16 oborů zaměstnání:

Administrativa
Doprava
Finance
Informační technologie
Kultura a sport
Management
Obchod a cestovní ruch
Obrana a ochrana
Právo
Služby
Stavebnictví
Věda a výzkum
Výchova a vzdělávání
Výroba a provoz
Zdravotnictví
Zemědělství a lesnictví

3. Charakteristiky trhu práce ČR

Trh práce je místem, kde se kupuje a prodává práce, jejíž cenou je mzda. Funkcí trhu práce je zabezpečit pracovníky odpovídajícími prostředky (především pracovními příjmy) a ekonomiku potřebnými pracovními silami, čímž umožňuje pracovní proces a produkci statků. Stejně jako na jiných trzích existuje i zde strana nabídky a poptávky, a nezaměstnanost je průvodním jevem jejich nerovnováhy. Nezaměstnanost neovlivňuje pouze ekonomiku země, ale zasahuje do celé společnosti svými sociálními dopady.

Trh práce ovlivňují vnější i vnitřní podmínky. Mezi nejdůležitější vnitřní faktory patří⁶:

- na straně nabídky práce: kvalitativní (např. vzdělanost populace, věková struktura, délka doby v nezaměstnanosti, schopnost mobility) a kvantitativní charakteristiky (počet nezaměstnaných).
- na straně poptávky po práci: z kvalitativního pohledu charakteristika neobsazených pracovních míst (např. kvalifikační a jiné požadavky na zaměstnance) a kvantitativního pohledu počet volných pracovních míst.

Pro celkovou charakteristiku trhu práce je velice důležitý vzájemný vztah nabídky a poptávky po práci (jejich prostorový, kvalifikační a strukturální (odvětvový) soulad). Při proměnlivosti vývoje ekonomiky je pak velmi důležité, jak pružně a rychle se trh práce dokáže přizpůsobit novým podmínkám.

Některé charakteristiky nezaměstnanosti v ČR:

- platí, že čím vyšší vzdělání, tím nižší specifická míra nezaměstnanosti (nejnižší míru nezaměstnanosti mají lidé s vysokoškolským vzděláním).

- téměř dvojnásobně převyšuje míra nezaměstnanosti mladých osob (15-24 let) míru nezaměstnanosti celkovou (15–64 let)⁷.

- nezaměstnanost v České republice má výrazné prostorové diference, typické jsou velké regionální rozdíly. Největší nezaměstnanost je v oblastech s těžkým průmyslem a v některých okrajových regionech. Nejnižší nezaměstnanost tradičně vykazuje Praha, kde je výrazně jiná struktura pracovních míst.

⁶ <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/ckta17120909.doc>

⁷ <http://infoabsolvent.cz/Temata/ClanekAbsolventi/5-1-06/Nezamestnanost-absolventu-v-prvnich-deseti-letech/12>

- míra nezaměstnanosti od svého vrcholu v devadesátých letech rok od roku postupně klesala až na téměř zanedbatelnou úroveň v polovině roku 2008.

- s nástupem **ekonomické krize** se tempo hospodářského růstu během zimy 2008/9 zpomalilo natolik, že řada firem musela přejít k propouštění zaměstnanců, aby vůbec udržela svou pozici na trhu. Úřady práce zaznamenaly prudký nárůst počtu registrovaných nezaměstnaných. Ekonomický zvrat se zřetelně projevil rovněž v počtech nezaměstnaných absolventů, které měly do té doby po dobu šesti let klesající tendenci. Nástupem ekonomické krize (čili od podzimu 2008) byl pravidelný cyklický vývoj počtu nezaměstnaných absolventů narušen.⁸ K poklesu jejich míry nezaměstnanosti dochází po roce 2014 v rámci všech sledovaných kategorií vzdělání. Na pokles míry nezaměstnanosti absolventů středních a vyšších odborných škol má výrazný vliv lepší se ekonomická situace a podmínky na pracovním trhu.

Uvedené tvrzení dokládají i výsledky v tab. 1, která zachycuje vývoj počtu populace starší 15 let, dále vývoj počtu ekonomicky aktivních lidí a - co nás nejvíce zajímá - vývoj počtu zaměstnaných a nezaměstnaných.

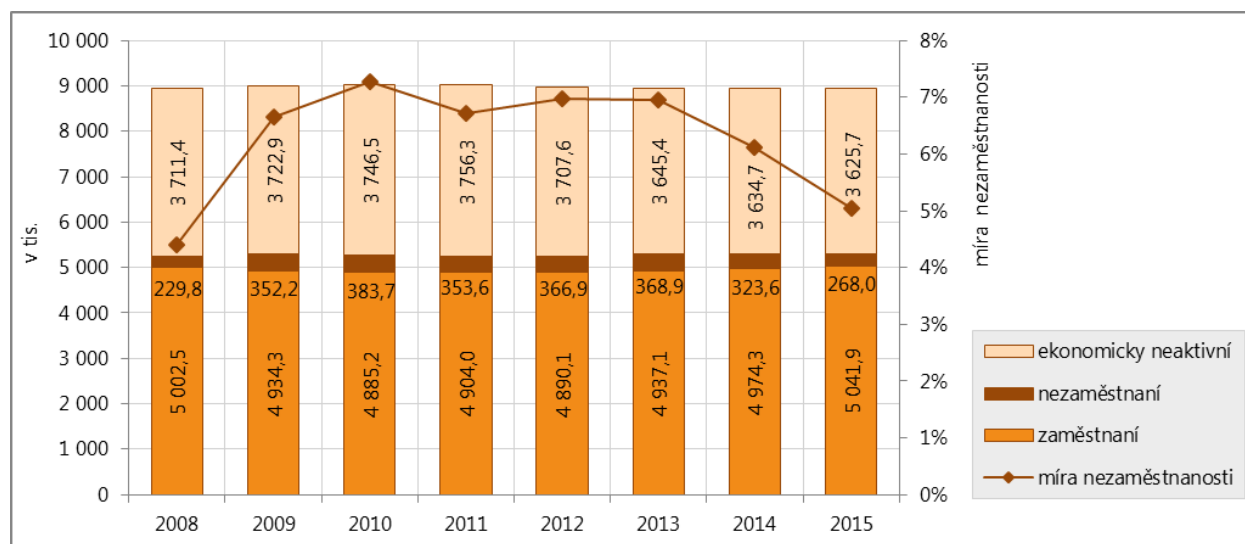
Tabulka 1: Obyvatelstvo ČR starší 15 let a jeho členění dle ekonomického postavení (v tis.)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
populace 15 a více let	8 943,8	9 009,3	9 015,4	9 013,9	8 964,6	8 951,5	8 932,6	8 935,7
pracovní síla (EAO)	5 232,3	5 286,5	5 268,9	5 257,6	5 256,9	5 306,0	5 297,9	5 309,9
zaměstnaní v NH	5 002,5	4 934,3	4 885,2	4 904,0	4 890,1	4 937,1	4 974,3	5 041,9
nezaměstnaní	229,8	352,2	383,7	353,6	366,9	368,9	323,6	268,0

Zdroj: ČSÚ, VŠPS

Od roku 2008, v době ekonomické krize, počet zaměstnaných klesal a naopak počet nezaměstnaných se zvyšoval. Obrat ve vývoji nastal až na přelomu let 2013/2014 (tab. 1, graf 1). Podle výsledků VŠPS průměrný počet ekonomicky aktivních osob v roce 2015 dosáhl téměř 5 310 tisíc, z toho 5 042 tis. z nich bylo zaměstnaných a 268 tis. nezaměstnaných. Počet nezaměstnaných v průběhu dvou let (2013-2015) poklesl o 101 tis. a počet zaměstnaných naopak vzrostl o 104 tis., což se projevilo i na poklesu míry nezaměstnanosti.

Graf 1: Vývoj struktury ekonomické aktivity obyvatelstva ČR staršího 15 let (v tis., v %)

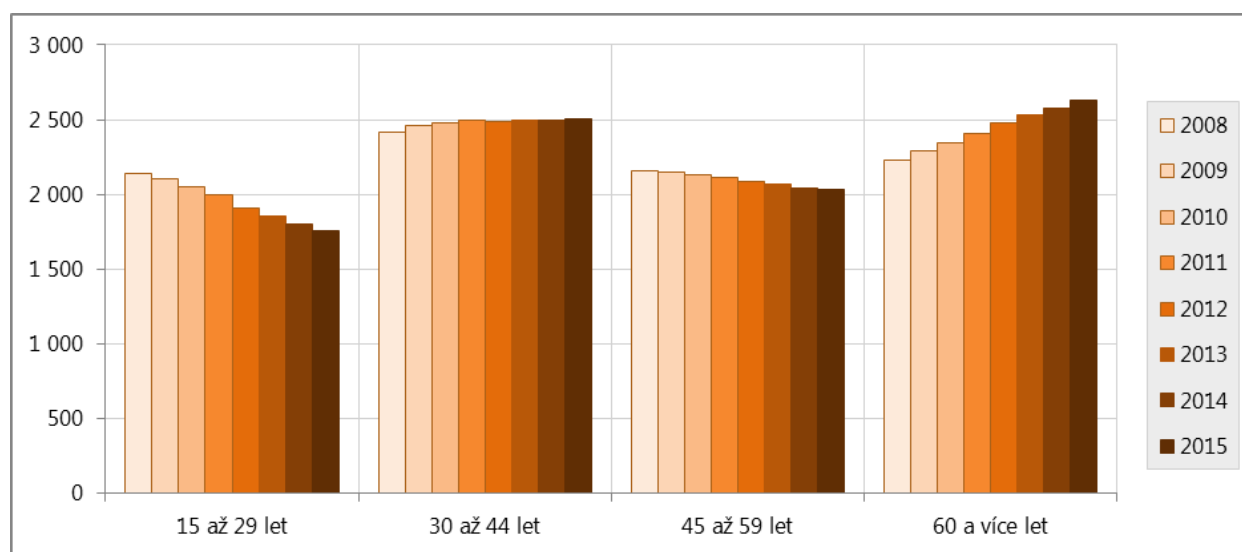

Zdroj: ČSÚ, VŠPS

⁸ Burdová, J., Vojtěch, J.: Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním – 2013. Praha, NÚV 2013. Dostupné na: <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-82>

Ve věkové struktuře obyvatelstva lze pozorovat **zvyšující se počet i podíl lidí starších 60 let** (viz graf 2) a v současné době i **zvyšující se počet i podíl dětí mladších 15 let**. Starší věkové skupiny rostou početně relativně rychleji než počet dětí do 15 let. Jedním z hlavních charakteristických rysů obyvatelstva ČR je stárnutí obyvatelstva, jehož hlavní příčinou z dlouhodobého hlediska je spolu s poklesem porodnosti i prodlužování naděje dožití. S tím souvisí i častější dožívání se vyššího a vysokého věku. Střední délka života neboli naděje dožití se prodlužuje pokročilým zdravotnictvím, zdravou stravou, podpůrnou infrastrukturou, kvalitnějším životním prostředím atd. Důsledky demografického stárnutí se dotýkají všech sfér sociálního a ekonomického vývoje, tj. i s rozložením pracovních sil na trhu práce. Nejvyšší počet obyvatel ve věku 65 a více let se očekává v 50. letech 21. století, kdy by mohl být až dvojnásobný ve srovnání se současným stavem.⁹

Graf 2: Vývoj počtu obyvatel ČR starší 15 let v letech 2008-2015 v členění podle věku (v tis.)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS

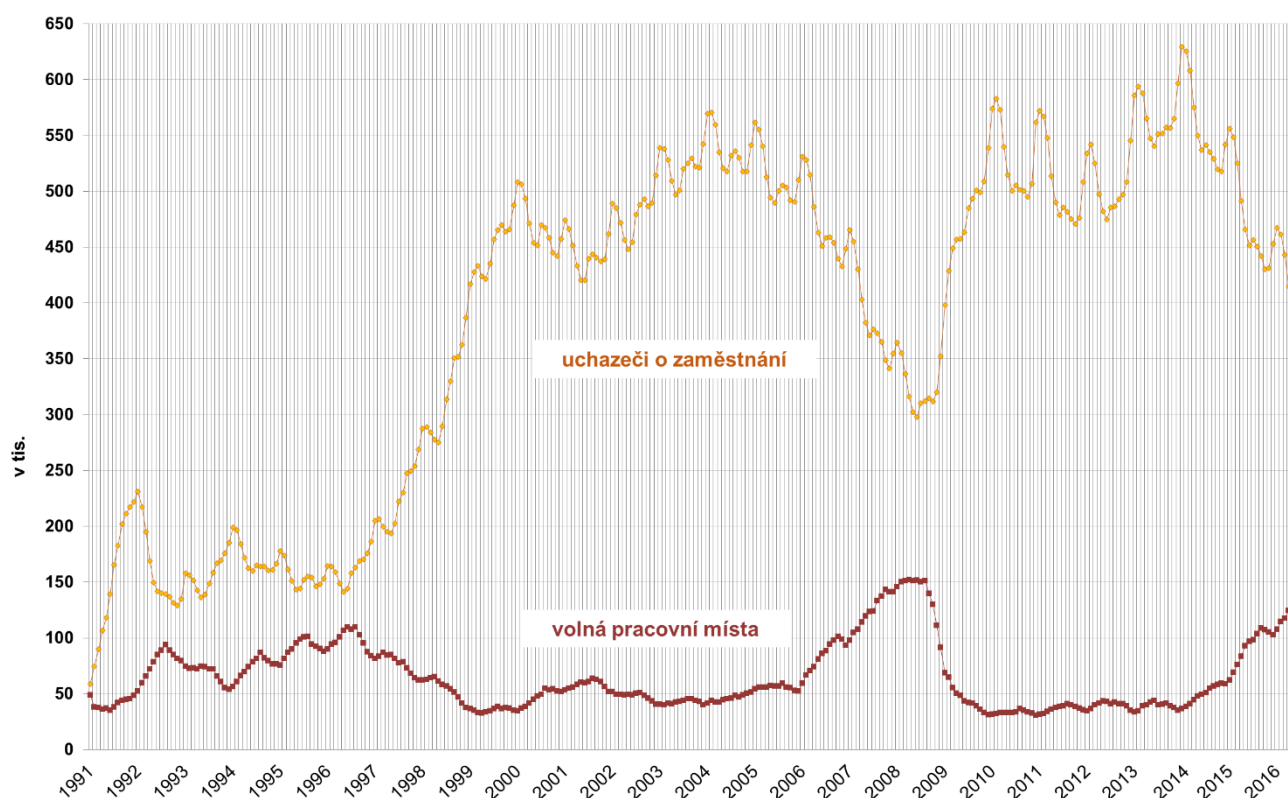
4. Vývoj počtu volných míst evidovaných Úřadem práce ČR

Po transformačních 90. letech nastalo pětileté období 2003–2008, kdy česká ekonomika rostla stabilně a velmi rychle. V tomto období, v důsledku příznivého vývoje ekonomiky a příchodu nových investorů, se počet volných pracovních míst navyšoval až na jeho historické maximum v roce 2008 a počet nezaměstnaných naopak poklesl (křivky se k sobě přiblížily – viz graf 3). Příznivý vývoj byl přerušeno obdobím ekonomické recese, která se rychle projevila v poklesu počtu volných pracovních míst a nárůstu počtu nezaměstnaných, tj. na jedno pracovní místo bylo více uchazečů; získání místa se stalo mnohem složitějším procesem. Tato složitá situace navíc podtrhla existující regionální nesoulady. Následné ekonomické oživení se projevilo (trh práce reaguje na změny v HDP s mírným zpožděním) na opětovném nárůstu počtu pracovních míst a snižování počtu nezaměstnaných. Různé části ekonomiky jsou však napojeny na hospodářské oživení odlišně.

Počet volných míst se mění i v průběhu roku. Nejméně volných pracovních míst je v zimních měsících, nejvíce naopak v letním období, kdy jejich počet roste s nástupem sezonních prací. A to především v oblasti pohostinství, cestovního ruchu, ve službách, v oblasti řemeslných a manuálních prací a také v zemědělství. V praxi se ale sezonní práce nejčastěji řeší na základě pracovních smluv na dobu určitou.

⁹ <http://www.mpsv.cz/cs/2856>

Graf 3: Vývoj počtu VM a počtu uchazečů o zaměstnání v období 1991–květen 2016 (abs. počty)

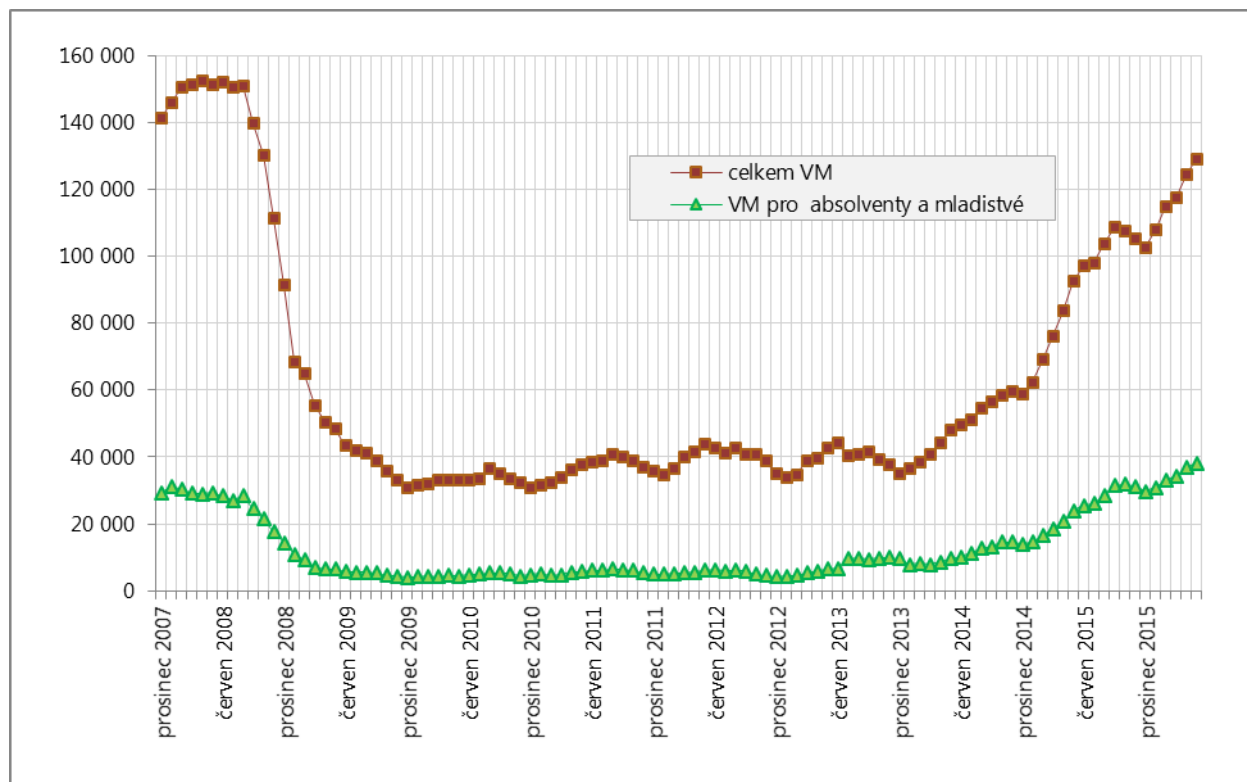

Zdroj: MPSV

Vývoj počtu všech volných pracovních míst a míst pro absolventy ve sledovaném období 2008–květen 2016 zachycuje graf 4. Jak už bylo uvedeno, na začátku tohoto období dosahoval počet volných míst svého vrcholu, naší ekonomice se dařilo dobře. **Koncem roku 2008 počet volných pracovních míst klesá jako prvotní projev začátku ekonomické recese**, která pokračovala v dalším období. **Po odeznění ekonomické krize počet volných míst opětovně narůstá**. Obdobný trend lze sledovat i ve vývoji počtu volných míst evidovaných ÚP pro absolventy škol a mladistvé. Jejich počet na přelomu let 2008/2009 prudce poklesl a několik let zůstal na stejné úrovni. Až v červenci 2013 je zaznamenán mírný nárůst jejich počtu. Důvodem zapojení se zaměstnavatelů do projektu Odborná praxe pro mladé do 30 let¹⁰ a realizací dalších projektů úřady práce podporovaných Evropskou unií motivující zaměstnavatele. V roce 2015 byl nárůst počtu volných míst pro absolventy škol a mladistvé výraznější a tento trend pokračuje i v roce 2016, kdy jejich počet dosahuje celkového počtu volných míst evidovaných ÚP (tj. pro všechny uchazeče) v období krize.

¹⁰ Více viz: <http://www.mpsv.cz/cs/17153>
http://www.mpsv.cz/files/clanky/17583/TZ_210314c.pdf
<http://www.novinky.cz/kariera/335333-odborne-praxe-pomahaji-zvysit-sance-mladych-uchazecu-o-zamestnani.html>

Graf 4: Vývoj počtu VM a VM pro absolventy v období 2008–květen 2016 (abs. počty)

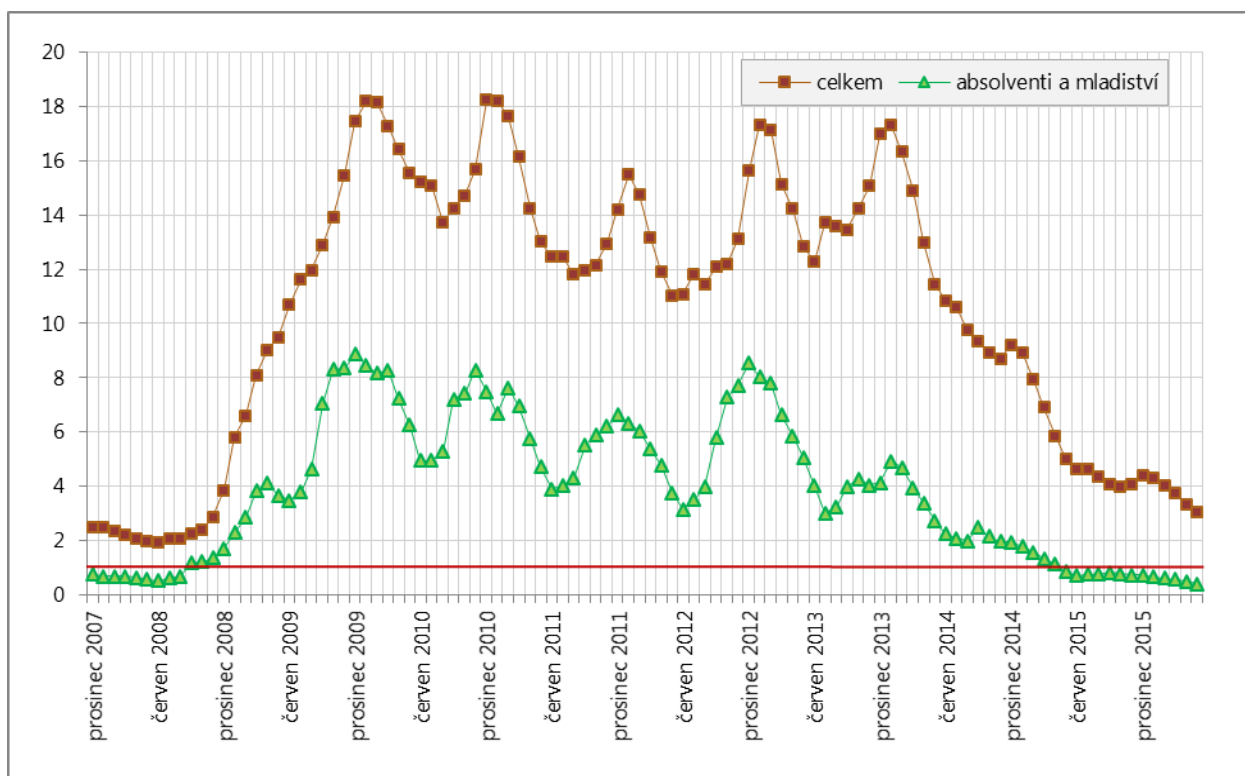

Zdroj: MPSV, Statistická ročenka trhu práce a měsíční statistiky

Další pohled na danou problematiku podává indikátor - vývoj počtu uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo. Z grafu 5, ve kterém je zachycen vývoj tohoto ukazovatele „celkem“ a také zvlášť za absolventy, lze vyčíst složitost hledání nového zaměstnání a také jisté charakteristiky trhu práce. Projevuje se zde **negativní dopad ekonomické recese, a to nárůstem počtu uchazečů na jedno místo**. V období, kdy se ekonomice dařilo, tedy v první polovině roku 2008, bylo nalezení zaměstnání podstatně jednodušší ve srovnání s dobou, která následovala. **V první polovině roku 2008 na jedno volné místo připadali 2 až 2,5 uchazeče o zaměstnání**, v prosinci 2008 to byli 4 uchazeči a za rok v lednu a únoru 2010 až 18,2 uchazečů, což jsou spolu s hodnotami z přelomu roku 2010/2011 hodnoty nejvyšší. V prosinci 2013 připadlo 17 uchazečů na jedno volné místo, pak tyto hodnoty začaly postupně klesat až na **3,1 v květnu 2016**. V dalším období se podle očekávání dostaly hodnoty téměř na úroveň první poloviny roku 2008 (v srpnu 2016 na úroveň 2,8 uchazeče na jedno volné pracovní místo).

V případě **absolventů škol** statistiky vykazují relativně lepší výsledky. V první polovině roku 2008 dokonce ÚP evidovaly víc volných pracovních míst pro absolventy, než bylo nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých. Následně se situace obrátila a v prosinci 2008 to bylo už 1,7 uchazečů na 1 volné místo a pak se během jednoho roku projevila dramatický nárůst na 8,9 v prosinci 2009. Jak již bylo zmíněno, spuštěním projektu Odborná praxe pro mladé do 30 let v červenci 2013 se počet volných míst pro absolventy škol navýšil, tím se snížil počet uchazečů na jedno volné pracovní místo. V červenci 2013 na hodnotu 3, v prosinci 2013 na hodnotu 4,1, což je ale o polovinu nižší ve srovnání s předchozím rokem (8,5). Od začátku roku 2014 volných míst vhodných i pro absolventy škol a pro mladistvé přibývá a počet nezaměstnaných absolventů škol klesá (vlivem demografického vývoje klesá i samotný počet absolventů škol). V evidenci ÚP je od dubna 2015 nezaměstnaných absolventů méně, než je počet nabídek volných pracovních míst vhodných také pro ně.

Graf 5: Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání evidovaných na ÚP na jedno VM (volné pracovní místo) v období 2008 – květen 2016 (abs.)

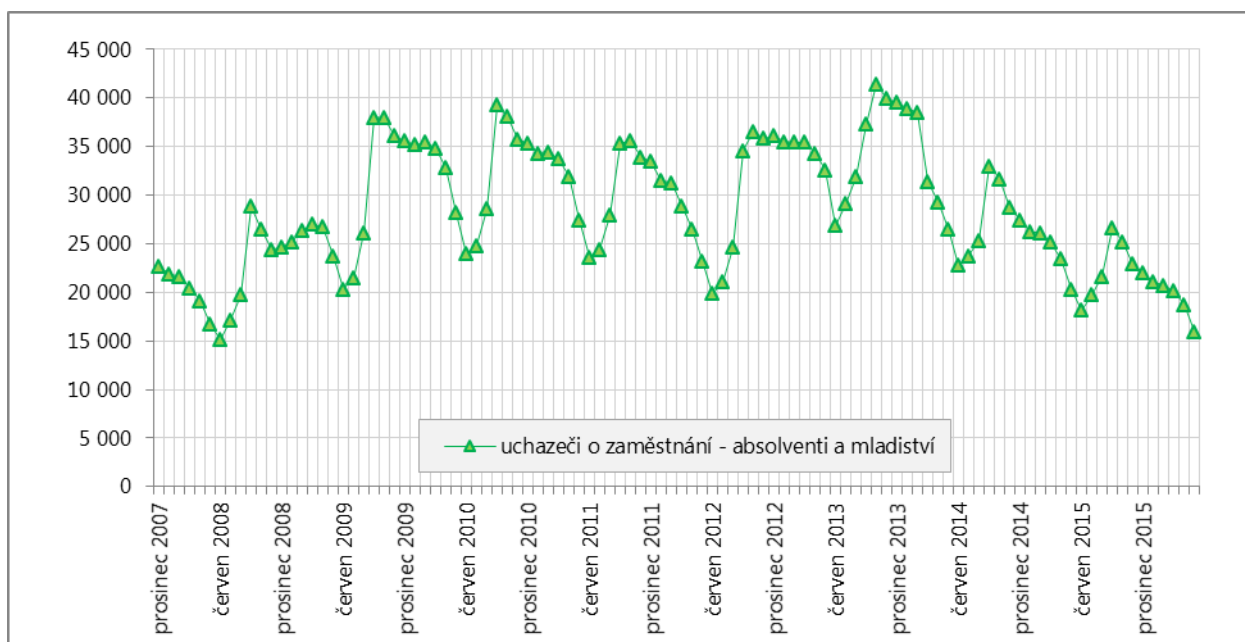

Zdroj: MPSV, Statistická ročenka trhu práce a měsíční statistiky

Pozn. Hodnoty pod červenou čarou – počet volných míst je vyšší než počet uchazečů o zaměstnání.

Postavení absolventů a mladistvých na trhu práce se postupně lepší. Ukazuje to i graf 6 zachycující vývoj počtu nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých evidovaných na ÚP. Jejich počet kulminoval na podzim roku 2013, kdy byl ještě vyšší než v předchozích letech a udržoval se na vysokých hodnotách až do února 2014. Zlepšení postavení absolventů na trhu práce nastává až s odezněním ekonomické krize.

Graf 6: Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání – absolventů škol a mladistvých – evidovaných na ÚP v období 2008 – květen 2016 (abs.)

Zdroj: MPSV, Statistická ročenka trhu práce a měsíční statistiky

5. Struktura volných míst evidovaných Úřadem práce ČR

5.1. Struktura hledaných profesí v nabídce volných míst

Klasifikaci nabídek volných míst evidovaných ÚP lze rozdělit do skupin povolání podle klasifikace ISCO. V nabídce ÚP ve vybraném analyzovaném dnu (24. 5. 2016, viz metodika výzkumu) bylo 53 577 nabídek zaměstnavatelů, které obsahovaly 122 914 volných míst (VM). Největší podíl evidovaných volných pracovních míst byl pro profesní skupinu Řemeslníci a opraváři (25 814, 21 % ze všech VPM, zahrnuje ale jenom 17 % EAO), dále pak pro skupiny Obsluha strojů a zařízení, montéři (25 583, 21 % VM, téměř 14 % EAO) a Pracovníci ve službách a prodeji (22 852, 19 % VPM, skupina povolání zahrnuje přes 15 % EAO). Srovnání struktury volných míst a struktury zaměstnaných je zachyceno v grafu 7.

Zákonodárci a řídící pracovníci – ve struktuře evidovaných volných míst je 0,9 % určených pro tuto skupinu povolání. Řídící pracovníci a zákonodárci mají ve struktuře EAO ale několikanásobně vyšší zastoupení (5,4 %). Zaměstnavatelé vyhledávají pracovníky na obsazení těchto pozic obvykle jiným způsobem¹¹ – často osobním kontaktem, dále přes sociální sítě, LinkedIn nebo prostřednictvím inzertní nabídky zaměstnání na internetu.¹² Jejich míra nezaměstnanosti je podprůměrná. V evidenci ÚP je nejvíce volných míst pro:

- řídící pracovníky v oblasti obchodu, marketingu, výzkumu, vývoje, reklamy a styku s veřejností (podskupina 122) - 0,3 % (326 nabídek),
- řídící pracovníky v průmyslové výrobě, těžbě, stavebnictví, dopravě a v příbuzných oborech (podskupina 132) - 0,3 % (324 nabídek),
- řídící pracovníky v oblasti správy podniku, administrativních a podpůrných činností (podskupina 121) - 0,1 % (148 nabídek).

Specialisté – u této skupiny zaměstnání je také patrný rozdíl v podílovém zastoupení volných pracovních míst určených pro zmíněnou skupinu povolání (6,9 %) a jejich podílovém zastoupení ve struktuře EAO (15,2 %). Obdobně jako u skupiny řídících pracovníků hledají zaměstnavatelé nové pracovníky často jinými způsoby (viz výše). V evidenci ÚP je nejvíce volných míst pro:

- analytiky a vývojáře softwaru a počítačových aplikací (podskupina 251) - 1,0 % (1 184 nabídek),
- lékaře (kromě zubních lékařů) (podskupina 221) - 0,8 % (931 nabídek),
- specialisty v oblasti financí (podskupina 241) - 0,7 % (814 nabídek).

Techničtí a odborní pracovníci – podíl ve struktuře volných pracovních míst evidovaných ÚP (9,0 %) je nižší ve srovnání s podílem techniků a odborných pracovníků ve struktuře EAO (17,0 %). Jedná se o nejčetnější skupinu povolání. Ze zaměstnání náležících do této skupiny jsou v evidenci volných míst ÚP nejvíce zastoupeni:

- technici ve fyzikálních a průmyslových oborech (podskupina 311) - 2,3 % (2 806 nabídek),
- odborní pracovníci v oblasti pojišťovnictví, obchodní zástupci, nákupčí a obchodní makléři (podskupina 332) - 1,8 % (2 211 nabídek),
- zprostředkovatelé služeb (podskupina 333) - 0,9 % (1 090 nabídek).

Úředníci – podíl volných míst pro úředníky z celkového počtu volných míst evidovaných ÚP je 4,2 %, ve srovnání s podílem pracovníků této skupiny na celkové struktuře EAO (9,2 %) je nižší. Mezi nejhledanější profese v evidenci volných míst ÚP patří:

- pracovníci informačních služeb (podskupina 422) - 1,8 % (2 256 nabídek),
- všeobecní administrativní pracovníci (podskupina 411) - 0,7 % (848 nabídek),

¹¹ Od 1. ledna 2012 vstoupila v platnost novela zákona o zaměstnanosti, podle níž se mj. ruší povinnost zaměstnavatelů hlásit Úřadu práce ČR volná pracovní místa.

¹² Šťastnová, P., Tillner, J.: Analýza inzertní nabídky zaměstnání v denním tisku a na internetu – 2012. Praha, NÚV 2013. Dostupné na: <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-81>

- úředníci v logistice (podskupina 432) - 0,7 % (821 nabídek)

Pracovníci ve službách a prodeji – volných pracovních míst pro tuto skupinu zaměstnání je 18,6 % ze všech VM. Jejich podíl ve struktuře EAO je 15,4 %. Nejvíce volných míst registrovaných na ÚP je pro:

- pracovníky v oblasti ochrany a ostrahy (podskupina 541) - 5,3 % (6 570 nabídek),
- provozovatelé maloobchodních a velkoobchodních prodejen, prodavače (podskupina 522) - 3,4 % (4 213 nabídek),
- kuchaře (kromě šéfkuchařů), pomocné kuchaře (podskupina 512) - 3,1 % (3 788 nabídek).

Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství – jedná se o nejméně četnou skupinu povolání, její podíl ve struktuře VPM je 0,6 %, ve struktuře EAO 1,4 %. Volných míst je nejvíce pro:

- zahradníky a pěstitele (podskupina 611) - 0,4 % (472 nabídek),
- chovatele zvířat pro trh (podskupina 612) - 0,2 % (234 nabídek),
- kvalifikované pracovníky v lesnictví a příbuzných oblastech (podskupina 621) - 0,0 % (61 nabídek).

Řemeslníci a opraváři – ve struktuře volných míst evidovaných ÚP je největší podíl z nich právě pro tuto skupinu povolání (21,0 %), ve struktuře EAO je podíl řemeslníků a opravářů nižší (16,9 %, tj. druhá nejčetnější profesní skupina). Řada volných míst náležících do této skupiny zaměstnání zůstává volná (minimálně třetina nabídek je starších než půl roku¹³), zaměstnavatelé to zdůvodňují nedostatečnou kvalifikací uchazečů o zaměstnání. Nejvíce volných míst evidovaných ÚP se nabízí pro:

- kováře, nástrojaře a příbuzné pracovníky (podskupina 722) - 5,3 % (6 465 nabídek),
- slévače, svářeče a příbuzné pracovníky (podskupina 721) - 3,2 % (3 980 nabídek),
- řemeslníky a kvalifikované pracovníky hlavní stavební výroby (podskupina 711) - 2,9 % (3 567 nabídek).

Obsluha strojů a zařízení, montéři – je druhou nejčetnější skupinou povolání z hlediska nabídky VPM evidovaných ÚP (20,8 %). Podíl ve struktuře EAO je nižší (13,6 %). Zaměstnavatelé hledají nové pracovníky většinou prostřednictvím ÚP, ve struktuře inzertní nabídky v tisku a zejména na internetu je jejich podíl nízký. Nejvíce evidovaných volných míst je pro:

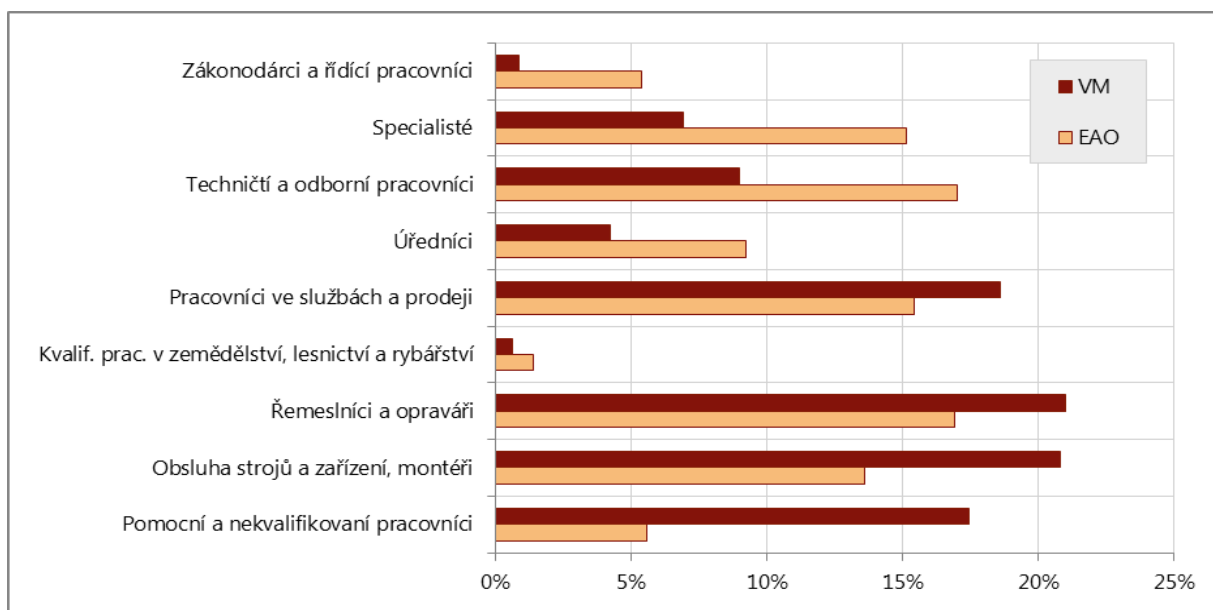
- řidiče nákladních automobilů, autobusů a tramvají (podskupina 833) - 5,6 % (6 856 nabídek),
- montážní dělníky výrobků a zařízení (podskupina 821) - 5,5 % (6 704 nabídek),
- obsluhu pojízdných zařízení (podskupina 834) - 3,6 % (4 371 nabídek).

Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci – podíl volných pracovních míst pro tuto skupinu povolání je výrazně vyšší (17,4 %) ve srovnání s jejich podílem na struktuře EAO (5,6 %). Mezi nejčetnější nabídky zaměstnání patří:

- pomocní pracovníci ve výrobě (podskupina 932) - 7,2 % (8 807 nabídek),
- uklízeči a pomocníci v domácnostech, hotelích, administrativních, průmyslových a jiných objektech (podskupina 911) - 2,6 % (3 193 nabídek),
- pomocní pracovníci v oblasti těžby a stavebnictví (podskupina 931) - 2,3 % (2 832 nabídek).

¹³ <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/>

Graf 7: Struktura VM (24. 5. 2016) a struktura zaměstnaných podle hlavních skupin povolání ISCO (2. čtvrt. 2016)

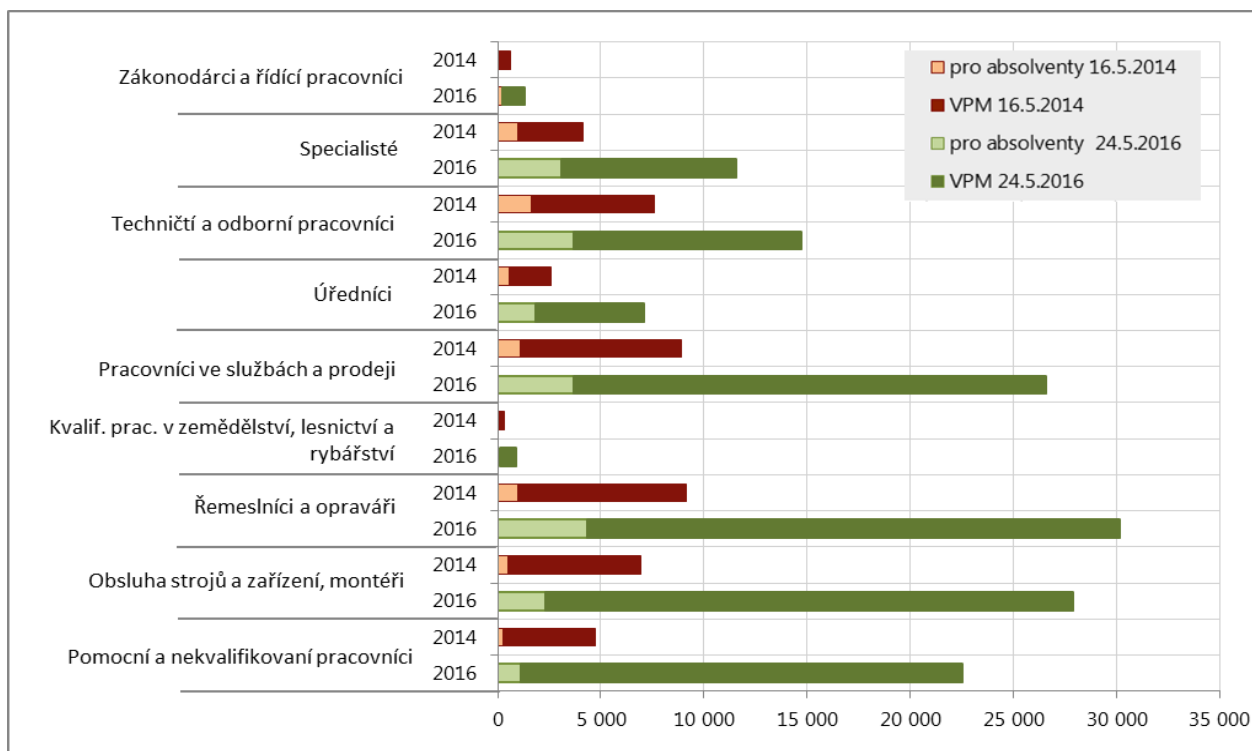

Zdroj: integrovaný portál MPSV ČR (on-line), ČSÚ (VŠPS)

V průběhu dvou let (květen 2014 – květen 2016) se celkový počet volných míst evidovaných ÚP radikálně zvýšil, a to o více než trojnásobek - z 38 800 na 122 914. Počet evidovaných VM narostl ve všech profesních skupinách (platí to i pro nabídku VM určených pro absolventy škol).

Největší nárůst volných míst byl pro skupiny povolání: obsluha strojů a zařízení, montéři (o 19 125), řemeslníci a opraváři (nárůst o 17 648 nabídek), pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (o 16 940 nabídek).

Graf 8: Počet volných pracovních míst (VPM) k 16. 5. 2014 a 24. 5. 2016 podle hlavních skupin povolání (ISCO)

Zdroj dat: integrovaný portál MPSV ČR (on-line)

Prvních deset nejčastěji se vyskytujících podskupin zaměstnání zahrnuje 45 % nabídek zaměstnání (VM), což je značně nerovnoměrné rozložení. Mezi prvních deset nejžádanějších podskupin zaměstnání (třetí úroveň klasifikace zaměstnání ISCO) patří (viz tab. 2): Pomocní pracovníci ve výrobě (8 807); pak Řidiči nákladních automobilů, autobusů a tramvají (6 856); Montážní dělníci výrobků a zařízení (6 704); Pracovníci v oblasti ochrany a ostražky (6 570); Kováři, nástrojaři a příbuzní pracovníci (6 465); Obsluha pojízdných zařízení (4 371); Provozovatelé maloobch. a velkoobch. prodejen, prodavači (4 213); Slévači, svářeči a příbuzní pracovníci (3 980); Kuchaři (kromě šéfkuchařů), pomocní kuchaři (3 788) a Řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavební výroby (3 567).

Nejčastěji se vyskytující vysoce odborné podskupiny zaměstnání (skupina zaměstnání 1 a 2 klasifikace ISCO):

- * **Analytici a vývojáři softwaru a počítačových aplikací** (podskupina 251) – 1,0 % (1 184 nabídek),
- * **Lékaři (kromě zubních lékařů)**, (podskupina 221) – 0,8 %, (931 nabídek),
- * **Specialisté v oblasti financí** (podskupina 241) – 0,7 % (814 nabídek),
- * **Specialisté ve výrobě, stavebnictví a příbuzných oborech** (podskupina 214) – 0,6 % (787 nabídek),
- * **Ostatní specialisté v oblasti výchovy a vzdělávání** (podskupina 235) – 0,6 %, (731 nabídek),
- * **Ostatní specialisté v oblasti zdravotnictví** (podskupina 226) – 0,6 %, (730 nabídek),
- * **Specialisté v oblasti prodeje, nákupu, marketingu a styku s veřejností** (podskupina 243) – 0,4 %, (517 nabídek),
- * **Učitelé na 1. stupni základních škol a učitelé v oblasti předškolní výchovy** (podskupina 234) – 0,4 %, (493 nabídek),
- * **Učitelé na středních školách (kromě odborných předmětů), konzervatořích a na 2. stupni základních škol** (podskupina 233) – 0,3 %, (347 nabídek),
- * **Řídicí pracovníci v oblasti obchodu, marketingu, výzkumu, vývoje, reklamy a styku s veřejností** (podskupina 122) – 0,3 %, (326 nabídek).

Mezi nejčastěji se vyskytujícími podskupinami povolání třetí úrovně klasifikace ISCO 7 až 9 (dělnické profese) patří:

- * **Pomocní pracovníci ve výrobě** (podskupina 932) – 7,2 % (8 807 nabídek),
- * **Řidiči nákladních automobilů, autobusů a tramvají** (podskupina 833) – 5,6 % (6 856 nabídek),
- * **Montážní dělníci výrobků a zařízení** (podskupina 821) – 5,5 % (6 704 nabídek),
- * **Kováři, nástrojaři a příbuzní pracovníci** (podskupina 722) – 5,3 % (6 465 nabídek),
- * **Obsluha pojízdných zařízení** (podskupina 834) – 3,6 % (4 371 nabídek),
- * **Slévači, svářeči a příbuzní pracovníci** (podskupina 721) – 3,2 % (3 980 nabídek),
- * **Řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavební výroby** (podskupina 711) – 2,9 % (3 567 nabídek),
- * **Uklízeči a pomocníci v domácnostech, hotelích, administrativních, průmyslových a jiných objektech** (podskupina 911) – 2,6 % (3 193 nabídek),
- * **Pomocní pracovníci v oblasti těžby a stavebnictví** (podskupina 931) – 2,3 % (2 832 nabídek),
- * **Pomocní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství** (podskupina 921) – 2,3 % (2 824 nabídek).

Tabulka 2: Přehled nejčetnějších podskupin ISCO (třetí úroveň členění) v nabídce VM evidovaných ÚP 24. 5. 2016

	profesní třída (ISCO)	počet	podíl z celku	počet EAO	míra nezaměst.
932	Pomocní pracovníci ve výrobě	8 807	7,2%	93 551	9,1%
833	Řidiči nákladních automobilů, autobusů a tramvají	6 856	5,6%	153 155	1,9%
821	Montážní dělníci výrobků a zařízení	6 704	5,5%	156 832	5,7%
541	Pracovníci v oblasti ochrany a ostrahy	6 570	5,3%	106 184	3,1%
722	Kováři, nástrojaři a příbuzní pracovníci	6 465	5,3%	172 095	2,7%
834	Obsluha pojízdných zařízení	4 371	3,6%	129 671	3,9%
522	Provozovatelé maloobch. a velkoobch. prodejen, prodavači	4 213	3,4%	279 076	6,4%
721	Slévači, svářeči a příbuzní pracovníci	3 980	3,2%	58 491	3,9%
512	Kuchaři (kromě šéfkuchařů), pomocní kuchaři	3 788	3,1%	77 042	4,8%
711	Řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavební výroby	3 567	2,9%	150 760	6,3%
911	Uklízeči a pomocníci v domácnostech, hotelích a jiných objektech	3 193	2,6%	105 814	9,3%
513	Čištění, servírky a barmani	3 105	2,5%	72 556	9,4%
931	Pomocní pracovníci v oblasti těžby a stavebnictví	2 832	2,3%	23 700	25,5%
921	Pomocní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	2 824	2,3%	14 550	14,7%
311	Technici ve fyzikálních a průmyslových oborech	2 806	2,3%	177 735	1,4%
422	Pracovníci informačních služeb	2 256	1,8%	48 212	6,6%
332	Odborní pracovníci v oblasti pojišťovnictví, obchodní zástupci	2 211	1,8%	113 730	2,3%
753	Výrobci oděvů, výrobků z kůže a kožešin	2 172	1,8%	31 961	5,2%
723	Mechanici a opraváři strojů a zařízení (kromě elektrických)	1 972	1,6%	116 825	2,4%
741	Montéři, mechanici a opraváři elektrických zařízení	1 923	1,6%	92 965	2,4%
751	Výrobci a zpracovatelé potravin a příbuzní pracovníci	1 591	1,3%	37 994	6,2%
815	Obsluha strojů na výrobu a úpravu textil., kožených a kožešin. vyr.	1 566	1,3%	24 657	9,0%
933	Pomocní pracovníci v dopravě a skladování	1 552	1,3%	23 254	12,8%
712	Řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci při dokončování staveb	1 459	1,2%	90 935	2,8%
524	Ostatní pracovníci v oblasti prodeje	1 448	1,2%	25 949	8,2%
814	Obsluha strojů na výrobu a zprac.výrobků z pryže, plastu a papíru	1 338	1,1%	43 507	3,8%
818	Ostatní obsluha stacionárních strojů a zařízení	1 185	1,0%	46 539	5,8%
251	Analytici a vývojáři softwaru a počítačových aplikací	1 184	1,0%	45 779	1,8%
333	Zprostředkovatelé služeb	1 090	0,9%	82 470	3,1%
514	Kadeřníci, kosmetici a pracovníci v příbuzných oborech	1 056	0,9%	47 346	1,1%
532	Pracovníci osobní péče ve zdravotní a sociální oblasti	972	0,8%	85 672	4,7%
322	Všeobecné sestry a porodní asistentky bez specializace	947	0,8%	31 355	1,6%
221	Lékaři (kromě zubních lékařů)	931	0,8%	44 335	0,0%
941	Pomocní pracovníci při přípravě jídla	882	0,7%	14 638	9,0%
752	Zpracovatelé dřeva, truhláři (kromě stavebních)	874	0,7%	38 690	1,9%
832	Řidiči motocyklů a automobilů (kromě nákladních)	863	0,7%	41 447	4,4%
411	Všeobecní administrativní pracovníci	848	0,7%	79 045	4,5%
432	Úředníci v logistice	821	0,7%	102 022	3,3%
241	Specialisté v oblasti financí	814	0,7%	57 887	2,1%
812	Obsluha zařízení na zpracování a povrchovou úpravu kovů a j. m.	793	0,6%	34 338	6,3%

Zdroj dat: integrovaný portál MPSV ČR (on-line), ČSÚ (VŠPS), vlastní výpočty

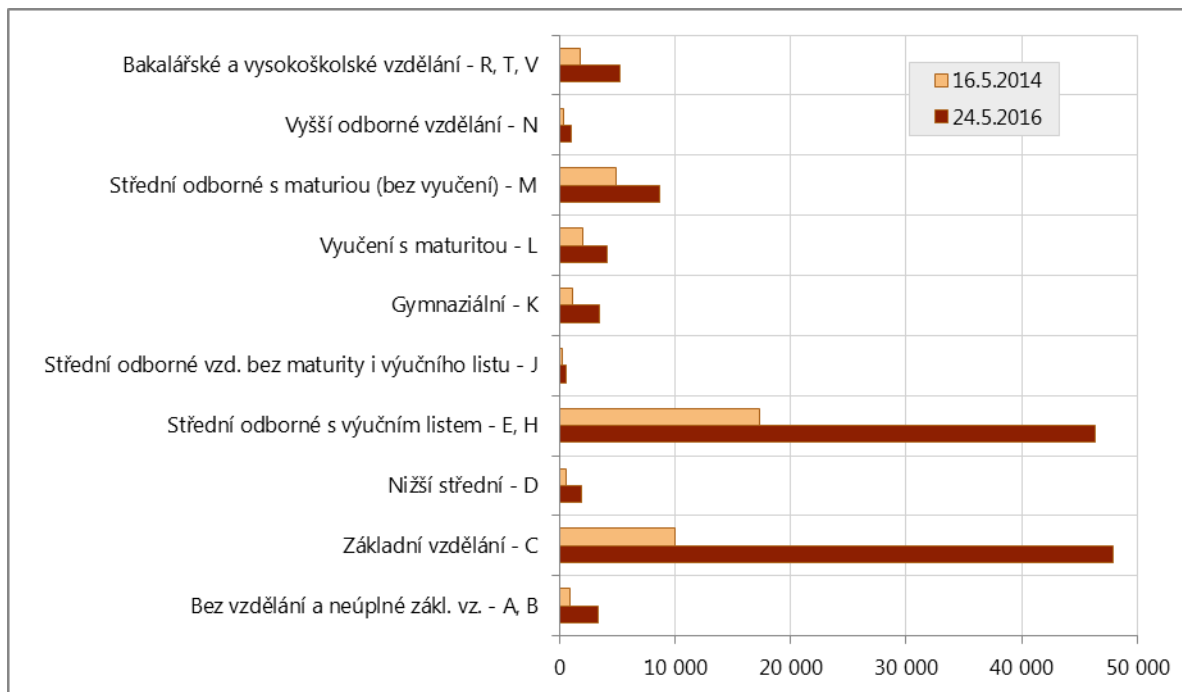
5.2. Nabídka volných míst podle požadované úrovně vzdělání

Struktura obyvatel podle nejvyššího dosaženého vzdělání se za posledních 15 let v ČR poměrně výrazně měnila. V posledních letech došlo k výraznému posunu směrem k vyšší vzdělanosti obyvatelstva, což naznačují také rostoucí podíly vysokoškolsky vzdělaných osob a klesající podíly zejména u osob se základním vzděláním.

Ve struktuře volných pracovních míst evidovaných na ÚP mají nejvyšší zastoupení místa pro uchazeče s ukončeným základním vzděláním (47 893 nabídek, 39,2 %), u kterých ale přetrvává vysoká míra nezaměstnanosti.¹⁴ Druhou nejčetnější skupinou volných míst jsou místa pro uchazeče se **středním vzděláním s výučním listem** (46 362 nabídek, 37,9 %), také s vyšší úrovní míry nezaměstnanosti. Na dalším místě jsou volná místa pro uchazeče se **středním vzděláním s maturitou** (16 069 nabídek, 13,1 %). Relativně málo nabídek je pro uchazeče s **bakalářským a vysokoškolským vzděláním** (5 256, 4,3 %), i v porovnání s jejich podílem ve struktuře ekonomicky aktivního obyvatelstva (21 %). Vysokoškolaři mají trvale nízkou míru nezaměstnanosti a volná místa pro ně jsou spíše v inzertní nabídce na internetu.¹⁵

Z hlediska sledování krátkodobého vývoje (od poloviny května 2014 do přibližně poloviny května 2016) narostl počet volných míst evidovaných ÚP o 83,5 tis, tj. jejich počet se více než ztrojnásobil. Nárůst je znatelný u všech vzdělanostních skupin, zejména v nabídce volných míst pro uchazeče se základním vzděláním, a dále se středním odborným vzděláním s výučním listem. V květnu 2014 (v době na konci ekonomické krize, kdy se to na pracovním trhu ještě neprojevalo) byl výrazně vyšší počet VM pro vyučené než pro uchazeče se základním vzděláním. Následně situaci na pracovním trhu ovlivňuje růst české ekonomiky, průmyslové výroby a nástup jarních sezonních prací ve stavebnictví a zemědělství, dále pak ve službách, lesnictví, těžbě, potravinářství, lázeňství či turistickém ruchu.¹⁶ V květnu 2016 zaměstnavatelé nabízeli nejvíce volných pracovních míst prostřednictvím ÚP ČR od října 2008.

Graf 9: Počet VM nabízených ÚP podle dosaženého vzdělání (16. 5. 2014 a 24. 5. 2016)

Zdroj dat: integrovaný portál MPSV ČR (on-line)

¹⁴ <https://www.czso.cz/csu/czso/cr/zamestnanost-a-nezamestnanost-podle-vysledku-vsps-1-ctvrtleti-2016>

¹⁵ <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/ClanekAbsolventi/4-2-11/Pozadavky-na-vzdelani-v-pracovnich-inzeratech/26>

¹⁶ <http://www.mpsv.cz/cs/26347>

Níže je pozornost zaměřena na vzájemnou vazbu mezi požadovaným vzděláním a klasifikační skupinou povolání nabízených VPM:

Zákonodárci a řídící pracovníci – z 1 088 volných míst pro tuto skupinu povolání je v 54 % nabídek požadováno střední vzdělání s maturitou a ve 27 % vzdělání vysokoškolské. Naprostá většina volných míst hledajících uchazeče pro profese této třídy je určena pro řídící a vedoucí pracovníky a tomu odpovídá i požadovaná úroveň dosaženého vzdělání. Navíc u vedoucích pracovníků v obchodě, marketingu nebo v průmyslové výrobě a stavebnictví zaměstnavatelé velice oceňují praxi a pracovní zkušenosti¹⁷ a postačí pak střední vzdělání s maturitou.

Specialisté – nejvyšší možnost uplatnění vysokoškoláků je právě v této profesní skupině specialistů, až v téměř polovině nabídek volných míst je zde požadováno vysokoškolské vzdělání. V nabídce dalších 37 % VPM je požadavek na minimálně střední vzdělání s maturitou. Požadavek na vysokoškolské vzdělání je pochopitelně u všech nabídek pro lékaře a učitele středních škol a 2. stupně základních škol a u značné části nabídek pro specialisty v oblasti práva a učitele na vysokých a vyšších odborných školách. Vyšší odborné vzdělání je ve vyšší míře požadováno na pozice specialistů v oblasti sociální, církevní a v příbuzných oblastech (ve 25 %, viz dále). Minimálně střední vzdělání s maturitou je požadováno zejména u nabídek pro všeobecné sestry a porodní asistentky se specializací (v 86 %), specialisty v oblasti financí (v 74 %) a specialisty v oblasti databází a počítačových sítí (v 65 %).

Pro výkon povolání většiny profesí spadajících do skupiny specialistů je nutné dostatečné odborné vzdělání (u poloviny z nich je požadavek vysokoškolského vzdělání). Z tohoto hlediska zde má specifické postavení nabídka volných míst pro specialisty v oblasti financí (814 z 8 483 nabídek pro tuto profesní třídu). U 74 % z nich je požadavek zaměstnavatelů na střední vzdělání s maturitou a ve 14 % jenom střední odborné vzdělání s výučním listem (obory H), pouze v necelých 7 % na vysokoškolské vzdělání. Je třeba upozornit, že se jedná o volná místa na pozice finančních poradců a konzultantů, které patří pod specialisty v oblasti financí. Fluktuace na těchto pozicích je vysoká, dlouhodobě se uplatní pouze část z nich.

Techničtí a odborní pracovníci – v této poměrně početné skupině volných míst (11 051) je 58 % z nich určených pro uchazeče se středním vzděláním s maturitou, dalších 22 % se středním odborným vzděláním s výučním listem a 5 % pro vysokoškoláky. Střední vzdělání s maturitou je požadováno zejména v nabídce volných míst pro odborné pracovníky v obchodní sféře a veřejné správě (u všech nabídek), pracovníky veřejné správy v oblasti státních regulací (v 90 %), všeobecné sestry a porodní asistentky bez specializace (v 87 %) a veterinární techniky a asistenty (v 80 %). Vyšší podíl nabídek s požadovaným středním vzděláním s výučním listem je u pozic pro techniky a kontrolory v oblasti letecké a lodní dopravy (v 85 %), a dále techniky v oblasti telekomunikací a vysílání (77 %).

Úředníci – v nabídce volných míst (5 213) pro tuto skupinu povolání je 51 % pro uchazeče se středním vzděláním s maturitou, dalších téměř 25 % pro uchazeče se středním odborným vzděláním s výučním listem, v 16 % postačí základní vzdělání a pouze u necelých 2 % je vyžadováno vysokoškolské vzdělání.

Téměř polovina z těchto volných míst je pro pracovníky informačních služeb (2 256 z 5 213), tj. nabídky na pozice pracovníků v zákaznických kontaktních centrech, operátorů telefonních panelů a recepčních v hotelích a dalších ubytovacích zařízeních atd. Zejména v případě operátorů telefonních panelů jsou požadavky na vzdělání zájemců poměrně nízké – v polovině případů vyžadují pouze základní vzdělání, v ostatních případech požadují střední odborné vzdělání s výučním listem nebo střední vzdělání s maturitní zkouškou.

¹⁷ Doležalová, P., Vojtěch, J.: Potřeby zaměstnavatelů a připravenost absolventů škol – šetření v sekundárním sektoru. Praha, NÚV 2013. Dostupné na: <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-79>

Pracovníci ve službách a prodeji – z 22 852 nabídek volných míst pro tuto profesní skupinu je v 47 % požadováno ukončené střední vzdělání s výučním listem, ve 40 % ukončené základní vzdělání a pouze v 8 % střední vzdělání s maturitou.

Z nabídky volných míst je jich nejvíce pro pracovníky v oblasti ochrany a ostrahy (6 570), u kterých jsou nároky na vzdělání různé – v 74 % je uveden požadavek pouze na ukončené základní příp. nižší střední vzdělání, v dalších 17 % na střední odborné vzdělání s výučním listem.

Další část nabídek je pro provozovatele maloobchodních a velkoobchodních prodejen, prodáváče a příbuzné pracovníky v prodejnách (4 213), u těchto volných míst jsou požadavky na vzdělání ale vyšší – v 66 % je požadavek na střední vzdělání s výučním listem. Zde jsou pochopitelnými požadavky znalost odbornosti pro výkon profese, čemu odpovídá i požadavek na střední vzdělání s výučním listem. Platí to i pro další profesní skupiny - pro kuchaře i pro číšníky, servírky a barmany (u kuchařů je požadavek na vyučení v 71 %, u číšníků v 70 %).

Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství – ze 785 volných míst definovaných pro tuto skupinu povolání v 41 % požadují střední odborné vzdělání s výučním listem, 44 % ukončené základní vzdělání a v 7 % střední vzdělání s maturitou.

Řemeslníci a opraváři – je skupinou povolání, pro kterou byla zaznamenáno nejvíce volných míst – 25 814 (je druhou nejčetnější skupinou povolání ve struktuře zaměstnaných, v těsně za technickými a odbornými pracovníky). Výkon profese řemeslníků a opravářů vyžaduje odborné vzdělání, čemuž odpovídá i 68% podíl VM s požadovaným středním vzděláním s výučním listem. Ve 25 % postačuje ukončené základní vzdělání a v 3 % vyžadují střední vzdělání s maturitní zkouškou.

Tato skupina povolání zahrnuje širokou škálu profesí. Největší část evidovaných volných míst je pro kováře, nástrojaře a příbuzné pracovníky (6 465, v 76 % je požadováno vzdělání s výučním listem, v 21 % základní vzdělání), slévače, svářeče a příbuzné pracovníky (3 980, v 64 % výuční list, ve 35 % základní vzdělání) a řemeslníky a kvalifikované pracovníky hlavní stavební výroby (3 567, v 61 % výuční list, v 38 % základní vzdělání).

Obsluha strojů a zařízení, montéři – z celkové nabídky volných míst je 25 583 určeno pro tuto skupinu povolání. Ve struktuře ekonomicky aktivních osob uvedené profesní třídy převládají vyučení (66 %), v nabídce volných míst vyučení požadují zaměstnavatelé výuční list pouze v 38 %, v 55 % uvádějí jako postačující základní vzdělání.

Do této skupiny povolání jsou zahrnuty i nabídky volných míst pro řidiče nákladních automobilů, autobusů a tramvají (6 856 nabídek), přičemž v 65 % požadují ukončené základní vzdělání příp. nižší střední, ve 35 % také výuční list. Druhou nejčetnější skupinou je nabídka volných míst pro montážní dělníky výrobků a zařízení (6 704), u nichž jsou požadavky na vzdělání téměř stejné jako u řidičů. Vyšší požadavky na dosažené vzdělání obsahují nabídky volných míst pro obsluhu strojů a zařízení (např. pro chemickou výrobu, na zpracování dřeva a výrobu papíru, na zpracování a povrchovou úpravu kovů apod.) – min. v 60 % z nich je požadavek na výuční list.

Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci – počet volných míst pro tuto skupinu povolání je 21 443, z toho značná část (81 %) je pro uchazeče bez vzdělání nebo alespoň se základním vzděláním a 17 % s výučním listem.

Největší část volných míst určených pro tuto skupinu povolání je pro pomocné pracovníky ve výrobě (8 870, z toho v 72 % požadují základní vzdělání, ve 23 % výuční list a v 5,5 % nevyžadují ani ukončené základní vzdělání). Další větší skupinou nabídek volných míst je pro uklízeče a pomocníky v domácnostech, hotelích, administrativních, průmyslových a jiných objektech (3 193 z toho v 80 % požadují ukončené základní vzdělání, v 9 % nepožadují ani ukončené základní vzdělání).

Tabulka 3: Struktura VM nabízených ÚP 24. 5. 2016 jednotlivých skupin povolání podle požadovaného vzdělání (v %)

	Zákonodárci a řídící pracovníci	Specialisté	Techničtí a odborní pracovníci	Úředníci	Pracovníci ve službách a prodeji	Kval. prac. v zeměděln., lesn., rybářství	Řemeslníci a opraváři	Obsluha strojů a zařízení, montéři	Pomocní a nekvalif. pracovníci	Celkem
Bez vzdělání a neúplné zákl. vzděl. - A, B	0,5%	0,1%	0,5%	1,9%	1,5%	2,2%	2,2%	3,1%	6,5%	2,7%
Základní vzdělání - C	1,8%	1,8%	8,1%	16,2%	40,0%	44,1%	25,2%	55,1%	74,2%	39,2%
Nižší střední - D	0,6%	0,0%	0,5%	2,4%	1,9%	5,0%	1,6%	1,8%	1,6%	1,5%
Střední odborné s výučním listem - E, H	12,2%	6,1%	21,9%	24,5%	47,4%	41,3%	67,6%	38,2%	16,9%	37,9%
Střední odb. vzd. bez maturity i výuč. listu - J	0,6%	0,7%	0,9%	1,0%	0,5%	0,4%	0,4%	0,4%	0,2%	0,5%
Gymnaziální - K	8,5%	8,2%	9,3%	17,4%	2,2%	1,3%	0,3%	0,3%	0,0%	2,8%
Vyučení s maturitou - L	16,9%	7,7%	13,5%	9,4%	2,5%	3,2%	1,5%	0,7%	0,3%	3,3%
Střední odborné s maturitou (bez vyuč.) - M	28,8%	21,2%	35,3%	24,4%	3,8%	2,3%	1,2%	0,5%	0,2%	7,1%
Vyšší odborné vzdělání - N	3,5%	4,7%	4,5%	0,8%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,8%
Bakalářské a vysokoškolské vzdělání - R, T, V	26,6%	49,5%	5,4%	1,9%	0,2%	0,3%	0,1%	0,0%	0,0%	4,3%
počet VPM	1 088	8 483	11 051	5 213	22 852	785	25 814	25 583	21 443	122 914

Zdroj dat: integrovaný portál MPSV ČR (on-line)

Místa pro vysokoškolsky vzdělané uchazeče (profese, u kterých bylo nejčastěji požadováno vysokoškolské vzdělání; s uvedením podílů VM s požadavkem na dosaženou příslušnou úroveň vzdělání)¹⁸:

- Lékaři (kromě zubních lékařů) (třída 221) – 100,0 %,
- Učitelé na středních školách (kromě odborných předmětů), konzervatořích a na 2. stupni základních škol (třída 233) – 100,0 %,
- Specialisté v oblasti práva a příbuzných oblastech (třída 261) – 93,8 %,
- Učitelé na vysokých a vyšších odborných školách (třída 231) – 92,7 %,
- Specialisté v oblasti fyziky, chemie a v příbuzných oborech (třída 211) – 81,6 %.

Místa pro uchazeče VOŠ:

- Specialisté v oblasti sociální, církevní a v příbuzných oblastech (třída 263) – 25,1 %,
- Odborní pracovníci v oblasti právní, sociální a církevní (třída 341) – 21,3 %,
- Zdravotničtí a farmaceutičtí technici a laboranti (třída 321) – 19,7 %,
- Ostatní odborní pracovníci v oblasti zdravotnictví (třída 325) – 19,4 %,
- Všeobecné sestry a porodní asistentky bez specializace (třída 322) – 11,8 %.

¹⁸ Pozn. Do seznamu volných míst jsou zařazeny pouze ty, u kterých bylo definované ISCO na třímístní úrovni a jejich počet přesáhl minimální hranici stanovenou na 10 volných míst.

Místa pro uchazeče se středním vzděláním s maturitní zkouškou:

- Úředníci pro zpracování číselných údajů (třída 431) – 89,8 %,
- Pracovníci veřejné správy v oblasti státních regulací (třída 335) – 89,7 %,
- Všeobecné sestry a porodní asistentky bez specializace (třída 322) – 86,5 %,
- Všeobecné sestry a porodní asistentky se specializací (třída 222) – 85,9 %,
- Pracovníci pro zadávání dat a zpracování textů (třída 413) – 83,3 %.

Místa pro uchazeče se středním vzděláním s výučním listem (vyučené):

- Montéři, mechanici a opraváři elektrických zařízení (třída 741) – 87,1 %,
- Strojvedoucí a pracovníci zabezpečující sestavování a jízdu vlaků (třída 831) – 86,8 %,
- Technici a kontrolori v oblasti letecké a lodní dopravy (třída 315) – 84,6 %,
- Mechanici a opraváři strojů a zařízení (kromě elektrických) (třída 723) – 83,0 %,
- Mechanici a opraváři elektronických přístrojů a komunikačních technologií (třída 742) – 79,2 %.

Místa pro uchazeče se středním vzděláním bez vyučení, maturity a uchazeče bez kvalifikace:

- Pomocní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství (třída 921) – 95,9 %,
- Pomocní pracovníci v oblasti těžby a stavebnictví (třída 931) – 90,2 %,
- Uklízeči a pomocníci v domácnostech, hotelích, administrativních, průmyslových a jiných objektech (třída 911) – 89,3 %,
- Pracovníci s odpady (třída 961) – 88,3 %,
- Pomocní pracovníci ve výrobě (třída 932) – 77,0 %.

5.3. Požadavky na praxi uchazečů

Informace o požadavcích na odbornou praxi byla uvedena ve 31 % nabídek volných míst (38 072 případů). Z toho v 57,2 % byl požadavek na odbornou praxi uveden jako nutnost (u části nabídek nutnost pouze pokud nemá uchazeč příslušné vzdělání v oboru), u dalších 42,1 % byla praxe v oboru či na dané pozici uvedena jako výhoda. Malá část (0,7 %) obsahovala informaci, že praxe není nutná (nemusí být ani výhodou). Ačkoli je požadavek na praxi uveden v relativně malém podílu nabídek VM, její význam je značný. Dá se předpokládat, že mnoho zaměstnavatelů požadavek na praxi neuvádí, ale přihlíží k ní při přijímání pracovníka. Část zaměstnavatelů se nebrání přijmout na danou pozici i absolventa a přímo uvádí, že je pozice vhodná i pro absolventy (v tomto případě obvykle požadují odpovídající vzdělání).

Požadavek na praxi je spojován především s profesemi (s uvedením podílu VM s požadavkem praxe)¹⁹:

- Technici a kontrolori v oblasti letecké a lodní dopravy (třída 315) – 84,6 % (požadavek je zcela jasný a není pouze výhodou),
- Řídící pracovníci v oblasti ubytovacích a stravovacích služeb (třída 141) – 71,7 % (v 76 % je to nutnost, ve 24 % z nich je praxe pouze výhodou),
- Strojvedoucí a pracovníci zabezpečující sestavování a jízdu vlaků (třída 831) – 58,5 % (v 80 % je to nutnost, v 20 % pouze výhodou),
- Řídící pracovníci v průmyslové výrobě, těžbě, stavebnictví, dopravě a v příbuzných oborech (třída 132) – 56,5 % (v 70 % nutnost, v 30 % pouze výhodou),
- Malíři a příbuzní pracovníci, pracovníci povrchového čištění budov (třída 713) – 55,9 % (v 54 % nutnost, v 46 % pouze výhodou).

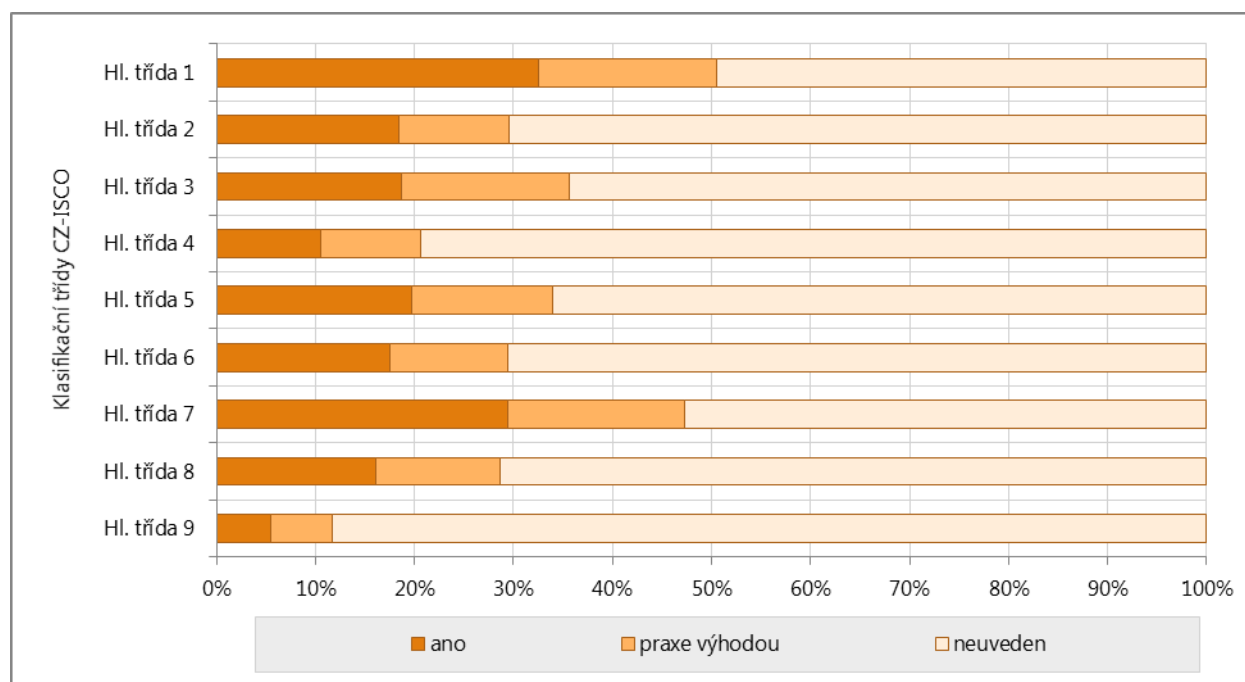
Nejčastěji se objevuje požadavek na praxi v nabídce volných míst evidovaných ÚP pro řídicí pracovníky (hlavní třída 1) a kvalifikované řemeslníky (hlavní třída 7). Požadavek na praxi u těchto tříd pracovníků potvrzují i výstupy analýzy inzertní nabídky zaměstnání v denním tisku

¹⁹ Pozn. Do seznamu volných míst jsou zařazeny pouze ty, u kterých bylo definované ISCO na třímístní úrovni a jejich počet přesáhl minimální hranici stanovenou na 10 volných míst.

a na internetu.²⁰ Pokud má pracovník vykonávat řídicí funkci, je nezbytné, aby měl určité zkušenosti, i když nemusí být přímo z oboru. Pro výkon řídicích (manažerských) funkcí, jsou často důležité i tzv. měkké přenositelné kompetence, které se získávají praxí a dají se v určitých případech přenášet i do jiných oborů. Častější požadavky na praxi u řemeslníků a opravářů jsou odrazem potřeb zaměstnavatelů. Zaměstnavatelé u řemeslníků a opravářů nemají tendence „vychovávat“ si je sami a praxe je v jejich případě obvykle výhodou. V některých případech je praxe i známkou, že pracovník má jisté pracovní návyky a lze se na něj v tomto ohledu spolehnout (část zaměstnavatelů má negativní zkušenosti s pracovní morálkou mladých lidí, setkávají se z nezájmem mladých lidí, s nedochvilností, neschopností převzít zodpovědnost za svou práci a nést následky atd.). Nejmenší nároky na praxi jsou obsaženy v nabídce VM pro pomocné a nekvalifikované pracovníky (hlavní třída 9). Nižší nároky jsou i v nabídce VM pro úředníky (hl. třída 4). U této třídy zaměstnání může být praxe v řadě případů výhodou, ale u řady nabídek není primárně nejdůležitější a nalezne zde uplatnění i řada absolventů škol, což potvrzují i výsledky analýzy VM pro absolventy škol (viz níže např. tab. 5).

Celkově je **praxe požadována v 31 % nabídek** VM evidovaných ÚP. Dá se předpokládat, že u části nabídek informace o praxi není uvedena, ale může se k ní přihlížet v následných krocích přijímacího řízení.

Graf 10: Požadavek na praxi u hlavních klasifikačních tříd ISCO v nabídce VM evidovaných ÚP podle dosaženého vzdělání (24. 5. 2016)

Zdroj dat: integrovaný portál MPSV ČR (on-line)

Volná místa evidovaná ÚP s největšími požadavky na praxi uchazečů²¹:

Hl. třída 1:

- Řídicí pracovníci v oblasti ubytovacích a stravovacích služeb (třída 141) – 71,7 %,
- Řídicí pracovníci v průmyslové výrobě, těžbě, stavebnictví, dopravě a v příbuzných oborech (třída 132) – 56,5 %,
- Řídicí pracovníci v maloobchodě a velkoobchodě (třída 142) – 54,8 %.

²⁰ Štastnová, P., Tillner, J.: Analýza inzertní nabídky zaměstnání v denním tisku a na internetu – 2012. Praha, NÚV 2013. Dostupné na: <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-81>

²¹ Pozn. Do seznamu jsou zařazeny pouze ty, u kterých bylo definované ISCO na třímístní úrovni a jejich počet přesáhl minimální hranici stanovenou na 10 volných míst.

HI. třída 2:

- Specialisté v oblasti elektrotechniky, elektroniky a elektronických komunikací (třída 215) – 49,3 %,
- Specialisté ve výrobě, stavebnictví a příbuzných oborech (třída 214) – 46,1 %,
- Architekti, specialisté v oblasti územního plánování, návrháři a příbuzní pracovníci (třída 216) – 43,6 %.

HI. třída 3:

- Technici a kontrolori v oblasti letecké a lodní dopravy (třída 315) – 84,6 %,
- Mistři a příbuzní pracovníci v oblasti těžby, výroby a stavebnictví (třída 312) – 54,6 %,
- Odborní pracovníci v oblasti umění a kultury, šéfkuchaři (třída 343) – 46,2 %.

HI. třída 4:

- Úředníci pro zpracování číselných údajů (třída 431) – 54,7 %,
- Úředníci v logistice (třída 432) – 29,8 %,
- Pokladníci ve finančních institucích, bookmakeři, půjčovatelé peněz, inkasisté pohledávek a pracovníci v příbuzných oborech (třída 421) – 29,8 %.

HI. třída 5:

- Kuchaři (kromě šéfkuchařů), pomocní kuchaři (třída 512) – 46,6 %,
- Číšníci, servírky a barmani (třída 513) – 45,9 %,
- Pracovníci péče o děti, asistenti pedagogů (třída 531) – 43,9 %.

HI. třída 6:

- Zahradníci a pěstitelé (třída 611) – 31,8 %,
- Chovatelé zvířat pro trh (třída 612) – 27,4 %,
- Kvalifikovaní pracovníci v lesnictví a příbuzných oblastech (třída 621) – 21,3 %.

HI. třída 7:

- Malíři a příbuzní pracovníci, pracovníci povrchového čištění budov (třída 713) – 55,9 %,
- Mechanici a opraváři strojů a zařízení (kromě elektrických) (třída 723) – 52,1 %,
- Slévači, svářeči a příbuzní pracovníci (třída 721) – 50,6 %.

HI. třída 8:

- Strojvedoucí a pracovníci zabezpečující sestavování a jízdu vlaků (třída 831) – 58,5 %,
- Obsluha zařízení na těžbu a zpracování nerostných surovin (třída 811) – 45,0 %,
- Obsluha pojízdných zařízení (třída 834) – 38,0 %.

HI. třída 9:

- Pomocní pracovníci při přípravě jídla (třída 941) – 23,6 %,
- Pomocní pracovníci ve výrobě (třída 932) – 14,6 %,
- Pomocní pracovníci v oblasti těžby a stavebnictví (třída 931) – 12,9 %.

6. Struktura volných míst pro absolventy škol a mladistvé

Důležitým sledováním je nabídka VM evidovaných ÚP pro absolventy škol a mladistvé, protože absolventi škol jsou skupinou, která je více ohrožená nezaměstnaností. V době ekonomické krize bylo nalezení pracovního místa pro mnoho absolventů nelehkým úkolem. S odeznívající ekonomickou krizí se trh práce stabilizoval. V dubnu v roce 2016 dosahovala míra nezaměstnanosti absolventů středního vzdělání s výučním listem 9,1 %, absolventů nástavbového vzdělání 10,6 %, absolventů středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem také 10,6 %, absolventů středního odborného vzdělání s maturitou

7,5 %, absolventů gymnázií 3,1 % a absolventů vyšších odborných škol 5,2 %.²² Hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů škol tak za poslední 3 roky výrazně poklesly.²³ Přestože v roce 2013 došlo v nezaměstnanosti absolventů škol k poměrně výraznému zhoršení situace v důsledku druhé vlny ekonomické recese, v roce 2014 a 2015 už můžeme pozorovat zlepšování situace. Pokles v míře nezaměstnanosti souvisí s hospodářským oživením.

Specifikace volného místa (VM) pro absolventa je plně v kompetenci zaměstnavatele, pouze nesmí obsahovat diskriminační podmínky odporující zákoníku práce. Na nabízené volné pracovní místo se může přihlásit každý uchazeč splňující odborné požadavky nabídky a bude záležet na zaměstnavateli, koho na volném pracovním místě zaměstná. Rovněž tak i absolvent může reagovat na jakoukoliv pracovní nabídku, bude opět záležet na zaměstnavateli, zda bude na tuto pozici vybrán.

6.1. Struktura hledaných profesí v nabídce volných míst pro absolventy škol a mladistvé

Nejvíce VM vhodných pro absolventy škol a mladistvé je evidováno v případě **kovářů, nástrojařů a příbuzných pracovníků** (1 424 nabídek, za sledované dvouleté období se jejich počet téměř zpětinasobil, celkově se zvýšil jejich podíl trojnásobně). Ze strany zaměstnavatelů je dlouhodobě vysoká poptávka po těchto profesích.

Druhou nejčetnější profesní skupinou volných míst vhodných i pro absolventy škol je na pozice **pracovníků informačních služeb** (990), jejich počet se v průběhu dvou let téměř ztrojnásobil. Jsou to nabídky zejména na obsazení pozic pracovníků v zákaznických kontaktních centrech a operátorů telefonních panelů, u kterých zaměstnavatelé nevyžadují velké pracovní zkušenosti a jsou tedy vhodné i pro absolventy škol.

Další významná část nabídek volných míst pro absolventy škol je pro **techniky ve fyzikálních a průmyslových oborech** (908) – počet se navýšil výrazněji (3,5krát) než narostl celkový počet VM pro ně (tj. volných míst pro techniky). Zaměstnavatelé jsou přístupnější k obsazování volných pozic i absolventy škol. V květnu 2014, v počáteční době ožívání ekonomiky po krizi, byl počet volných míst pro techniky nižší a pouze na pětinu z nich byli ochotni přijmout absolventa, v květnu 2016 už na třetinu míst (tab. 4).

Výraznou měrou se navýšil počet volných míst pro **provozovatele maloobchodních a velkoobchodních prodejen a prodavače** vhodných i pro absolventy škol. V maloobchodě v průběhu posledního desetiletí docházelo k výrazným změnám (zejména vstup internetového obchodování na trh), které se promítají i do skladby profesní struktury a kvalifikačních požadavků na pracovníky.

Vysoký podíl VM pro absolventy je i v nabídce VM pro **odborné pracovníky v oblasti pojišťovnictví a obchodní zástupce** (40 %). Ze strany zaměstnavatelů je vysoká poptávka po těchto profesích, ale je to i z důvodů vysoké fluktuace a skutečnosti, že na uplatnění na dané pozici má vlohy jen malá část z nich. O dobré obchodní zástupce s praxí a zkušenostmi je na trhu práce velký konkurenční boj a tak nekončí na úřadech práce jako nezaměstnaní, naopak zaměstnavatelé se o ně přetahují. Lidi s vynikajícími prodejními dovednostmi, kteří zvládají i tlak a stres, hledají zaměstnavatelé neustále.

²² <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/ClanekAbsolventi/5-1-04/Nezamestnanost-absolventu>

²³ V roce 2014 dosahovala míra nezaměstnanosti evidovaných absolventů středního vzdělání s výučním listem 16,5 %, u absolventů nástavbového vzdělání 18,5 %, u absolventů středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem 14,2 %, u absolventů středního odborného vzdělání s maturitou 11,6 %, u absolventů gymnázií 4,4 % a u absolventů vyšších odborných škol 10,2 %.

Tabulka 4: Přehled nejčtenějších podskupin ISCO (třetí úroveň členění) v nabídce VM pro absolventy škol

	16.5.2014				24.5.2016			
	VM pro absolventy	VM celkem	% VM pro absol.	pořadí	VM pro absolventy	VM celkem	% VM pro absol.	pořadí
722 Kováři, nástrojaři a příbuzní pracovníci	293	1 949	15,0%	4.	1424	6 465	22,0%	1.
422 Pracovníci informačních služeb	357	926	38,6%	3.	990	2 256	43,9%	2.
311 Technici ve fyzikálních a průmyslových oborech	255	1 258	20,3%	5.	908	2 806	32,4%	3.
522 Provoz. maloobch. a velkoobch.prodejen, prodavači	192	1 195	16,1%	9.	895	4 213	21,2%	4.
332 Odb. prac. v oblasti pojišťovnictví, obch. zástupci	592	1 967	30,1%	1.	891	2 211	40,3%	5.
821 Montážní dělníci výrobků a zařízení	194	1 522	12,7%	8.	861	6 704	12,8%	6.
513 Číšníci, servírky a barmani	215	1 266	17,0%	6.	721	3 105	23,2%	7.
932 Pomocní pracovníci ve výrobě	155	1 486	10,4%	12.	656	8 807	7,4%	8.
512 Kuchaři (kromě šéfkuchařů), pomocní kuchaři	164	1 233	13,3%	11.	608	3 788	16,1%	9.
333 Zprostředkovatelé služeb	393	914	43,0%	2.	524	1 090	48,1%	10.
741 Montéři, mechanici a opraváři elektrických zařízení	116	584	19,9%	15.	517	1 923	26,9%	11.
721 Slévači, svářeči a příbuzní pracovníci	107	1 347	7,9%	17.	486	3 980	12,2%	12.
723 Mechanici a opraváři strojů a zařízení (kromě elekt.)	100	575	17,4%	18.	444	1 972	22,5%	13.
524 Ostatní pracovníci v oblasti prodeje	152	477	31,9%	13.	425	1 448	29,4%	14.
251 Analytici a vývojáři softwaru a počítač. aplikací	107	329	32,5%	16.	406	1 184	34,3%	15.
241 Specialisté v oblasti financí	201	535	37,6%	7.	402	814	49,4%	16.
834 Obsluha pojízdných zařízení	66	871	7,6%	24.	395	4 371	9,0%	17.
541 Pracovníci v oblasti ochrany a ostrahy	169	2 492	6,8%	10.	377	6 570	5,7%	18.
711 Řemeslníci a kvalif. prac. hlavní stavební výroby	60	1 097	5,5%	26.	370	3 567	10,4%	19.
235 Ostatní specialisté v oblasti výchovy a vzdělávání	135	259	52,1%	14.	350	731	47,9%	20.

Zdroj dat: integrovaný portál MPSV ČR (on-line)

Z deseti nejčtenějších skupin povolání v nabídce volných míst pro absolventy škol (na úrovni ISCO 3) v květnu 2014 se dva roky nato (v květnu 2016) v první desítce vyskytuje 8 z nich. Jsou to skupiny, které vykazují dlouhodoběji vyšší počet nabídek volných míst pro absolventy škol. Pořadí na dalších místech však vykazuje značné změny. V některých případech souvisí nárůst počtu volných míst pro absolventy škol s oživením ekonomiky více než u jiných profesí, jako např. nárůst poptávky po řemeslnících a kvalifikovaných pracovnících hlavní stavební výroby související s oživením stavební produkce. V jiných případech nabídku silně ovlivňuje vypsání (nebo naopak ukončení hledání) většího počtu volných míst několika málo zaměstnavateli, kteří např. rozšiřují výrobu, jako v případě nabídky více VM pro absolventy na pozice montážních dělníků výrobků a zařízení. V některých případech se jenom mění podmínky nabízeného volného místa, tj. zda jsou nebo nejsou vhodné i pro absolventy.

Z hlediska skupin povolání (úroveň ISCO 1) je nejvíce volných míst pro absolventy škol ve skupině **Řemeslníků a opravářů** (4 343, jedná o druhou nejčtenější skupinu povolání ve struktuře EAO), dále pro skupinu **Pracovníků ve službách a prodeji** (3 715), **Technických a odborných pracovníků** (3 693) a **Specialistů** (3 072). Na pátém místě je počet nabídek VM pro absolventy škol pro skupinu povolání **Obsluha strojů a zařízení, montéři** (2 330), přičemž je to skupina s druhým největším počtem volných míst, ale pro absolventy je vhodných pouze 9 % z nich. Z hlediska srovnání velikosti podílu VM vhodných i pro absolventy škol z celkové nabídky VM dané profesní skupiny, jsou na tom „nejlépe“ uchazeči absolventi hledající uplatnění na pozicích Specialistů, Úředníků a Technických a odborných pracovníků, tj. v těchto profesních skupinách jsou nejochotnější přijmout i absolventa školy.

Nízký počet i podíl VPM pro absolventy škol je v nabídkách pro skupinu **Kvalifikovaných pracovníků v zemědělství, lesnictví a rybářství** (podíl na zaměstnanosti i celková nabídka VPM je nízká) a **Pomocných a nekvalifikovaných pracovníků** (5 %).

Tabulka 5: Struktura VPM pro absolventy škol v členění podle hlavních skupin povolání (ISCO)

	16.5.2014			24.5.2016		
	VM pro absolventy	VM celkem	% VM pro absolventy	VM pro absolventy	VM celkem	% VM pro absolventy
Zákonodárci a řídící pracovníci	76	559	13,6%	211	1088	19,4%
Specialisté	999	3126	32,0%	3072	8483	36,2%
Techničtí a odborní pracovníci	1657	5931	27,9%	3693	11051	33,4%
Úředníci	579	1993	29,1%	1867	5213	35,8%
Pracovníci ve službách a prodeji	1080	7805	13,8%	3715	22852	16,3%
Kval. prac. v zeměděl., lesn., ryb.	43	259	16,6%	88	785	11,2%
Řemeslníci a opraváři	954	8166	11,7%	4343	25814	16,8%
Obsluha strojů a zařízení, montéři	491	6458	7,6%	2330	25583	9,1%
Pomocní a nekvalif. pracovníci	237	4503	5,3%	1105	21443	5,2%
Celkový součet	6 116	38 800	15,8%	20 985	122 914	17,1%

Zdroj dat: integrovaný portál MPSV ČR (on-line)

6.2. Nabídka volných míst pro absolventy škol podle oboru zaměstnání

Nejvíce evidovaných volných míst pro absolventy škol podle oboru zaměstnání je v oblasti **výroby a provoz** (7 002), zejména VM pro Kováře, nástrojaře a příbuzné pracovníky (1 424) a dále Montážní dělníky výrobků a zařízení (861) a Techniky ve fyzikálních a průmyslových oborech (735). Vzhledem k tomu, že se jedná o nejčetnější skupinu VM podle oboru zaměstnání, do které je zařazena více než třetina všech volných míst (tj. 47 507), je celkový podíl míst pro absolventy relativně nízký (pouze 14,7 %).

Druhou nejčetnější skupinou VM pro absolventy škol podle oboru zaměstnání je **obchod a cestovní ruch** (3 646). Nejvíce z nich bylo evidováno pro provozovatele maloobchodních a velkoobchodních prodejen a prodavače (825), číšníky, servírky a barmany (721) a kuchaře (608).

Další významnou skupinou z nabídky VM pro absolventy škol je nabídka uplatnění se v **administrativě**. Významná je z hlediska počtu (2 037 nabídek) i z hlediska podílu míst, která jsou určena pro absolventy (téměř 32 %). Nejvíce VM pro absolventy je na pozice pracovníků informačních služeb (838), tj. pracovníky v zákaznických kontaktních centrech a operátory telefonních panelů, na které obvykle nejsou kladeny speciální požadavky na vzdělání a nepožadují praxi. Další čtenější nabídky jsou na pozice všeobecných administrativních pracovníků (339).

Významná část VM pro absolventy je také v oboru **zdravotnictví** (1 577; 32 % z celkové nabídky je vhodných i pro absolventy). Největší podíl VM pro absolventy škol je ve skupinách povolání lékařů (kromě zubních lékařů), všeobecné sestry a porodní asistentky a ostatní specialisté v oblasti zdravotnictví (zejména fyzioterapeuti, zubní lékaři).

Tabulka 6: Struktura VPM pro absolventy škol v členění podle oboru zaměstnání

	16.5.2014			24.5.2016		
	VM pro absolventy	VM celkem	% VM pro absolventy	VM pro absolventy	VM celkem	% VM pro absolventy
Výroba a provoz	1 689	13 308	12,7%	7 002	47 507	14,7%
Obchod a cestovní ruch	1 315	6 101	21,6%	3 646	16 207	22,5%
Administrativa	615	2 385	25,8%	2 037	6 405	31,8%
Zdravotnictví	337	1 306	25,8%	1 577	4 883	32,3%
Finance	835	2 659	31,4%	1 477	3 672	40,2%
Stavebnictví	182	2 280	8,0%	1 058	9 515	11,1%
Obrana a ochrana	159	2 524	6,3%	913	7 034	13,0%
Výchova a vzdělávání	230	636	36,2%	805	2 058	39,1%
Doprava	150	3 412	4,4%	776	12 901	6,0%
Informační technologie	177	539	32,8%	632	2 255	28,0%
Služby	85	903	9,4%	266	3 290	8,1%
Management	74	550	13,5%	215	1 262	17,0%
Kultura a sport	48	208	23,1%	203	1 171	17,3%
Zemědělství a lesnictví	52	1 291	4,0%	179	3 760	4,8%
Věda a výzkum	35	121	28,9%	77	224	34,4%
Právo	17	111	15,3%	31	339	9,1%
neuvedeno	116	466	24,9%	91	431	21,1%
Celkem	6 116	38 800	15,8%	20 985	122 914	17,1%

Zdroj dat: integrovaný portál MPSV ČR (on-line)

Nabídka VM pro absolventy škol v oboru **financí** zahrnuje 1 477 nabídek (až 40 % z celkové nabídky VM v tomto oboru zaměstnání, což je nejvyšší podíl ze všech oborů zaměstnání). Největší část je pro odborné pracovníky v oblasti pojišťovnictví, obchodní zástupce, nákupčí a obchodní makléře (866) a specialisty v oblasti financí (369). Nabízené VM pro absolventy škol na pozice specialistů v oblasti financí jsou v podstatě nabídky na pracovní místa finančních či pojišťovacích poradců a konzultantů, na které obvykle nemají zaměstnavatelé vysoké požadavky v oblasti dosaženého vzdělání. Je to jeden z příkladů volných míst, ve kterých se ve větší míře uplatňují absolventi škol a lidé bez praxe či zájmu o svůj vystudovaný obor. Dlouhodobější uplatnění se na těchto pozicích ale není zdaleka jednoduché, vyžaduje značné úsilí a zvládnutí mnoha klíčových kompetencí, jenom některým se podaří vytvořit si dostatečnou klientelu a opravdu se uživit.

Naopak **nejnižší počty nabízených VM pro absolventy škol** (viz tab. 6) jsou v oborech zaměstnání právo (31 nabídek), věda a výzkum (77 nabídek) a zemědělství a lesnictví (179, pouze 4,1 % ze všech VM evidovaných pro toto odvětví je specifikovaných jako vhodné i pro absolventy škol). Relativně nízký podíl nabídek VM pro absolventy škol je i v oboru zaměstnání Doprava (6,8 %).

6.3. Nabídka volných míst pro absolventy škol podle druhu pracovního úvazku

Jiný pohled přináší analýza volných míst pro absolventy z hlediska **pracovního poměru**. V evidenci se rozlišují tři kategorie - **plný, plný nebo zkrácený** a **zkrácený**.

Nabídka volných míst podle druhu pracovního úvazku se liší v závislosti na profesi. Existují profese, u kterých jsou nabízena výhradně VM na plný pracovní úvazek, u jiných profesí je nabídka pracovních úvazků mnohem variabilnější, s vyšším podílem nabídek s možností zaměstnání na zkrácený úvazek.

Pro skupinu **zákonodárců a řídicích pracovníků** je nabídka zkrácených úvazků minimální (96 % nabídek je na plný úvazek), platí to i pro absolventy škol.

V nabídce volných míst pro profesní skupinu **specialistů** je 84 % na plný úvazek, v nabídce pro absolventy 80 %. Dalších 6,3 % (pro absolventy 5,2 %) nabídek je na zkrácený úvazek. Část nabídek nemá jasně definovaný pracovní úvazek a nabízí se zkrácený, případně plný, případně požadavek zde není vůbec uveden.

Nejvyšší podíl nabídek VM na plný úvazek je pro Specialisty v oblasti databází a počítačových sítí (98,4 %), Specialisty v oblasti fyziky, chemie a v příbuzných oborech (98,0 %), Specialisty v biologických a příbuzných oborech (97,3 %) a Specialisty ve výrobě, stavebnictví a příbuzných oborech (97,2 %).

Vyšší variabilita v nabídce úvazků je u Ostatních specialistů v oblasti výchovy a vzdělávání²⁴ (pouze 46,4 % na plný, u dalších 16,4 % je na zkrácený úvazek, u zbylých nabídek není požadavek na úvazek jednoznačně uveden) a u Učitelů na vysokých a vyšších odborných školách (56,1 % na plný, 22 % na zkrácený úvazek a u zbylých není jednoznačně uveden).

Nabídka volných míst pro **technické a odborné pracovníky** z hlediska druhu pracovního úvazku je téměř stejná pro absolventy jako pro všechny zájemce. Až 90 % nabídek je na plný úvazek, dalších 5,5 % na plný či zkrácený úvazek.

V nabídce VM pro Odborné pracovníky v obchodní sféře a veřejné správě a Odborné pracovníky v oblasti zdravotnictví je požadavek pouze na plný úvazek. Širší nabídka úvazků v nabídce VM je zejména pro Odborné pracovníky v oblasti sportu a fitness (56,3 % na plný úvazek, 22,9 % na zkrácený, u zbylých není jasně stanoven požadavek).

Úředníci - nabídka VM na plný úvazek je u této skupiny povolání celkově nižší (pouze v 74 % případech). Mezi nabídkou VM pro absolventy a celkovou nabídkou VM jsou rozdíly u přímo definovaných zkrácených úvazků – vyšší podíl zkrácených úvazků je nabízeno v celkové nabídce VM, pro absolventy škol je více nabídek v kategorii zkrácený nebo plný, tj. není jasně definován úvazek. **Ve srovnání s jinými profesními skupinami se zde nabízí nejvíce možností zaměstnání na zkrácený úvazek.**

Nejvíce nabídek je pro Pracovníky informačních služeb (zejména operátoři telefonních panelů, pracovníky zákaznických kontaktních center a recepční) a Všeobecné administrativní pracovníky. Podíl nabídek na plný úvazek je zde ale nízký (71 % v případě pracovníků informačních služeb a 77 % u všeobecných administrativních pracovníků), záleží na konkrétní profesi. Obdobná situace je i ve struktuře nabídek pro absolventy škol.

Nejvíce diverzifikovanou a ve čtvrtině případů vůbec neurčenou výši úvazku obsahuje nabídka VM pro Ostatní úředníky (doručovatelé listovních poštovních zásilek, pracovníci vnitřní poštovní služby, personální referenti atd.).

Ve struktuře nabídek VM pro **pracovníky ve službách a prodeji** je v případě míst pro absolventy 77 % nabídek na plný pracovní úvazek, v celkové nabídce 79 %. Při pohledu do hloubky zde nalézáme rozdíly mezi jednotlivými profesemi.

Nejvyšší podíl pracovních příležitostí na plný úvazek je v nabídce VM pro Kuchaře a pomocné kuchaře (92 %), Pracovníky v oblasti prodeje (89 %) a Kadeřnice, kosmetičky a pracovníky v příbuzných oborech (88 %). V případě nabídky pro absolventy škol je u prvních dvou jmenovaných obdobná situace, ale u nabídky pro kadeřnice a kosmetičky je to jiné (nižší podíl nabídek na plný úvazek a vyšší podíl nabídek bez jasné definice výše úvazku).

Nabídka VM pro absolventy skupiny povolání **kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybnářství** je velice nízká (viz tab. 7).

²⁴ učitelé hudby, tance, lektori cizích jazyků, pedagogové volného času, speciální pedagogové, vychovatelé atd.

Celková struktura nabídek VM a struktura VM pro absolventy ve skupině povolání **řemeslníků a opravářů** je velice obdobná – oběma skupinám zájemců nabízejí téměř výhradně pracovní uplatnění na plný úvazek (pouze v 0,8 % je jasně uveden požadavek na zkrácený úvazek).

Požadavek na plný úvazek v méně než 90 % případů je pouze v nabídkách VM pro skupiny povolání Ostatní řemeslní pracovníci (zejména kvalitáři a testovači výrobků, tj. kontrolaři), Výrobci oděvů, výrobků z kůží a kožešin a Mechanici a opraváři elektronických přístrojů a komunikačních technologií.

Platí to samé, co pro předchozí skupinu povolání řemeslníků a opravářů. Nabídka VM pro pracovníky **obsluhy strojů a zařízení, montéry** obsahuje ve více než 95 % požadavek na plný pracovní úvazek, a to i v případě, že nabízejí místo pro absolventy škol. Možnost zaměstnat se na zkrácený úvazek je podle evidovaných VM na ÚP pro tuto skupinu povolání velmi vzácná a pro absolventy škol téměř nedosažitelná. Jedním z důvodů této skutečnosti je směnný provoz na pracovištích a ve výrobnách, čím je značně omezena možnost zkrácených úvazků.

Vyšší variabilita v možnosti výše úvazků je pouze u Řidičů motocyklů a automobilů (kromě nákladních), a platí to i pro nabídku VM pro absolventy škol.

Nabídka VM podle pracovního úvazku pro **pomocné a nekvalifikované pracovníky** je různorodá a záleží, o jakou konkrétní pracovní příležitost se jedná. Celkově je 82 % na plný úvazek, 4 % na zkrácený úvazek (pro absolventy 6 %) a dalších 4 % na zkrácený nebo plný úvazek.

Tabulka 7: Struktura VM podle skupin povolání a druhu pracovního úvazku (24. 5. 2016)

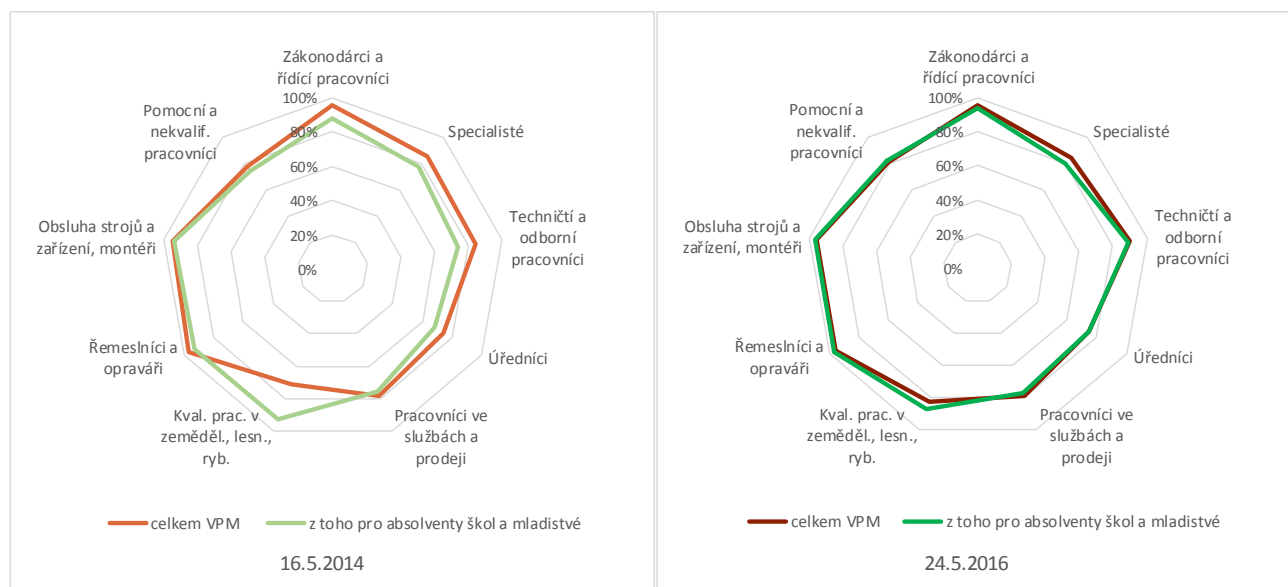
	DRUH PRACOVNÍHO ÚVAZKU											
	VM pro absolventy			VM pro absol. (%)			VM celkem			VM celkem (%)		
	plný	plný nebo zkrác.	zkrác.	plný	plný nebo zkrác.	zkrác.	plný	plný nebo zkrác.	zkrác.	plný	plný nebo zkrác.	zkrác.
Zákonodárci a řídící pracovníci	198	2	2	93,8%	0,9%	0,9%	1 041	13	11	95,7%	1,2%	1,0%
Specialisté	2 453	229	160	79,9%	7,5%	5,2%	7 146	429	533	84,2%	5,1%	6,3%
Techničtí a odborní pracovníci	3 302	203	72	89,4%	5,5%	1,9%	9 986	456	255	90,4%	4,1%	2,3%
Úředníci	1 391	309	75	74,5%	16,6%	4,0%	3 874	586	474	74,3%	11,2%	9,1%
Pracovníci ve službách a prodeji	2 873	318	171	77,3%	8,6%	4,6%	18 087	1 848	1 419	79,1%	8,1%	6,2%
Kval. prac. v zeměděl., lesn., ryb.	77	3	4	87,5%	3,4%	4,5%	651	17	44	82,9%	2,2%	5,6%
Řemeslníci a opraváři	4 215	63	33	97,1%	1,5%	0,8%	24 752	610	203	95,9%	2,4%	0,8%
Obsluha strojů a zařízení, montéři	2 233	58	3	95,8%	2,5%	0,1%	24 372	505	289	95,3%	2,0%	1,1%
Pomocní a nekvalif. pracovníci	904	47	44	81,8%	4,3%	4,0%	17 481	949	1 361	81,5%	4,4%	6,3%
Celkem	18 207	1 232	564	86,8%	5,9%	2,7%	107 992	5 413	4 589	87,9%	4,4%	3,7%

Pozn. U části nabídek není uveden požadavek na druh pracovního úvazku (celkem 4 %, u absolventů 4,7 %).

Zdroj dat: integrovaný portál MPSV ČR (on-line)

Podíl plných úvazků v nabídce VM evidovaných na ÚP se v sledovaném dvouletém období celkově příliš nezměnil. Při pohledu na podíl plných úvazků pro absolventy škol jsou změny ale výraznější. V květnu 2014 (kdy ještě odeznívala ekonomická krize) byl podíl plných úvazků pro absolventy škol u většiny skupin povolání nižší než u celkové nabídky (viz graf. 10). Naproti tomu v květnu 2016 je z hlediska výše úvazku struktura nabídky volných míst pro absolventy škol velice vyrovnaná s celkovou nabídkou. Rozdíl mezi nimi se potlačil, absolventům škol jsou nabízeny z hlediska výše pracovního úvazku téměř stejné podmínky.

Graf 11: Podíl volných pracovních míst evidovaných ÚP na plný úvazek (16. 5. 2014, 24. 5. 2016)

Zdroj dat: integrovaný portál MPSV ČR (on-line)

7. Regionální struktura volných míst evidovaných Úřadem práce ČR

Úřady práce nabízely 24. 5. 2016 téměř 123 tis. neobsazených míst (více než trojnásobný nárůst v průběhu dvou let), počet míst se tak zvolna blíží historickému maximu z dubna 2008 (152 tis.). Pozitivní je, že nová pracovní místa vznikají ve větší míře i v hospodářsky méně vyspělých či strukturálně postižených regionech. V průběhu dvou let nejvíce narostl počet volných míst v Karlovarském, Zlínském, Pardubickém a Moravskoslezském kraji. Největší počet volných míst je i nadále ve Středočeském kraji, dále v Moravskoslezském, v Praze a Jihomoravském kraji, tj. v krajích s nejvyšší počtem ekonomicky aktivních osob.

Tabulka 8: Krajský přehled nabídky VM evidovaných ÚP (16. 5. 2014, 24. 5. 2016)

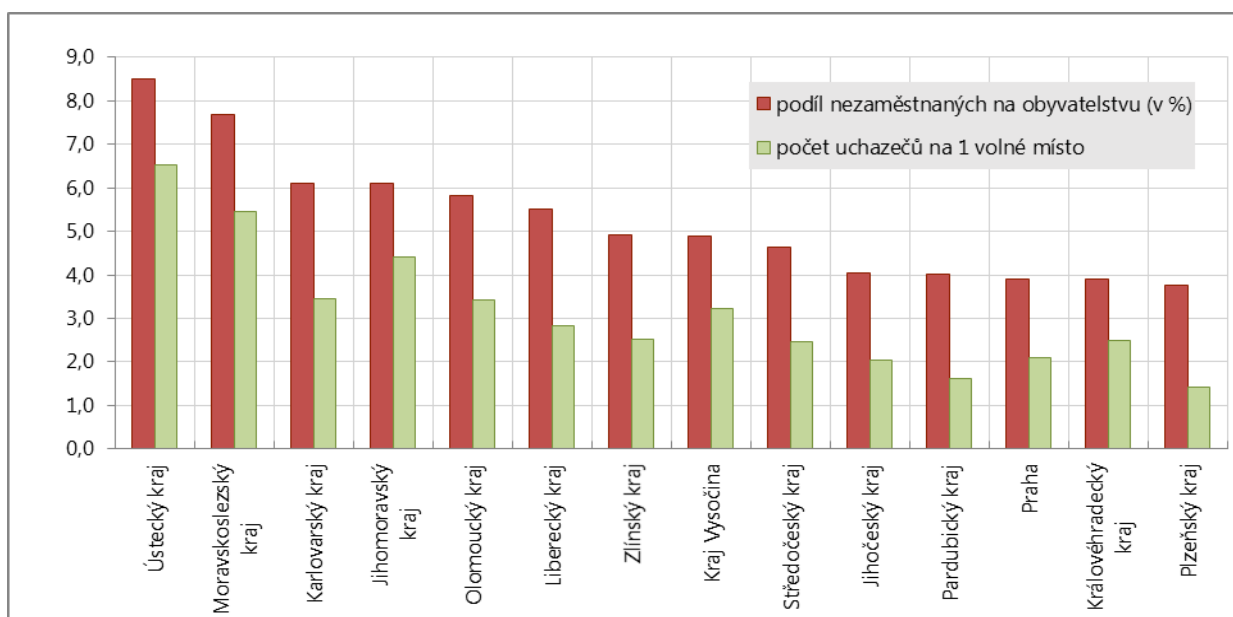
	16.5.2014			24.5.2016			nárůst počtu VM (násobek)	počet EAO 2015	podíl z celku EAO 2015
	počet VM	podíl z celku VM	podíl nezaměst. 05/2014	počet VM	podíl z celku VM	podíl nezaměst. 05/2016			
hlavní město Praha	3 446	8,9%	5,3%	11 342	9,2%	3,9%	3,3	649 648	12,9%
Středočeský kraj	5 447	14,0%	6,5%	16 073	13,1%	4,6%	3,0	649 214	12,9%
Jihočeský kraj	3 281	8,5%	6,3%	8 781	7,1%	4,1%	2,7	303 408	6,0%
Plzeňský kraj	3 242	8,4%	5,6%	10 087	8,2%	3,8%	3,1	287 516	5,7%
Karlovarský kraj	960	2,5%	8,2%	3 823	3,1%	6,1%	4,0	144 216	2,9%
Ústecký kraj	2 523	6,5%	11,0%	6 769	5,5%	8,5%	2,7	365 752	7,3%
Liberecký kraj	2 676	6,9%	8,1%	6 115	5,0%	5,5%	2,3	205 011	4,1%
Královéhradecký kraj	1 867	4,8%	6,5%	5 189	4,2%	3,9%	2,8	259 109	5,1%
Pardubický kraj	1 630	4,2%	6,3%	5 766	4,7%	4,0%	3,5	250 653	5,0%
Kraj Vysočina	1 991	5,1%	6,7%	4 726	3,8%	4,9%	2,4	236 819	4,7%
Jihomoravský kraj	3 471	8,9%	8,2%	11 060	9,0%	6,1%	3,2	569 039	11,3%
Olomoucký kraj	2 060	5,3%	8,8%	6 636	5,4%	5,8%	3,2	289 480	5,7%
Zlínský kraj	2 042	5,3%	7,3%	7 592	6,2%	4,9%	3,7	280 644	5,6%
Moravskoslezský kraj	3 365	8,7%	10,0%	11 504	9,4%	7,7%	3,4	550 855	10,9%
neuv.	799	2,1%	-	7 451	6,1%	-	9,3	-	-
Celkový součet	38 800	100,0%	7,5%	122 914	100,0%	5,4%	3,2	5 041 365	100,0%

Zdroj dat: integrovaný portál MPSV ČR (on-line), VŠPS

Podle dostupných statistik na konci května 2016 byl největší počet volných pracovních míst evidovaných ÚP v Praze a ve Středočeském kraji, naopak nejmenší v krajích Karlovarském, Vysočina a Libereckém (viz níže). Karlovarský kraj je současně i nejmenším krajem z hlediska počtu obyvatel i počtu ekonomicky aktivních osob (EAO). Kraj Vysočina je sice také menším krajem (z hlediska počtu obyvatel je 3. nejmenším krajem), ale projevuje se zde také i jeho poloha a jeho atypičnost v chybějícím výrazném spádovém centru, která v jiných krajích jsou obvykle i centry produkce nabídky volných míst.

V krajích s nejvyšší podílem nezaměstnaných na obyvatelstvu (viz graf 12), tj. v Ústeckém a Moravskoslezském kraji, je i nejvyšší počet uchazečů na 1 volné místo. V dalších krajích to již zcela neplatí. Kraje Karlovarský a Jihomoravský vykazují téměř stejný podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu, ale v Karlovarském kraji je výrazně nižší počet uchazečů na 1 volné místo (tj. uchazeč má relativně větší šanci na získání volného místa). Jinak situace vypadá v Kraji Vysočina – v evidenci ÚP je malý počet volných pracovních míst a podíl nezaměstnaných je pouze mírně podprůměrný, což se projevuje vyšší počtem uchazečů na 1 volné místo. Obdobně v Královéhradeckém kraji, na relativně vyšším počtu uchazečů na 1 místo, se projevuje malý počet volných míst v evidenci ÚP. Z hlediska obou indikátorů (podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu a počet uchazečů na 1 volné místo) je na tom nejlépe Plzeňský kraj.

Graf 12: Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu a počet uchazečů na 1 volné místo v krajích ČR k 31. 5. 2016

Zdroj dat: integrovaný portál MPSV ČR (on-line)

Celkový vývoj počtu uchazečů a počtu volných míst evidovaných ÚP v posledním desetiletí **v jednotlivých krajích** je zachycen v grafech dále v příloze. Vybrané časové období zachycuje stav v krajích v etapě, kdy se ekonomice dařilo, a to se projevuje na trhu práce relativním dostatkem volných pracovních míst. S nástupem ekonomické recese se nabídka počtu volných míst snižovala a počet uchazečů o zaměstnání se naopak zvyšoval, tj. křivky se od sebe vzdalovaly. Situace na trhu práce se ve většině krajů výrazněji začala zlepšovat na jaře 2015. V polovině krajů počet nabídek volných pracovních míst v květnu 2016 dosáhl nebo i překročil počet nabídek z období před ekonomickou krizí (ve většině krajů byl největší počet nabídek volných pracovních míst evidovaných na jaře 2008).

Stav, kdy počet volných míst převyšuje počet evidovaných uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP, nastal pouze ve dvou krajích, a to v Praze a Plzeňském kraji (v Praze až na dvouleté období od dubna 2007 do března 2009 a v Plzeňském kraji jenom na krátké několikaměsíční období v roce 2008). Ani v období opětovného ekonomického růstu se

v žádném kraji křivky neprotkly. Nejvíce se přiblížily v Plzeňském a Pardubickém kraji. Naopak v Ústeckém kraji zůstávají od sebe hodně vzdálené.

Ve vývoji počtu uchazečů o zaměstnání se projevují i cyklické výkyvy během roku, tedy v letním období je počet uchazečů nižší (sezónní práce), v zimním naopak vyšší (v září přibývají na úřadech práce i absolventi škol). I v tomto ohledu jsou ale mezi kraji rozdíly. V některých krajích se tato cykličnost v průběhu roku projevuje v menší míře (např. v Praze, ale i v Ústeckém a Moravskoslezském kraji), v jiných krajích je zase výraznější (např. v Jihočeském kraji).

Ve vývoji počtu volných míst pro **absolventy škol a mladistvé** a počtu uchazečů o zaměstnání absolventů škol a mladistvých lze sledovat obdobné trendy jako v celkovém vývoji, tj. projevuje se zde vliv ekonomické recese (především ve vývoji počtu volných míst vhodných i pro absolventy škol a mladistvé) i cykličnost vývoje v průběhu roku (v případě evidovaných nezaměstnaných absolventů škol je tato cykličnost výraznější než u všech nezaměstnaných osob). Od zlepšení situace na trhu práce pomalu klesá ve všech krajích počet nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých (což je ovlivněno i demografickým poklesem, tj. snižujícím se počtem absolventů škol) a dynamicky narůstá počet volných míst vhodných i pro absolventy škol a mladistvé. Od jara 2015 je ve většině krajů vyšší počet volných míst než uchazečů, v Ústeckém a Moravskoslezském kraji až do jara 2016 (i když v těchto krajích také od jara 2015 narůstal počet volných míst, ale rozdíl mezi počtem volných míst a počtem uchazečů byl větší a počet volných míst narůstal méně dynamickým tempem ve srovnání s vývojem v jiných krajích).

8. Závěrečné shrnutí

Nabídka volných pracovních míst úzce souvisí s hospodářským vývojem. Po transformačním období nastalo pětileté období 2003-2008, kdy česká ekonomika rostla stabilně a velmi rychle. V důsledku příznivého vývoje ekonomiky a příchodu nových investorů se počet volných pracovních míst evidovaných ÚP navýšil na jeho historické maximum a počet nezaměstnaných poklesl. Příznivý vývoj byl **koncem roku 2008** přerušen obdobím ekonomické recese, která se rychle projevila v **poklesu počtu volných pracovních míst** a nárůstu počtu nezaměstnaných, tj. na jedno pracovní místo připadlo více uchazečů. Následné ekonomické oživení se projevilo na **opětovném nárůstu počtu pracovních míst a snižování počtu nezaměstnaných**. Různé části ekonomiky jsou však napojeny na hospodářské oživení odlišně, trh práce reaguje na změny HDP s mírným zpožděním.

Analogický vývoj lze sledovat i ve vývoji počtu volných míst evidovaných úřady práce. Jejich počet na přelomu let 2008/2009 prudce poklesl a od té doby zůstával na stejné úrovni. Až v **druhé polovině roku 2014 je zaznamenán nárůst počtu nabídek**. Obdobný trend lze sledovat i ve vývoji počtu volných míst pro absolventy škol a mladistvé. Mírný nárůst jejich počtu v roce 2013 byl výsledkem zapojení se zaměstnavatelů do projektu Odborná praxe pro mladé do 30 let a realizací dalších projektů úřady práce podporovaných Evropskou unií s cílem motivovat zaměstnavatele. **V roce 2015 byl nárůst počtu volných míst pro absolventy škol a mladistvé výraznější a tento trend pokračuje i v roce 2016.**

V nabídce ÚP ve vybraném analyzovaném dnu (24. 5. 2016) bylo zaznamenáno 53 577 nabídek zaměstnavatelů, které obsahovaly 122 914 volných míst (více než trojnásobný nárůst v průběhu dvou let). Počet volných míst se tak pozvolna blíží historickému maximu z dubna 2008 (152 tis.). Největší podíl evidovaných volných míst byl pro skupinu povolání **Řemeslníci a opraváři** (25 8014, 21,0 %), dále pak pro **Obsluhu stojů a zařízení** (25 583, 20,8 %) a **Pracovníky ve službách a prodeji** (22 852, 18,6 %).

Prvních deset nejčastěji se vyskytujících podskupin zaměstnání zahrnuje 45 % nabídek zaměstnání (VM), což představuje značně nerovnoměrné rozložení. Mezi prvních deset nejžádanějších podskupin zaměstnání (třetí úroveň klasifikace zaměstnání ISCO) patří Pomocní pracovníci ve výrobě (8 807); Řidiči nákladních automobilů, autobusů a tramvají (6 856); Montážní dělníci výrobků a zařízení (6 704); Pracovníci v oblasti ochrany a ostražky

(6 570); Kováři, nástrojaři a příbuzní pracovníci (6 465); Obsluha pojízdných zařízení (4 371); Provozovatelé maloobchodních a velkoobchodních prodejen, prodavači (4 213); Slévači, svářeči a příbuzní pracovníci (3 980); Kuchaři (kromě šéfkuchařů), pomocní kuchaři (3 788) a Řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavební výroby (3 567). Důvodem neobsazenosti některých pracovních míst může být i skutečnost, že některá z nich prostě nejsou mzdově (nebo i jinak) dostatečně atraktivní.

Ve struktuře volných pracovních míst evidovaných na ÚP mají nejvyšší zastoupení místa pro uchazeče s ukončeným základním vzděláním (47 893 nabídek, 39,2 %), u kterých přetrvává vysoká míra nezaměstnanosti. Jedná se o místa pro Pomocné a nekvalifikované pracovníky a Obsluhu strojů a zařízení, montéry. Druhou nejčetnější skupinou volných míst jsou místa pro uchazeče se **středním vzděláním s výučním listem** (46 362 nabídek, 37,9 %), také s vyšší úrovní míry nezaměstnanosti. Ve struktuře nabídek volných míst s požadavkem **středního vzdělání s maturitou** (16 069 nabídek, 13,1 %) je nejvíce zastoupena nabídka pro Technické a odborné pracovníky, Zákonodárce a řídicí pracovníky (především vedoucí a řídicí pracovníky) a Úředníky. Relativně málo nabídek je pro uchazeče **s bakalářským a vysokoškolským vzděláním** (5 256, 4,3 %), a to vzhledem k jejich podílu ve struktuře ekonomicky aktivního obyvatelstva (21 %). Vysokoškoláci mají trvale nízkou míru nezaměstnanosti a volná místa pro ně jsou spíše v inzertní nabídce na internetu.

Informace o požadavcích na **odbornou praxi** byla uvedena ve 31 % nabídek volných míst (38 072 případů). Z toho v 57,2 % byl požadavek na odbornou praxi uveden jako nutnost, u zbývajících byla praxe v oboru či na dané pozici uvedena jako výhoda. Nejčastěji se objevuje požadavek na praxi v nabídce volných míst pro řídicí pracovníky (hlavní třída 1) a kvalifikované řemeslníky (hlavní třída 7).

Struktura volných pracovních míst pro absolventy škol

Nejvíce VM vhodných pro absolventy škol a mladistvé je evidováno na pozice Kovářů, nástrojařů a příbuzných pracovníků; Pracovníků informačních služeb; Techniků ve fyzikálních a průmyslových oborech; Provozovatelů maloobchodních a velkoobchodních prodejen a prodavačů a Odborných pracovníků v oblasti pojišťovnictví vč. obchodních zástupců.

Ve struktuře volných míst pro absolventy škol a mladistvé se v květnu 2016 vyskytuje pouze 8 z 10 nejčetnějších skupin povolání (na úrovni ISCO 3) z května 2014. Jsou to skupiny, které vykazují dlouhodoběji vyšší počet nabídek volných míst pro absolventy škol. Pořadí na dalších místech však vykazuje značné změny (např. s oživením stavební produkce vzrostla poptávka po řemeslnících a kvalifikovaných pracovnících hlavní stavební výroby).

Z hlediska skupin povolání (úroveň ISCO 1) je nejvíce volných míst pro absolventy škol ve skupině **Řemeslníků a opravářů** (4 343, jedná se o druhou nejčetnější skupinu povolání ve struktuře EAO), dále pro skupinu **Pracovníků ve službách a prodeji** (3 715), **Technických a odborných pracovníků** (3 693) a **Specialistů** (3 072). Na pátém místě je počet nabídek pro skupinu povolání **Obsluha strojů a zařízení, montéři** (2 330), přičemž se jedná o skupinu s druhým největším počtem volných míst, ale zaměstnavatelé uvedli pouze u 9 % z nich, že jsou vhodné i pro absolventy škol.

Podle oboru zaměstnání je nejvíce evidovaných volných míst pro absolventy škol v oblasti **výroby a provozu** (7 002, zejména pro kováře, nástrojaře a příbuzné pracovníky; montážní dělníky výrobků a zařízení a techniky ve fyzikálních a průmyslových oborech), dále **obchod a cestovní ruch** (3 646, nejvíce z nich bylo evidováno pro provozovatelé maloobchodních a velkoobchodních prodejen a prodavače; číšníky, servírky a barmany a kuchaře), **administrativa** (2 037 nabídek, zejména na pozice pracovníků informačních služeb, tj. pracovníků v zákaznických kontaktních centrech a operátorů telefonních panelů, na které obvykle nejsou kladeny speciální požadavky na vzdělání a nepožadují praxi), **zdravotnictví** (1 577; přitom zaměstnavatelé nejochotněji přijmou absolventy na pozice lékařů (kromě zubních lékařů), všeobecných sester a porodních asistentek a ostatních specialistů v oblasti

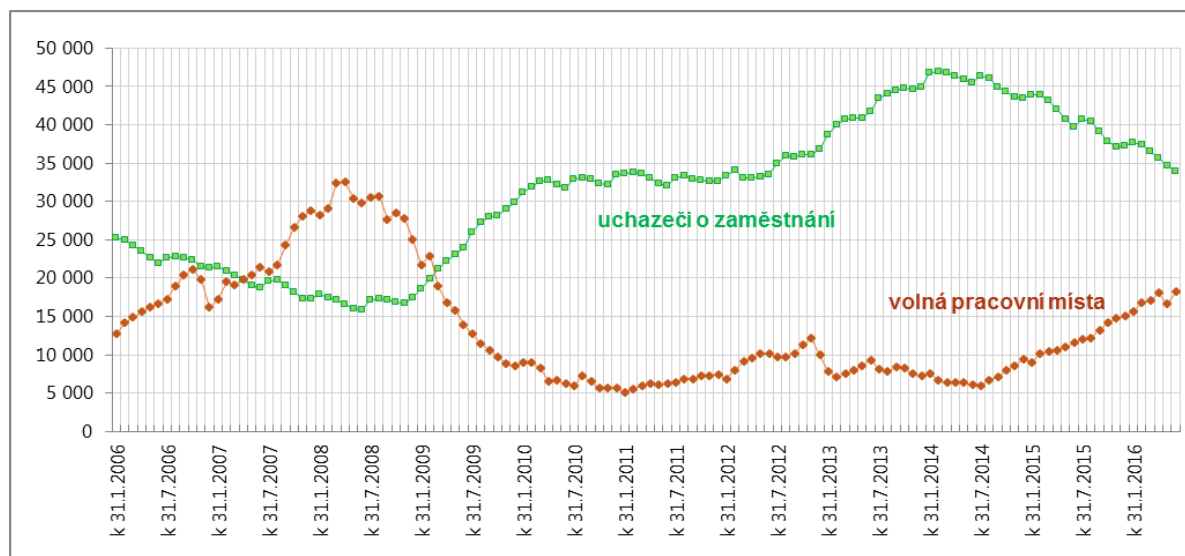
zdravotnictví (zejména fyzioterapeuti, zubní lékaři) a v oboru **finance** (1 477 nabídek, tj. až 40 % z celkové nabídky VM v tomto oboru zaměstnání je vhodných i pro absolventy škol, což je nejvíce ze všech oborů zaměstnání).

Nabídka volných míst podle druhu pracovního úvazku se liší v závislosti na profesi. Jsou profese, u kterých jsou nabízena VM výhradně na plný pracovní úvazek, u jiných profesí je nabídka pracovních úvazků mnohem variabilnější s vyšším podílem nabídek s možností zaměstnání na zkrácený úvazek. Ve skupinách povolání Řemeslníci a opraváři, Obsluha strojů a zařízení, montéři a Zákonodárci a řídící pracovníci, je nabídka zkrácených úvazků minimální a platí to i o nabídce VM pro absolventy škol. Jedním z důvodů této skutečnosti je i směnný provoz na pracovištích a ve výrobnách, čímž je značně omezena možnost zkrácených úvazků. Navíc o mnohé profese z těchto skupin povolání je na trh práce velký zájem.

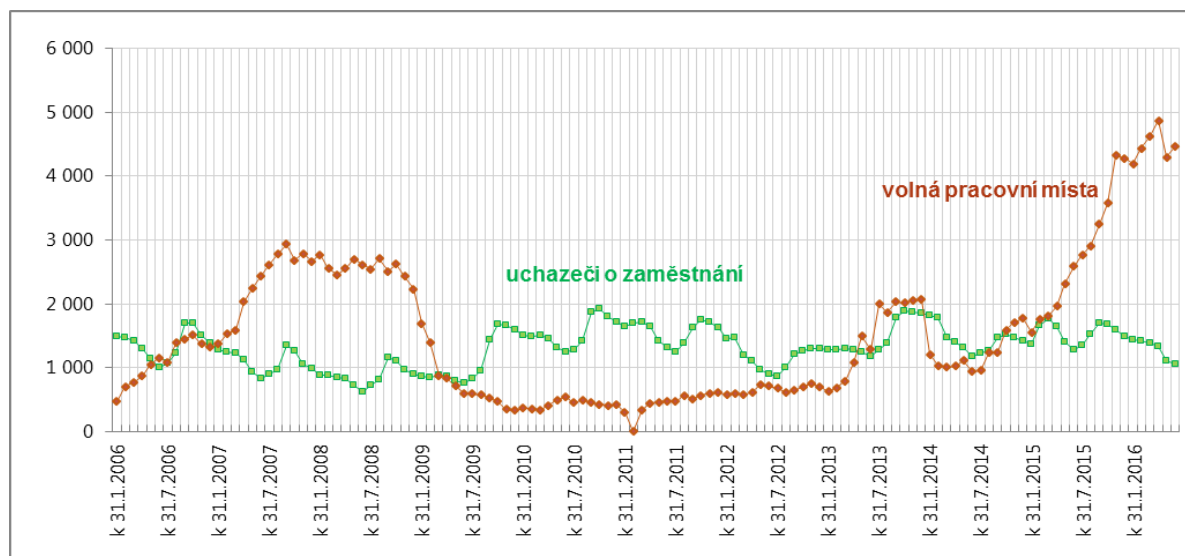
9. Přílohy - přehled vývoje volných míst a počtu uchazečů v jednotlivých krajích

Hlavní město Praha

Vývoj celkového počtu volných míst a počtu uchazečů o zaměstnání v období prosinec 2005 až květen 2016

Vývoj počtu volných míst pro absolventy škol a mladistvé a počtu uchazečů o zaměstnání absolventů škol a mladistvých v období prosinec 2005 až květen 2016

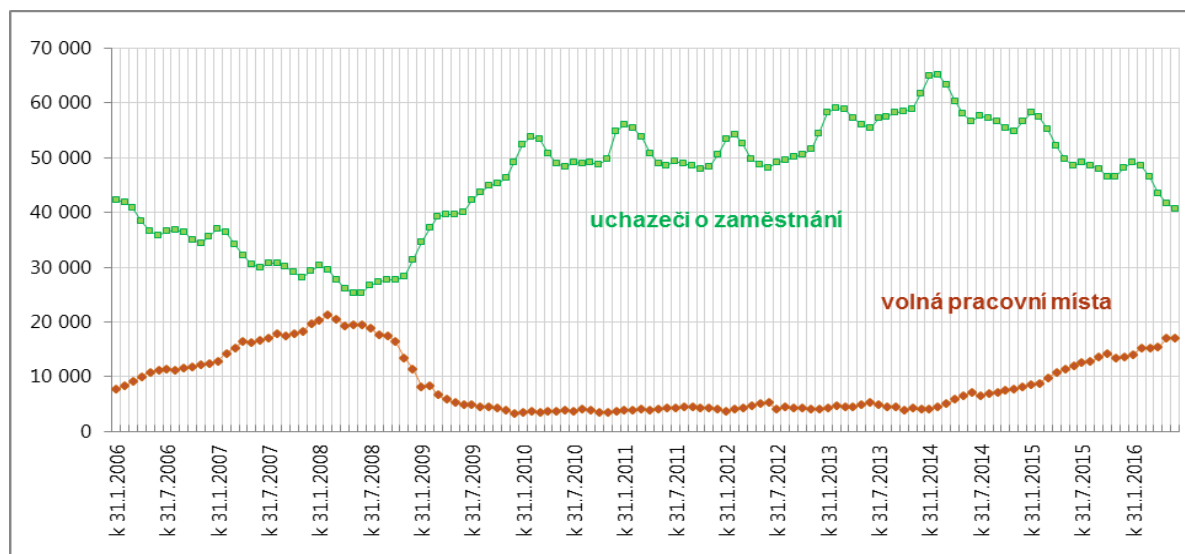

Přehled nejčtenějších podskupin ISCO (třetí úroveň členění) v nabídce VM evidovaných ÚP 24. 5. 2016 (ve srovnání s jejich pozicí 16. 5. 2014)

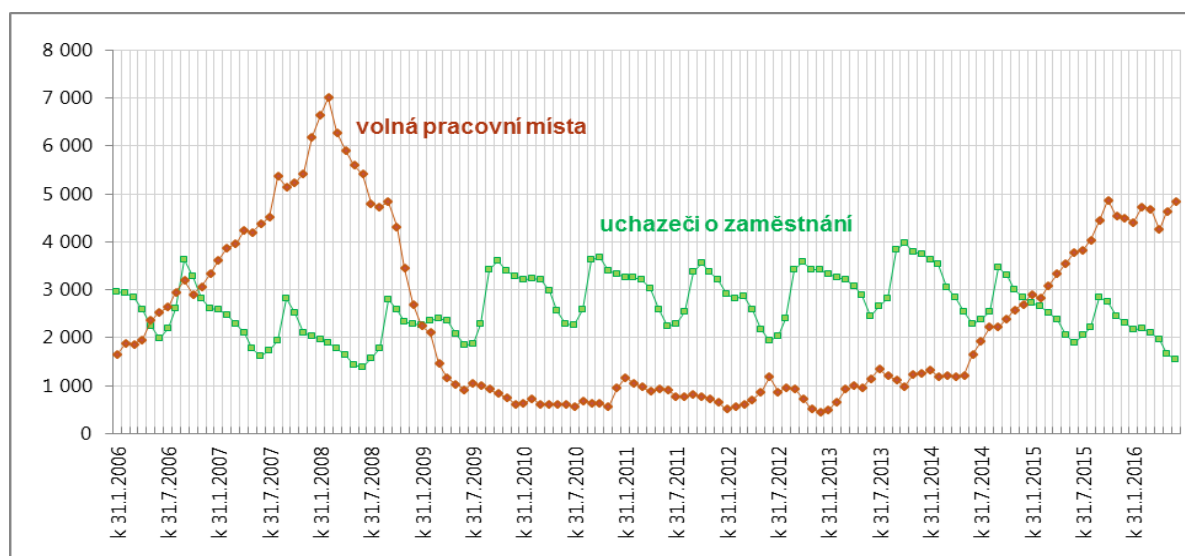
	16.5.2014			24.5.2016		
	počet	podíl z celku	pořadí	počet	podíl z celku	pořadí
541 Pracovníci v oblasti ochrany a ostrahy	659	19,1%	1.	721	6,4%	1.
833 Řidiči nákladních automobilů, autobusů a tramvají	232	6,7%	4.	586	5,2%	2.
932 Pomocní pracovníci ve výrobě	11	0,3%	52.	529	4,7%	3.
931 Pomocní pracovníci v oblasti těžby a stavebnictví	23	0,7%	30.	515	4,5%	4.
911 Uklízeči a pomocníci v domácnostech, hotelích, admi	212	6,2%	5.	479	4,2%	5.
422 Pracovníci informačních služeb	95	2,8%	7.	458	4,0%	6.
251 Analytici a vývojáři softwaru a počítačových aplikac	79	2,3%	10.	436	3,8%	7.
522 Provozovatelé maloobchodních a velkoobchodních p	161	4,7%	6.	425	3,7%	8.
512 Kuchaři (kromě šéfkuchařů), pomocní kuchaři	30	0,9%	25.	380	3,4%	9.
933 Pomocní pracovníci v dopravě a skladování	18	0,5%	38.	350	3,1%	10.

Středočeský kraj

Vývoj celkového počtu volných míst a počtu uchazečů o zaměstnání v období prosinec 2005 až květen 2016

Vývoj počtu volných míst pro absolventy škol a mladistvé a počtu uchazečů o zaměstnání absolventů škol a mladistvých v období prosinec 2005 až květen 2016

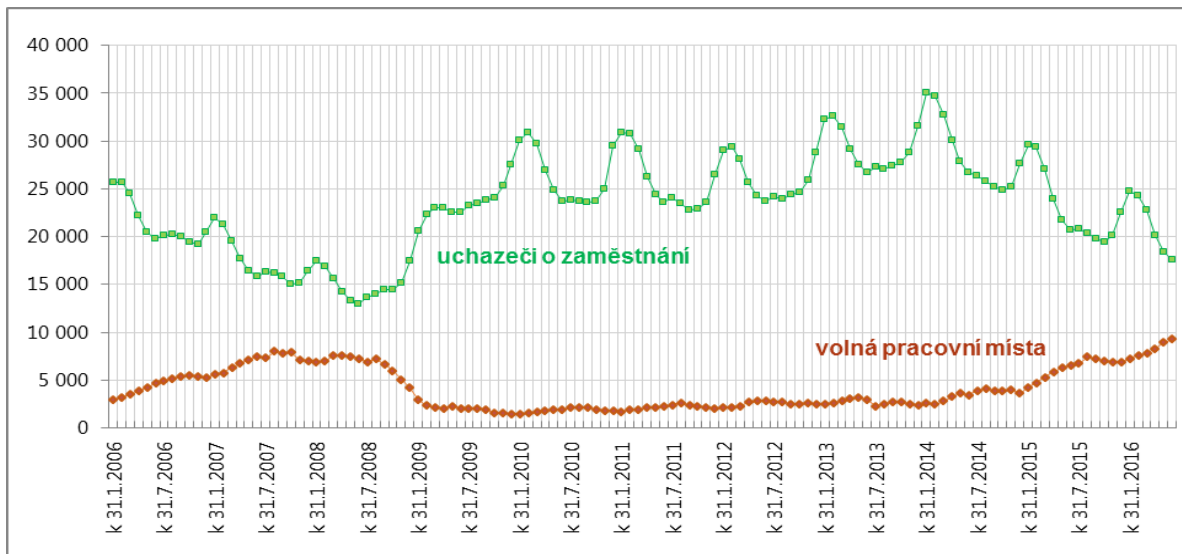

Přehled nejčtenějších podskupin ISCO (třetí úroveň členění) v nabídce VM evidovaných ÚP 24. 5. 2016 (ve srovnání s jejich pozicí 16. 5. 2014)

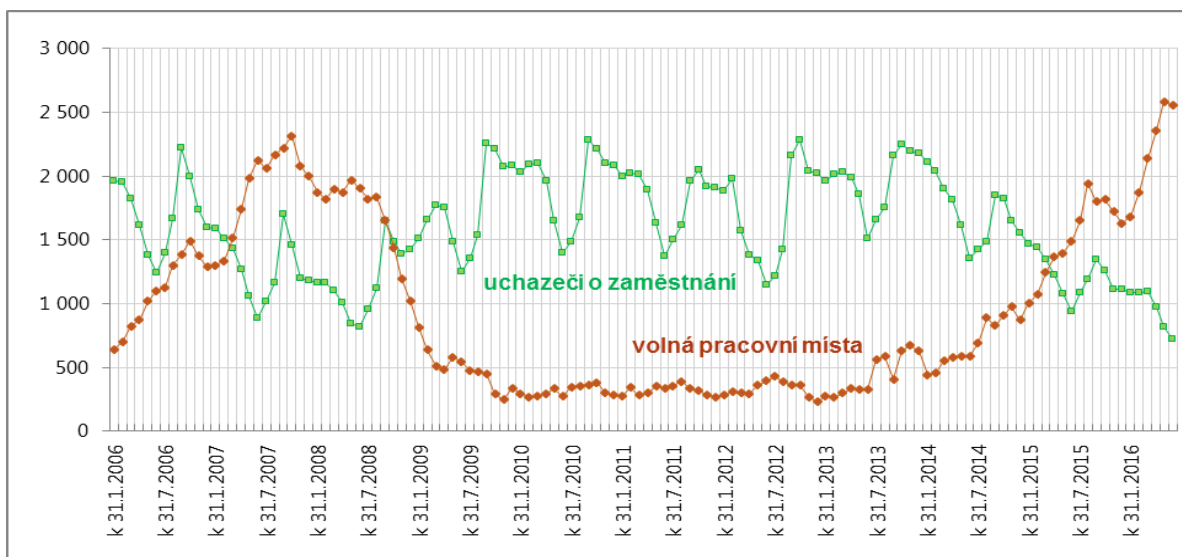
	16.5.2014			24.5.2016		
	počet	podíl z celku	pořadí	počet	podíl z celku	pořadí
932 Pomocní pracovníci ve výrobě	200	3,7%	6.	1242	7,7%	1.
921 Pomocní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářst	499	9,2%	2.	1165	7,2%	2.
834 Obsluha pojízdných zařízení	160	2,9%	8.	1153	7,2%	3.
541 Pracovníci v oblasti ochrany a ostrahy	377	6,9%	3.	894	5,6%	4.
833 Řidiči nákladních automobilů, autobusů a tramvají	296	5,4%	4.	842	5,2%	5.
821 Montážní dělníci výrobků a zařízení	576	10,6%	1.	815	5,1%	6.
722 Kováři, nástrojaři a příbuzní pracovníci	215	3,9%	5.	651	4,1%	7.
721 Slévači, svářeči a příbuzní pracovníci	107	2,0%	13.	550	3,4%	8.
522 Provozovatelé maloobchodních a velkoobchodních p	138	2,5%	9.	489	3,0%	9.
512 Kuchaři (kromě šéfkuchařů), pomocní kuchaři	130	2,4%	10.	382	2,4%	10.

Jihočeský kraj

Vývoj celkového počtu volných míst a počtu uchazečů o zaměstnání v období prosinec 2005 až květen 2016

Vývoj počtu volných míst pro absolventy škol a mladistvé a počtu uchazečů o zaměstnání absolventů škol a mladistvých v období prosinec 2005 až květen 2016

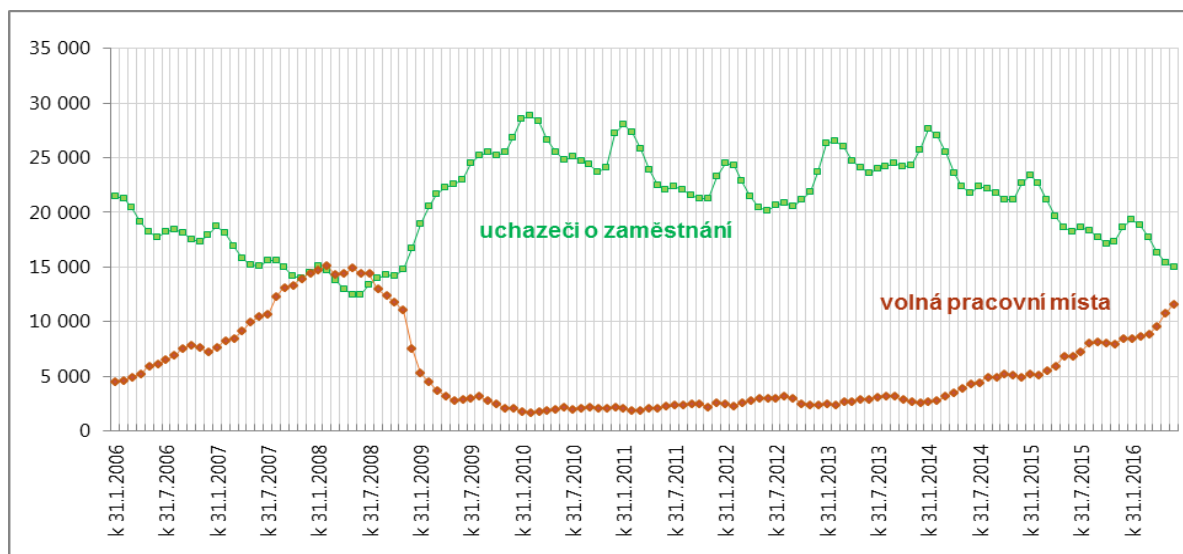

Přehled nejčtenějších podskupin ISCO (třetí úroveň členění) v nabídce VM evidovaných ÚP 24. 5. 2016 (ve srovnání s jejich pozicí 16. 5. 2014)

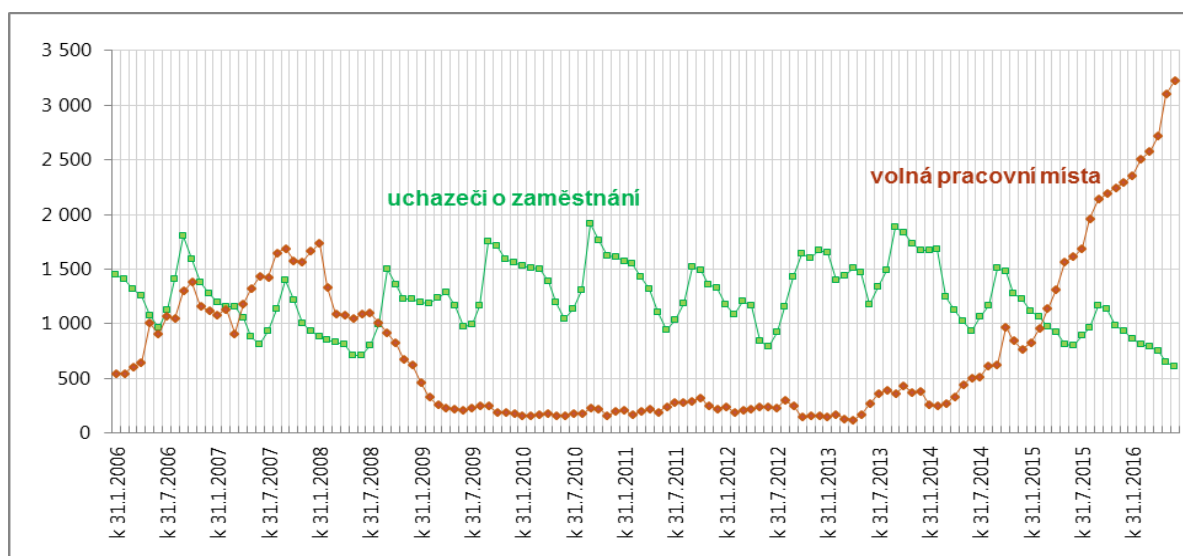
	16.5.2014			24.5.2016		
	počet	podíl z celku	pořadí	počet	podíl z celku	pořadí
833 Řidiči nákladních automobilů, autobusů a tramvají	208	6,3%	2.	890	10,1%	1.
722 Kováři, nástrojaři a příbuzní pracovníci	137	4,2%	7.	718	8,2%	2.
821 Montážní dělníci výrobků a zařízení	125	3,8%	9.	611	7,0%	3.
932 Pomocní pracovníci ve výrobě	324	9,9%	1.	527	6,0%	4.
512 Kuchaři (kromě šéfkuchařů), pomocní kuchaři	165	5,0%	5.	441	5,0%	5.
513 Čišníci, servírky a barmani	178	5,4%	3.	390	4,4%	6.
522 Provozovatelé maloobchodních a velkoobchodních p	151	4,6%	6.	382	4,4%	7.
311 Technici ve fyzikálních a průmyslových oborech	117	3,6%	10.	288	3,3%	8.
541 Pracovníci v oblasti ochrany a ostrahy	176	5,4%	4.	240	2,7%	9.
753 Výrobci oděvů, výrobků z kůže a kožšin a pracovníci	62	1,9%	14.	224	2,6%	10.

Plzeňský kraj

Vývoj celkového počtu volných míst a počtu uchazečů o zaměstnání v období prosinec 2005 až květen 2016

Vývoj počtu volných míst pro absolventy škol a mladistvé a počtu uchazečů o zaměstnání absolventů škol a mladistvých v období prosinec 2005 až květen 2016

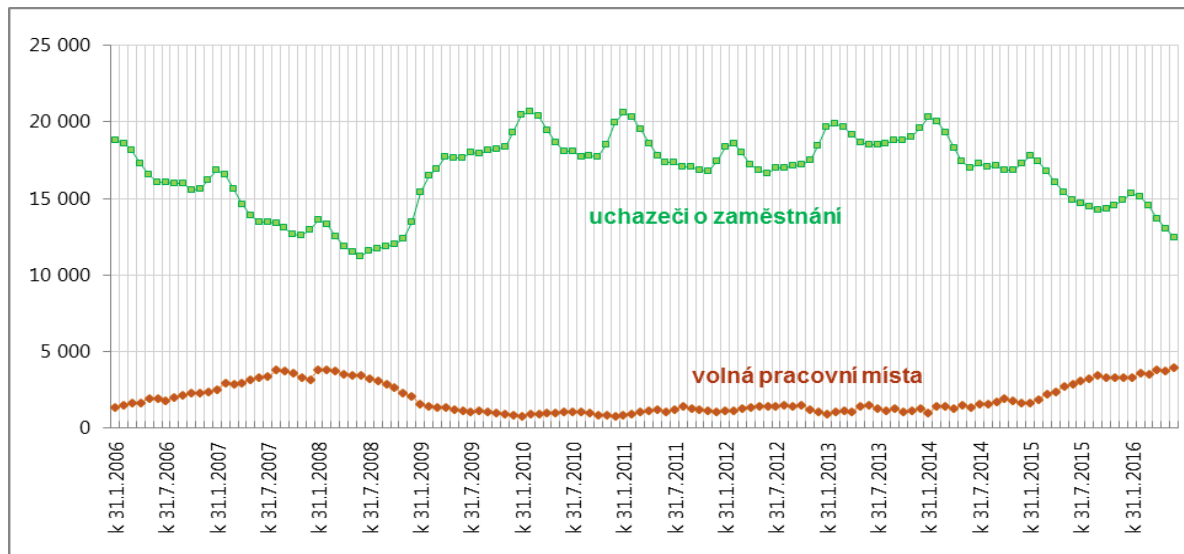

Přehled nejčtenějších podskupin ISCO (třetí úroveň členění) v nabídce VM evidovaných ÚP 24. 5. 2016 (ve srovnání s jejich pozicí 16. 5. 2014)

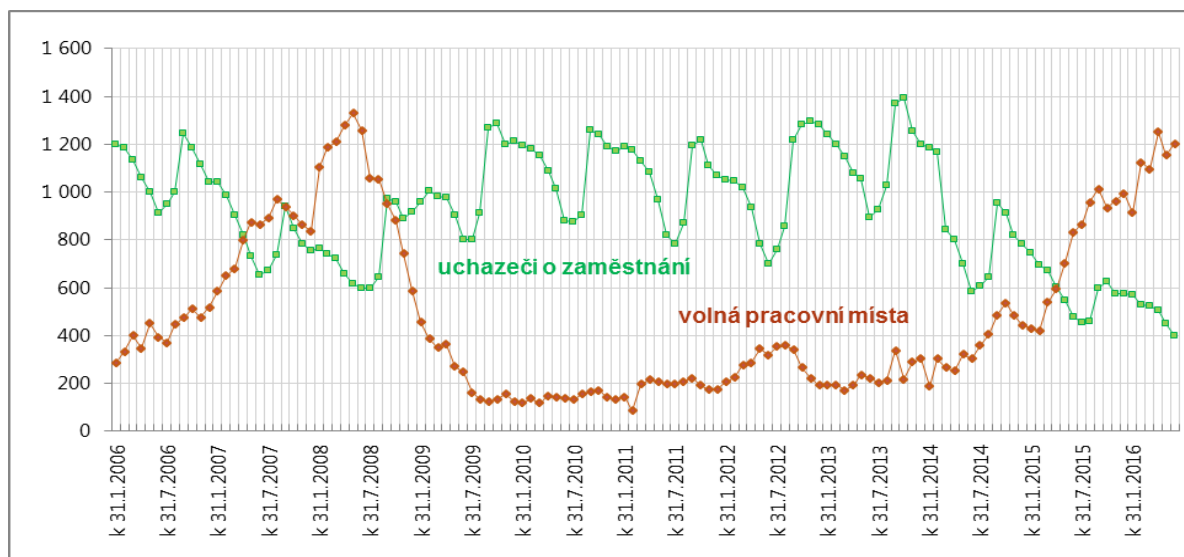
	16.5.2014			24.5.2016		
	počet	podíl z celku	pořadí	počet	podíl z celku	pořadí
821 Montážní dělníci výrobků a zařízení	120	3,7%	6.	821	8,1%	1.
932 Pomocní pracovníci ve výrobě	274	8,5%	1.	771	7,6%	2.
722 Kováři, nástrojaři a příbuzní pracovníci	194	6,0%	3.	569	5,6%	3.
721 Slévači, svářeči a příbuzní pracovníci	103	3,2%	10.	568	5,6%	4.
833 Řidiči nákladních automobilů, autobusů a tramvají	196	6,0%	2.	511	5,1%	5.
834 Obsluha pojízdných zařízení	117	3,6%	7.	505	5,0%	6.
818 Ostatní obsluha stacionárních strojů a zařízení	69	2,1%	16.	390	3,9%	7.
931 Pomocní pracovníci v oblasti těžby a stavebnictví	7	0,2%	64.	355	3,5%	8.
522 Provozovatelé maloobchodních a velkoobchodních p	106	3,3%	9.	338	3,4%	9.
541 Pracovníci v oblasti ochrany a ostrahy	164	5,1%	4.	337	3,3%	10.

Karlovarský kraj

Vývoj celkového počtu volných míst a počtu uchazečů o zaměstnání v období prosinec 2005 až květen 2016

Vývoj počtu volných míst pro absolventy škol a mladistvé a počtu uchazečů o zaměstnání absolventů škol a mladistvých v období prosinec 2005 až květen 2016

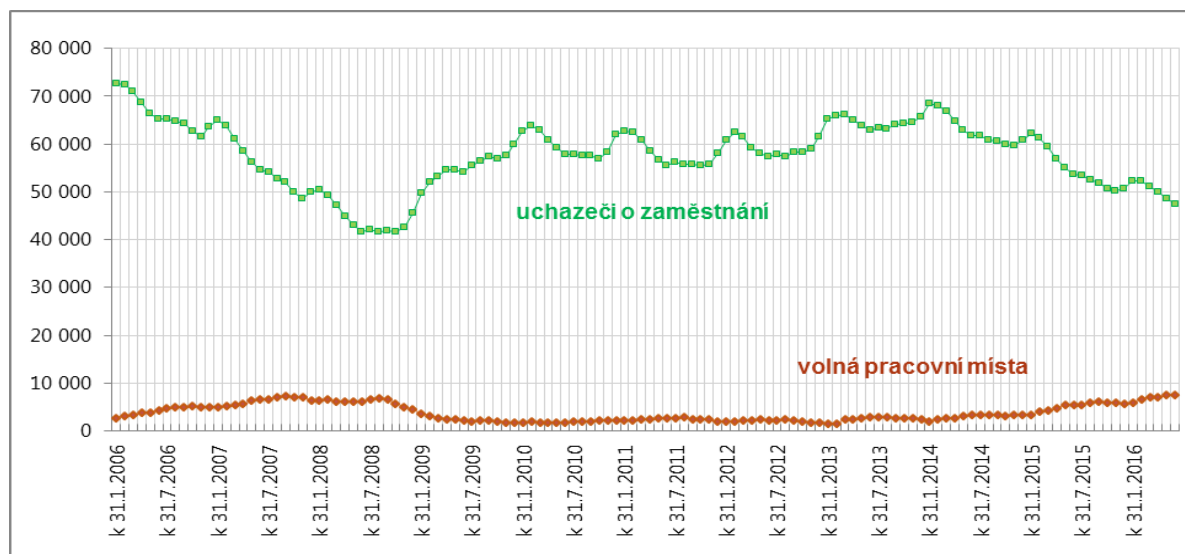

Přehled nejčtenějších podskupin ISCO (třetí úroveň členění) v nabídce VM evidovaných ÚP 24. 5. 2016 (ve srovnání s jejich pozicí 16. 5. 2014)

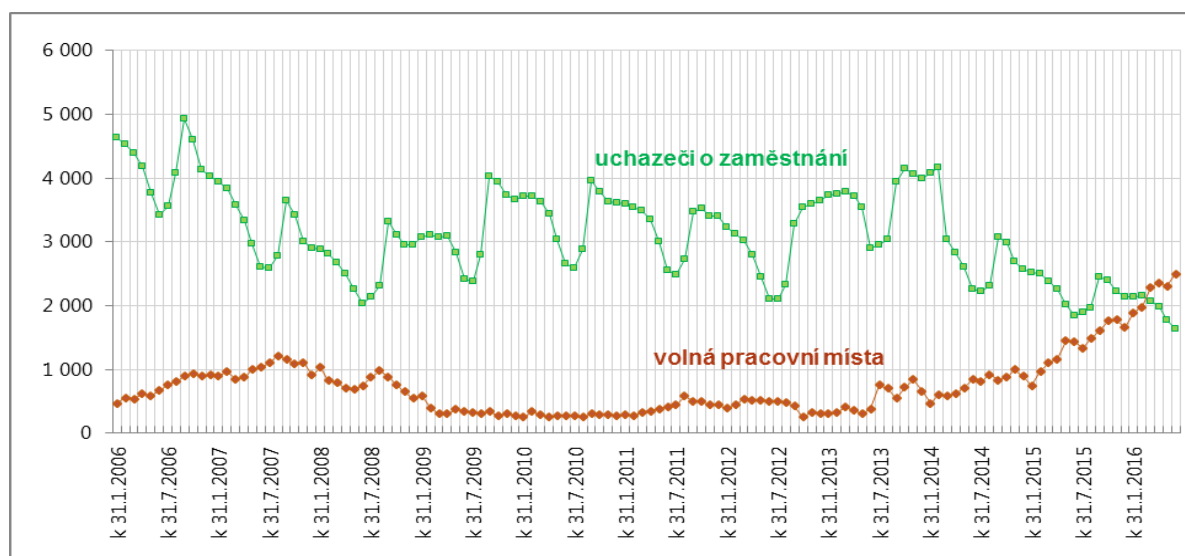
	16.5.2014			24.5.2016		
	počet	podíl z celku	pořadí	počet	podíl z celku	pořadí
833 Řidiči nákladních automobilů, autobusů a tramvají	36	3,8%	9.	232	6,1%	1.
753 Výrobci oděvů, výrobců z kůže a kožšin a pracovníci	61	6,4%	1.	230	6,0%	2.
821 Montážní dělníci výrobců a zařízení	7	0,7%	37.	218	5,7%	3.
932 Pomocní pracovníci ve výrobě	23	2,4%	14.	205	5,4%	4.
722 Kováři, nástrojaři a příbuzní pracovníci	36	3,8%	8.	195	5,1%	5.
513 Čišníci, servírky a barmani	38	4,0%	5.	178	4,7%	6.
512 Kuchaři (kromě šéfkuchařů), pomocní kuchaři	36	3,8%	7.	172	4,5%	7.
541 Pracovníci v oblasti ochrany a ostrahy	52	5,4%	2.	162	4,2%	8.
522 Provozovatelé maloobchodních a velkoobchodních p	37	3,9%	6.	133	3,5%	9.
911 Uklízeči a pomocníci v domácnostech, hotelích, admi	32	3,3%	11.	112	2,9%	10.

Ústecký kraj

Vývoj celkového počtu volných míst a počtu uchazečů o zaměstnání v období prosinec 2005 až květen 2016

Vývoj počtu volných míst pro absolventy škol a mladistvé a počtu uchazečů o zaměstnání absolventů škol a mladistvých v období prosinec 2005 až květen 2016

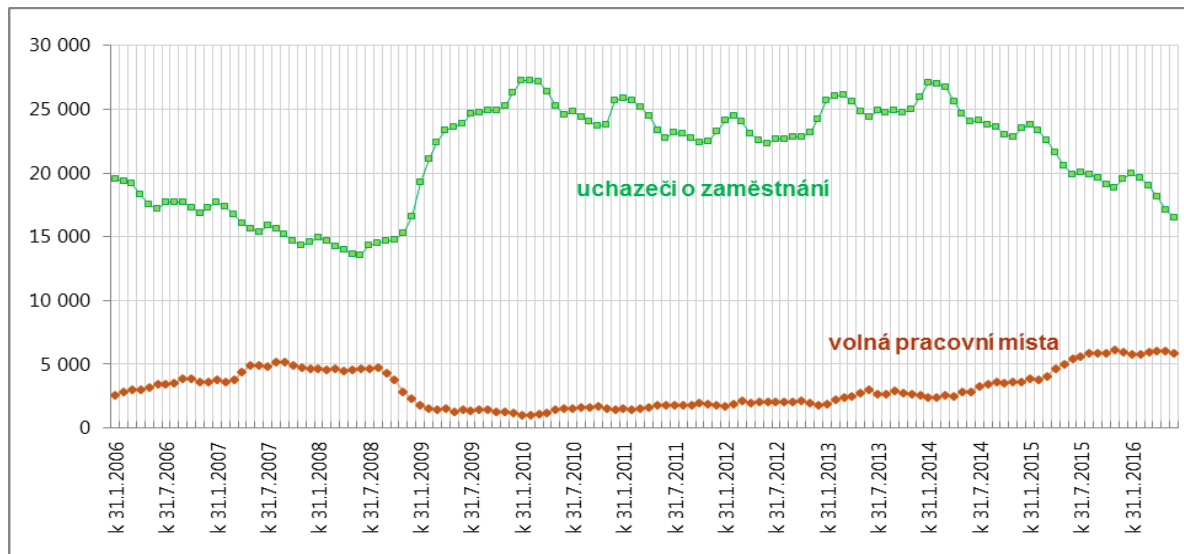

Přehled nejčtenějších podskupin ISCO (třetí úroveň členění) v nabídce VM evidovaných ÚP 24. 5. 2016 (ve srovnání s jejich pozicí 16. 5. 2014)

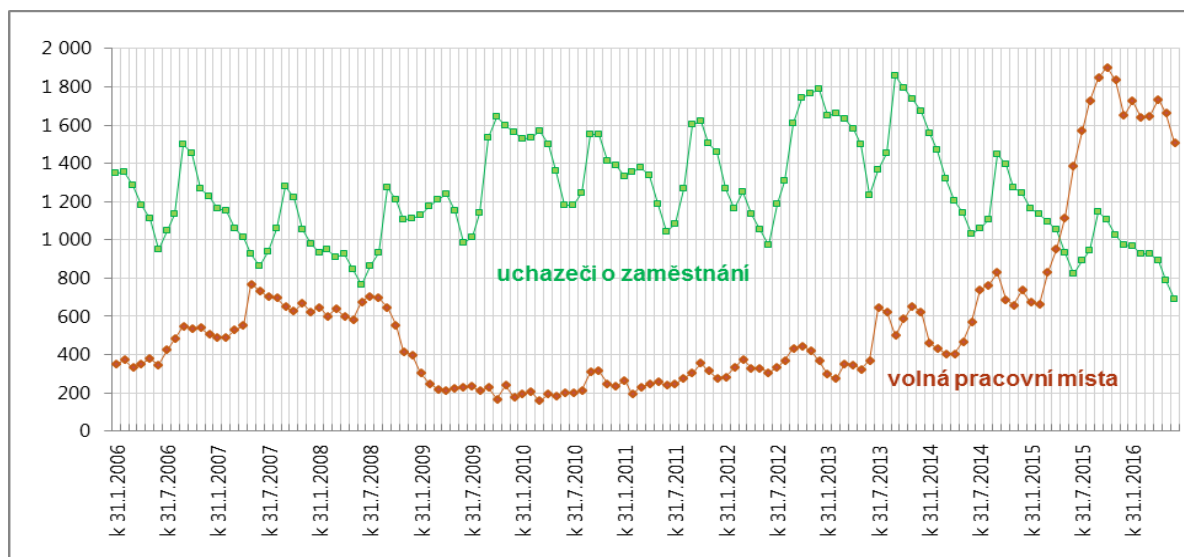
	16.5.2014			24.5.2016		
	počet	podíl z celku	pořadí	počet	podíl z celku	pořadí
932 Pomocní pracovníci ve výrobě	50	2,0%	16.	465	6,9%	1.
821 Montážní dělníci výrobků a zařízení	22	0,9%	29.	403	6,0%	2.
833 Řidiči nákladních automobilů, autobusů a tramvají	173	6,9%	1.	390	5,8%	3.
722 Kováři, nástrojaři a příbuzní pracovníci	95	3,8%	7.	321	4,7%	4.
711 Řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavební	126	5,0%	4.	302	4,5%	5.
721 Slévači, svářeči a příbuzní pracovníci	74	2,9%	11.	248	3,7%	6.
522 Provozovatelé maloobchodních a velkoobchodních p	56	2,2%	15.	247	3,6%	7.
512 Kuchaři (kromě šéfkuchařů), pomocní kuchaři	100	4,0%	5.	227	3,4%	8.
541 Pracovníci v oblasti ochrany a ostrahy	143	5,7%	2.	206	3,0%	9.
422 Pracovníci informačních služeb	85	3,4%	9.	200	3,0%	10.

Liberecký kraj

Vývoj celkového počtu volných míst a počtu uchazečů o zaměstnání v období prosinec 2005 až květen 2016

Vývoj počtu volných míst pro absolventy škol a mladistvé a počtu uchazečů o zaměstnání absolventů škol a mladistvých v období prosinec 2005 až květen 2016

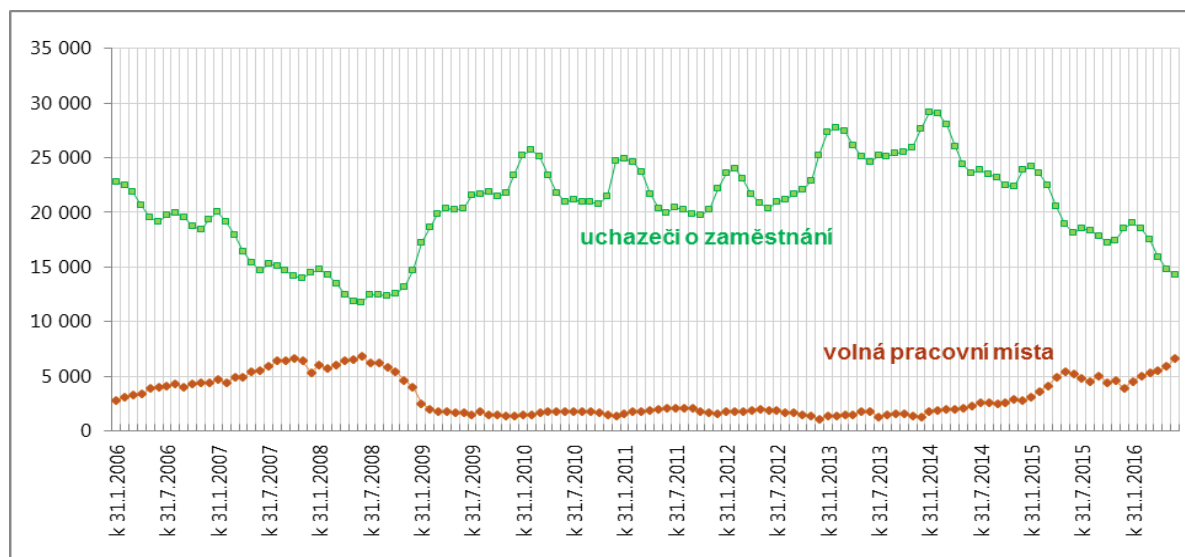

Přehled nejčtenějších podskupin ISCO (třetí úroveň členění) v nabídce VM evidovaných ÚP 24. 5. 2016 (ve srovnání s jejich pozicí 16. 5. 2014)

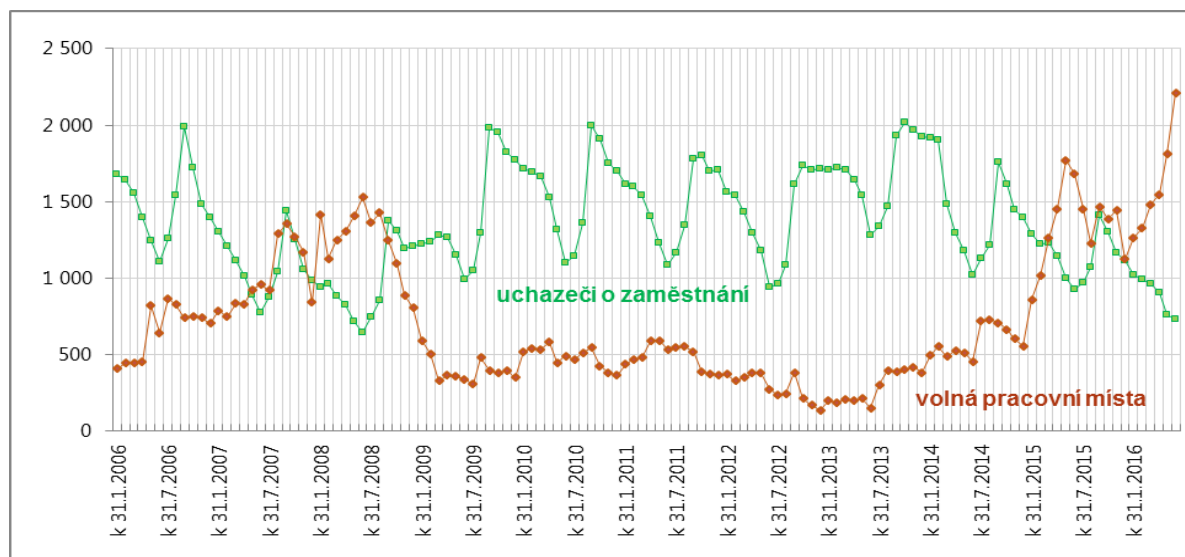
	16.5.2014			24.5.2016		
	počet	podíl z celku	pořadí	počet	podíl z celku	pořadí
815 Obsluha strojů na výrobu a úpravu textilních, kožený	169	6,3%	1.	594	9,7%	1.
821 Montážní dělníci výrobků a zařízení	72	2,7%	14.	450	7,4%	2.
932 Pomocní pracovníci ve výrobě	105	3,9%	8.	359	5,9%	3.
722 Kováři, nástrojaři a příbuzní pracovníci	143	5,3%	3.	285	4,7%	4.
833 Řidiči nákladních automobilů, autobusů a tramvají	166	6,2%	2.	280	4,6%	5.
541 Pracovníci v oblasti ochrany a ostrahy	111	4,1%	5.	255	4,2%	6.
834 Obsluha pojízdných zařízení	66	2,5%	16.	234	3,8%	7.
512 Kuchaři (kromě šéfkuchařů), pomocní kuchaři	79	3,0%	11.	188	3,1%	8.
235 Ostatní specialisté v oblasti výchovy a vzdělávání	48	1,8%	20.	184	3,0%	9.
513 Číšníci, servírky a barmani	83	3,1%	10.	183	3,0%	10.

Královéhradecký kraj

Vývoj celkového počtu volných míst a počtu uchazečů o zaměstnání v období prosinec 2005 až květen 2016

Vývoj počtu volných míst pro absolventy škol a mladistvé a počtu uchazečů o zaměstnání absolventů škol a mladistvých v období prosinec 2005 až květen 2016

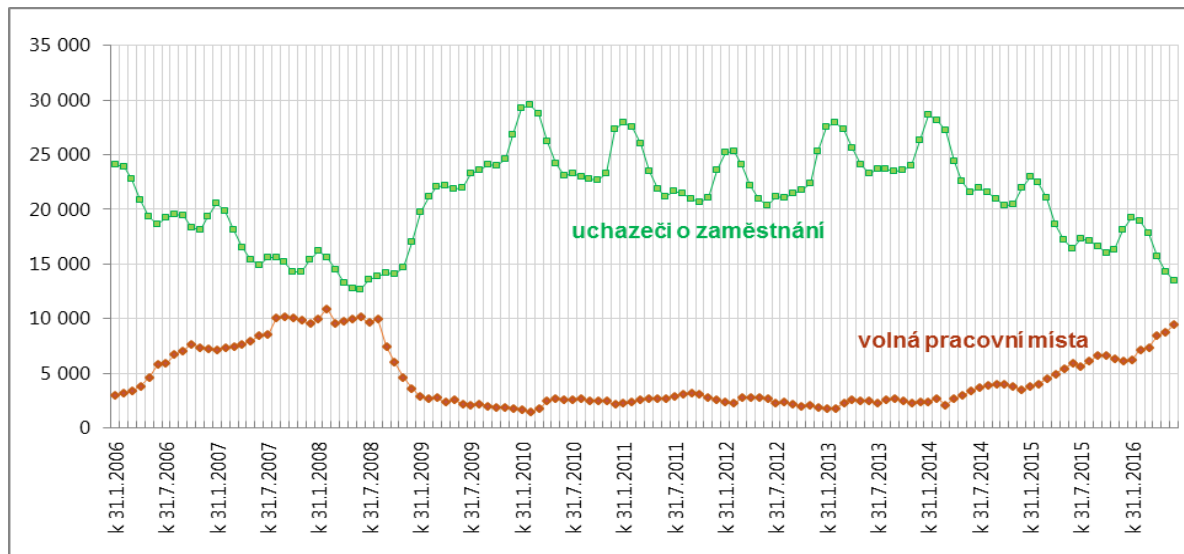

Přehled nejčtenějších podskupin ISCO (třetí úroveň členění) v nabídce VM evidovaných ÚP 24. 5. 2016 (ve srovnání s jejich pozicí 16. 5. 2014)

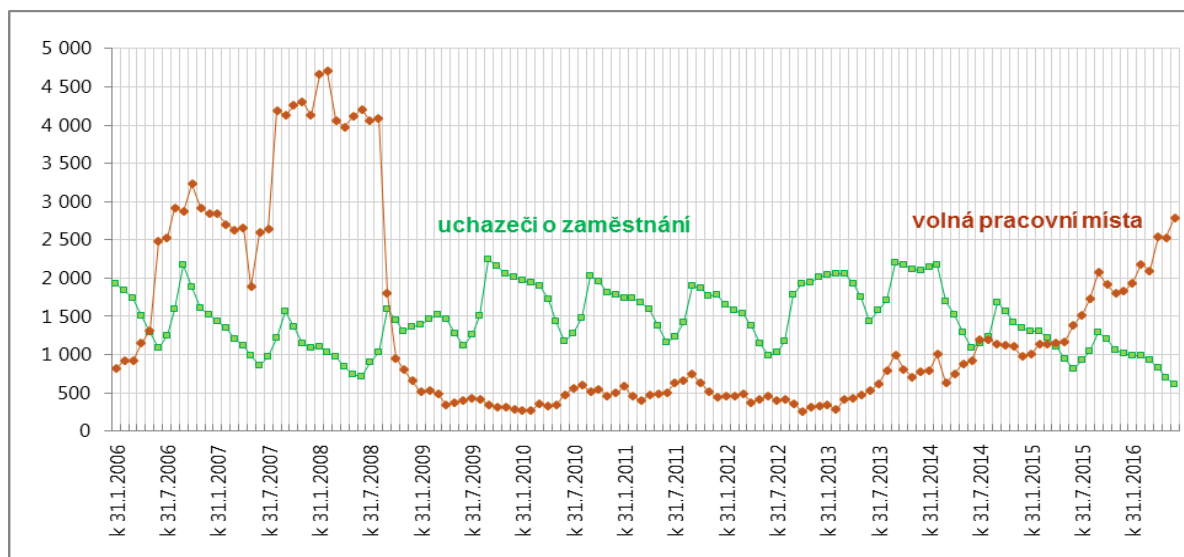
	16.5.2014			24.5.2016		
	počet	podíl z celku	pořadí	počet	podíl z celku	pořadí
821 Montážní dělníci výrobků a zařízení	13	0,7%	35.	359	6,9%	1.
833 Řidiči nákladních automobilů, autobusů a tramvají	133	7,1%	1.	346	6,7%	2.
921 Pomocní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářst	22	1,2%	25.	339	6,5%	3.
722 Kováři, nástrojaři a příbuzní pracovníci	85	4,6%	6.	327	6,3%	4.
721 Slévači, svářeči a příbuzní pracovníci	38	2,0%	14.	276	5,3%	5.
932 Pomocní pracovníci ve výrobě	34	1,8%	17.	246	4,7%	6.
512 Kuchaři (kromě šéfkuchařů), pomocní kuchaři	91	4,9%	4.	168	3,2%	7.
522 Provozovatelé maloobchodních a velkoobchodních p	80	4,3%	7.	162	3,1%	8.
513 Čišníci, servírky a barmani	121	6,5%	2.	161	3,1%	9.
711 Řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavebn	43	2,3%	13.	147	2,8%	10.

Pardubický kraj

Vývoj celkového počtu volných míst a počtu uchazečů o zaměstnání v období prosinec 2005 až květen 2016

Vývoj počtu volných míst pro absolventy škol a mladistvé a počtu uchazečů o zaměstnání absolventů škol a mladistvých v období prosinec 2005 až květen 2016

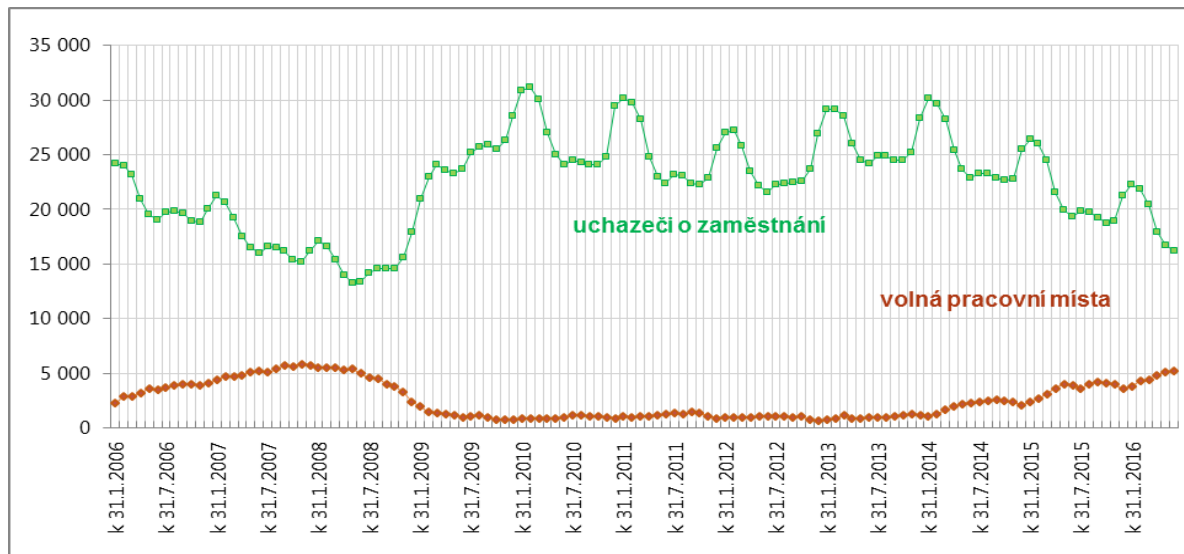

Přehled nejčtenějších podskupin ISCO (třetí úroveň členění) v nabídce VM evidovaných ÚP 24. 5. 2016 (ve srovnání s jejich pozicí 16. 5. 2014)

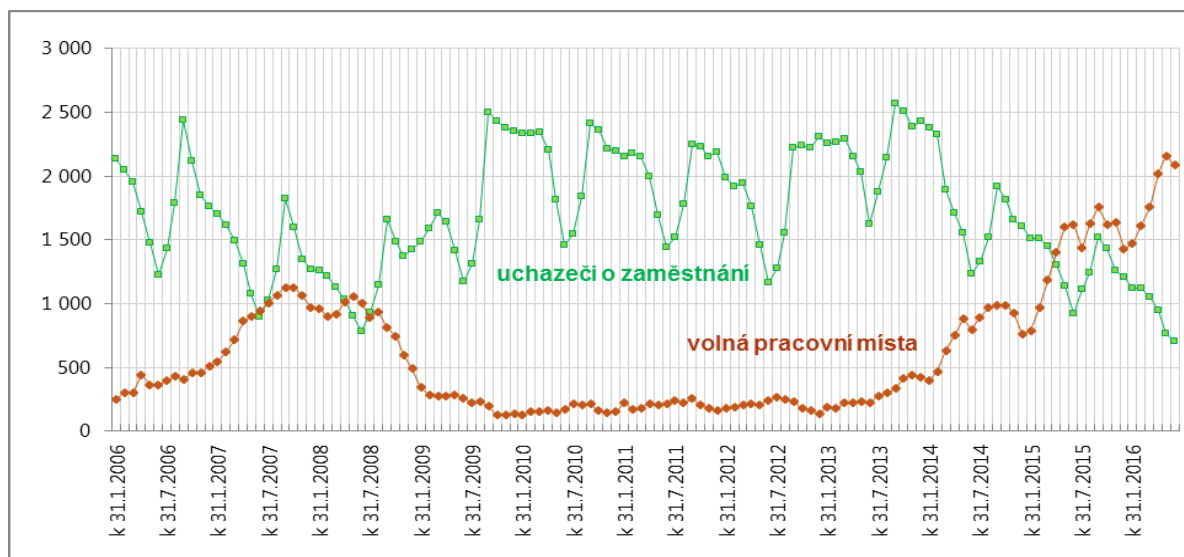
	16.5.2014			24.5.2016		
	počet	podíl z celku	pořadí	počet	podíl z celku	pořadí
821 Montážní dělníci výrobků a zařízení	160	9,8%	1.	528	9,2%	1.
932 Pomocní pracovníci ve výrobě	69	4,2%	6.	505	8,8%	2.
722 Kováři, nástrojaři a příbuzní pracovníci	64	3,9%	7.	373	6,5%	3.
833 Řidiči nákladních automobilů, autobusů a tramvají	79	4,8%	5.	343	5,9%	4.
711 Řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavební	56	3,4%	8.	302	5,2%	5.
541 Pracovníci v oblasti ochrany a ostrahy	112	6,9%	3.	248	4,3%	6.
522 Provozovatelé maloobchodních a velkoobchodních p	44	2,7%	13.	237	4,1%	7.
721 Slévači, svářeči a příbuzní pracovníci	24	1,5%	17.	231	4,0%	8.
814 Obsluha strojů na výrobu a zpracování výrobků z pry	3	0,2%	65.	228	4,0%	9.
834 Obsluha pojezdových zařízení	55	3,4%	9.	216	3,7%	10.

Kraj Vysočina

Vývoj celkového počtu volných míst a počtu uchazečů o zaměstnání v období prosinec 2005 až květen 2016

Vývoj počtu volných míst pro absolventy škol a mladistvé a počtu uchazečů o zaměstnání absolventů škol a mladistvých v období prosinec 2005 až květen 2016

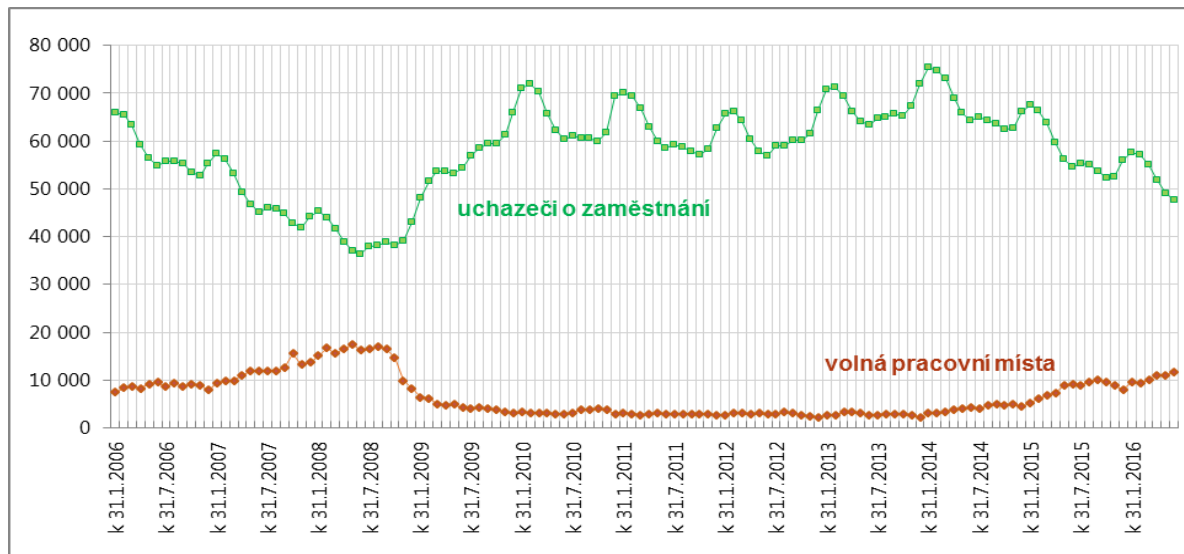

Přehled nejčtenějších podskupin ISCO (třetí úroveň členění) v nabídce VM evidovaných ÚP 24. 5. 2016 (ve srovnání s jejich pozicí 16. 5. 2014)

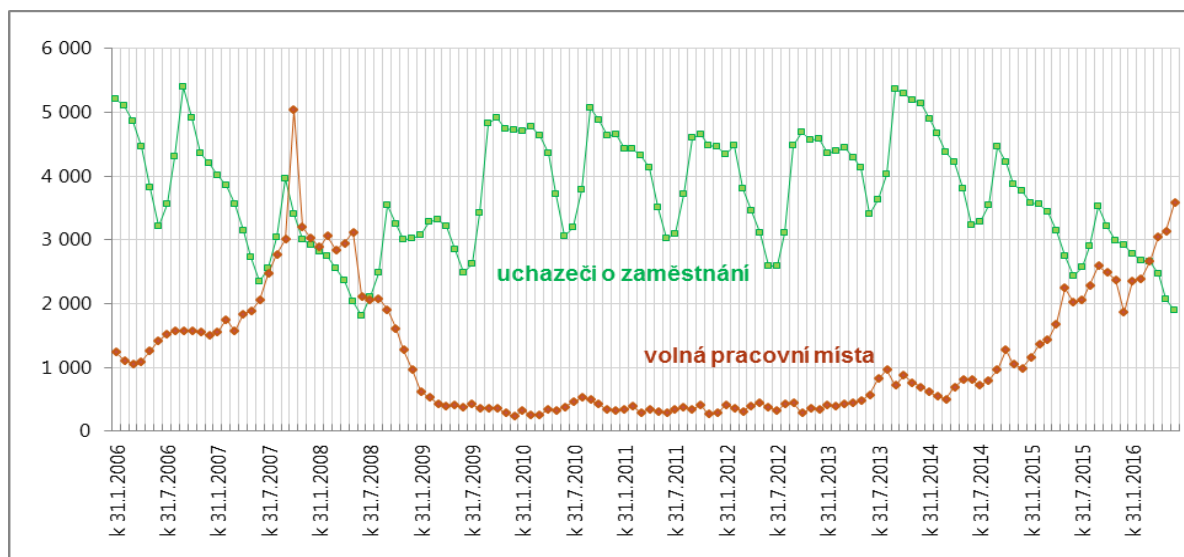
	16.5.2014			24.5.2016		
	počet	podíl z celku	pořadí	počet	podíl z celku	pořadí
821 Montážní dělníci výrobků a zařízení	65	3,3%	7.	389	8,2%	1.
833 Řidiči nákladních automobilů, autobusů a tramvají	150	7,5%	2.	373	7,9%	2.
932 Pomocní pracovníci ve výrobě	58	2,9%	11.	290	6,1%	3.
722 Kováři, nástrojaři a příbuzní pracovníci	115	5,8%	4.	284	6,0%	4.
834 Obsluha pojezdových zařízení	79	4,0%	6.	201	4,3%	5.
522 Provozovatelé maloobchodních a velkoobchodních p	51	2,6%	13.	192	4,1%	6.
753 Výrobci oděvů, výrobků z kůže a kožehin a pracovníci	62	3,1%	8.	185	3,9%	7.
541 Pracovníci v oblasti ochrany a ostrahy	114	5,7%	5.	178	3,8%	8.
512 Kuchaři (kromě šéfkuchařů), pomocní kuchaři	61	3,1%	9.	165	3,5%	9.
711 Řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavebn	47	2,4%	14.	164	3,5%	10.

Jihomoravský kraj

Vývoj celkového počtu volných míst a počtu uchazečů o zaměstnání v období prosinec 2005 až květen 2016

Vývoj počtu volných míst pro absolventy škol a mladistvé a počtu uchazečů o zaměstnání absolventů škol a mladistvých v období prosinec 2005 až květen 2016

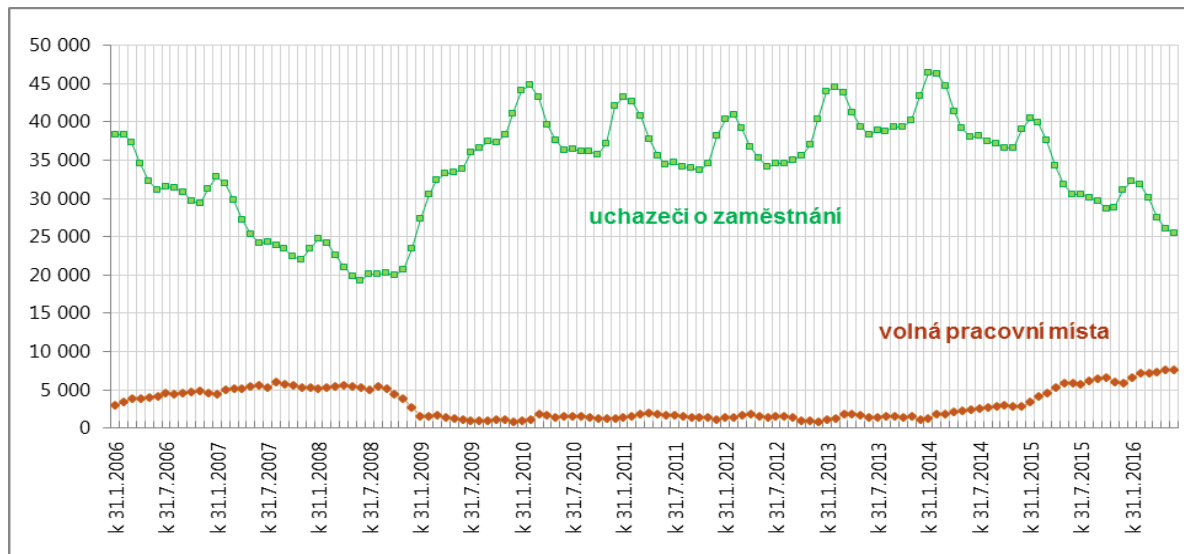

Přehled nejčtenějších podskupin ISCO (třetí úroveň členění) v nabídce VM evidovaných ÚP 24. 5. 2016 (ve srovnání s jejich pozicí 16. 5. 2014)

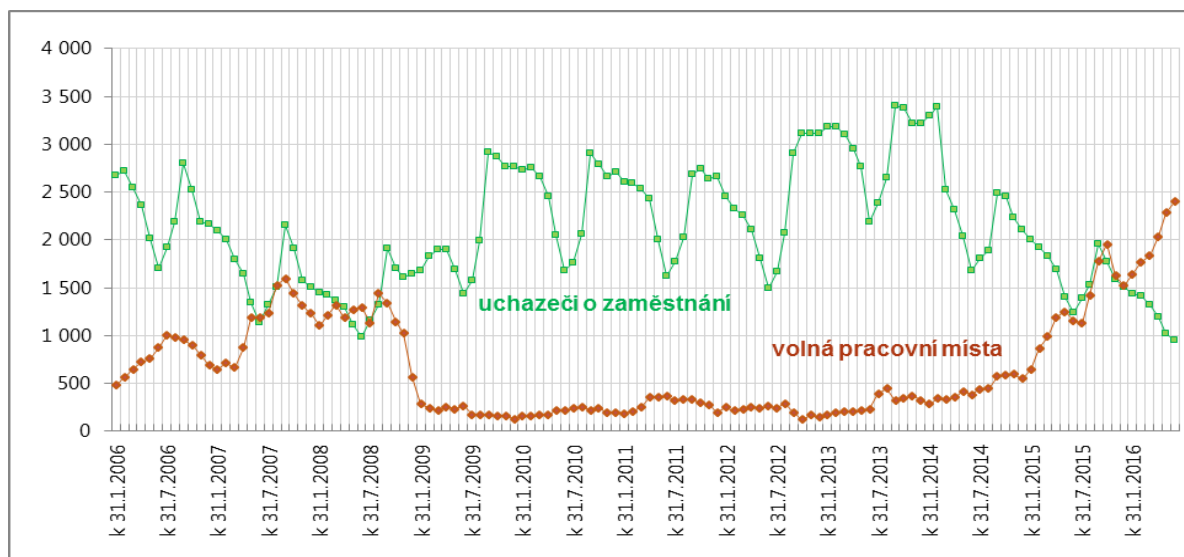
	16.5.2014			24.5.2016		
	počet	podíl z celku	pořadí	počet	podíl z celku	pořadí
932 Pomocní pracovníci ve výrobě	132	3,8%	8.	871	7,9%	1.
821 Montážní dělníci výrobků a zařízení	102	2,9%	9.	695	6,3%	2.
833 Řidiči nákladních automobilů, autobusů a tramvají	152	4,4%	4.	540	4,9%	3.
722 Kováři, nástrojaři a příbuzní pracovníci	186	5,4%	2.	526	4,8%	4.
931 Pomocní pracovníci v oblasti těžby a stavebnictví	79	2,3%	14.	525	4,7%	5.
541 Pracovníci v oblasti ochrany a ostrahy	146	4,2%	6.	478	4,3%	6.
512 Kuchaři (kromě šéfkuchařů), pomocní kuchaři	143	4,1%	7.	395	3,6%	7.
711 Řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavební	93	2,7%	12.	356	3,2%	8.
911 Uklízeči a pomocníci v domácnostech, hotelích, admi	76	2,2%	16.	352	3,2%	9.
422 Pracovníci informačních služeb	73	2,1%	18.	350	3,2%	10.

Olomoucký kraj

Vývoj celkového počtu volných míst a počtu uchazečů o zaměstnání v období prosinec 2005 až květen 2016

Vývoj počtu volných míst pro absolventy škol a mladistvé a počtu uchazečů o zaměstnání absolventů škol a mladistvých v období prosinec 2005 až květen 2016

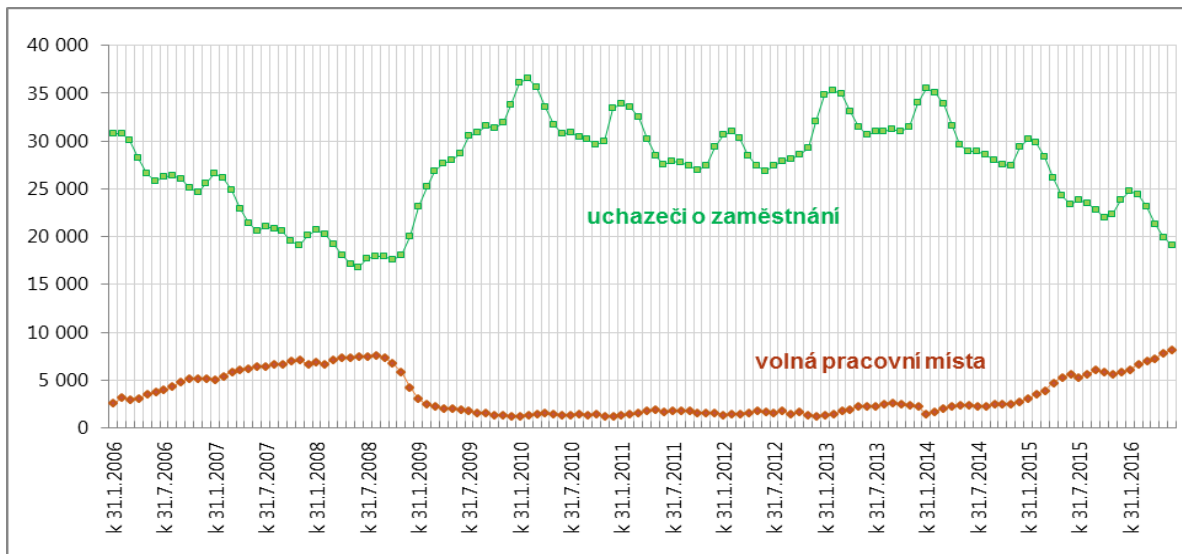

Přehled nejčtenějších podskupin ISCO (třetí úroveň členění) v nabídce VM evidovaných ÚP 24. 5. 2016 (ve srovnání s jejich pozicí 16. 5. 2014)

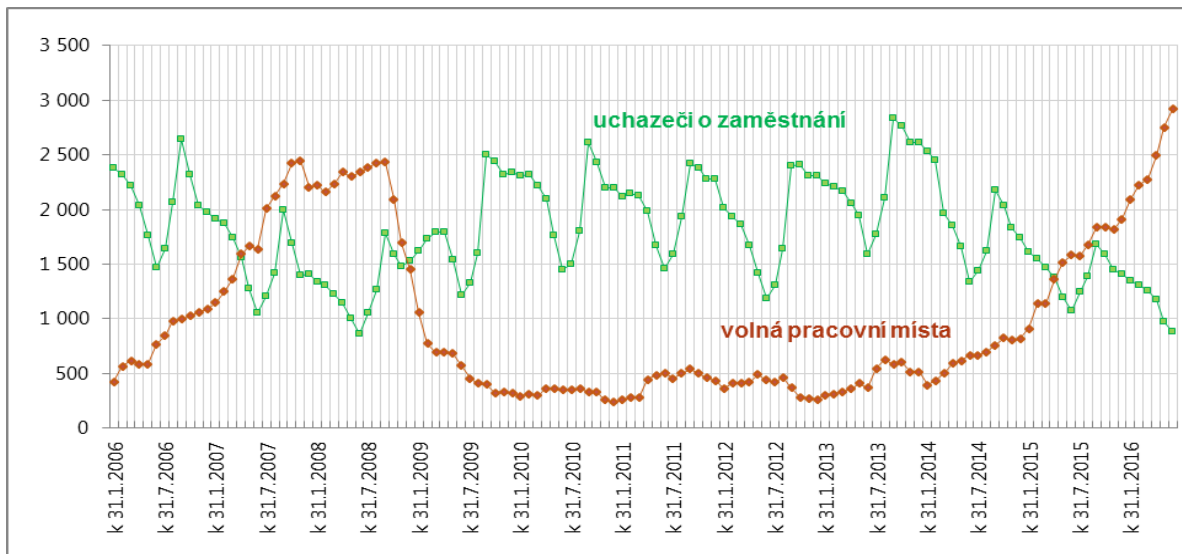
	16.5.2014			24.5.2016		
	počet	podíl z celku	pořadí	počet	podíl z celku	pořadí
722 Kováři, nástrojaři a příbuzní pracovníci	130	6,3%	3.	471	7,1%	1.
932 Pomocní pracovníci ve výrobě	38	1,8%	19.	432	6,5%	2.
833 Řidiči nákladních automobilů, autobusů a tramvají	107	5,2%	4.	363	5,5%	3.
834 Obsluha pojízdných zařízení	50	2,4%	14.	349	5,3%	4.
522 Provozovatelé maloobchodních a velkoobchodních p	67	3,3%	9.	288	4,3%	5.
821 Montážní dělníci výrobků a zařízení	70	3,4%	8.	271	4,1%	6.
721 Slévači, svářeči a příbuzní pracovníci	201	9,8%	1.	240	3,6%	7.
541 Pracovníci v oblasti ochrany a ostrahy	70	3,4%	7.	218	3,3%	8.
911 Uklízeči a pomocníci v domácnostech, hotelích, admi	72	3,5%	6.	209	3,1%	9.
513 Čišníci, servírky a barmani	74	3,6%	5.	200	3,0%	10.

Zlínský kraj

Vývoj celkového počtu volných míst a počtu uchazečů o zaměstnání v období prosinec 2005 až květen 2016

Vývoj počtu volných míst pro absolventy škol a mladistvé a počtu uchazečů o zaměstnání absolventů škol a mladistvých v období prosinec 2005 až květen 2016

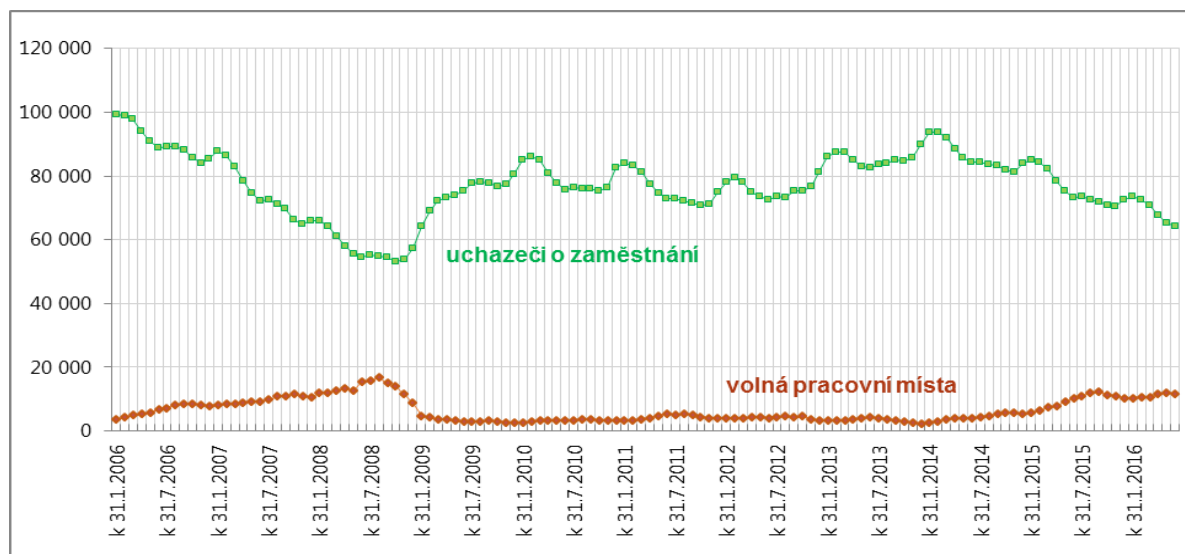

Přehled nejčtenějších podskupin ISCO (třetí úroveň členění) v nabídce VM evidovaných ÚP 24. 5. 2016 (ve srovnání s jejich pozicí 16. 5. 2014)

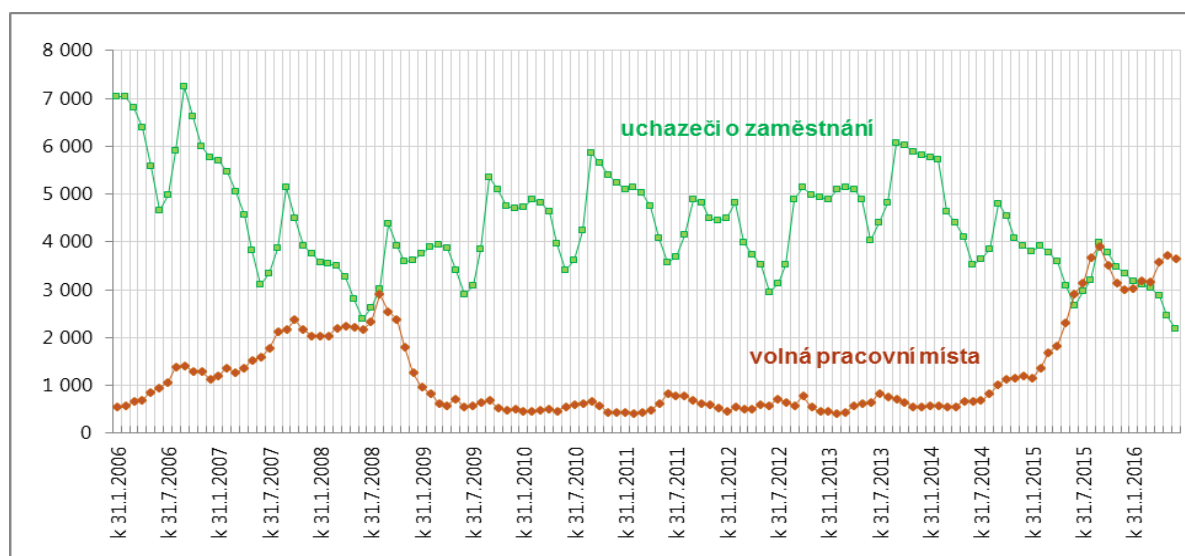
	16.5.2014			24.5.2016		
	počet	podíl z celku	pořadí	počet	podíl z celku	pořadí
932 Pomocní pracovníci ve výrobě	90	4,4%	7.	838	11,0%	1.
722 Kováři, nástrojaři a příbuzní pracovníci	188	9,2%	1.	649	8,5%	2.
821 Montážní dělníci výrobků a zařízení	85	4,2%	8.	443	5,8%	3.
721 Slévači, svářeči a příbuzní pracovníci	95	4,7%	6.	360	4,7%	4.
833 Řidiči nákladních automobilů, autobusů a tramvají	96	4,7%	5.	314	4,1%	5.
522 Provozovatelé maloobchodních a velkoobchodních p	54	2,6%	11.	270	3,6%	6.
513 Čišníci, servírky a barmani	77	3,8%	9.	269	3,5%	7.
541 Pracovníci v oblasti ochrany a ostrahy	100	4,9%	3.	263	3,5%	8.
332 Odborní pracovníci v oblasti pojišťovnictví, obchodn	116	5,7%	2.	237	3,1%	9.
711 Řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavebn	48	2,4%	12.	213	2,8%	10.

Moravskoslezský kraj

Vývoj celkového počtu volných míst a počtu uchazečů o zaměstnání v období prosinec 2005 až květen 2016

Vývoj počtu volných míst pro absolventy škol a mladistvé a počtu uchazečů o zaměstnání absolventů škol a mladistvých v období prosinec 2005 až květen 2016

Přehled nejčtenějších podskupin ISCO (třetí úroveň členění) v nabídce VM evidovaných ÚP 24. 5. 2016 (ve srovnání s jejich pozicí 16. 5. 2014)

	16.5.2014			24.5.2016		
	počet	podíl z celku	pořadí	počet	podíl z celku	pořadí
932 Pomocní pracovníci ve výrobě	72	2,1%	16.	867	7,5%	1.
722 Kováři, nástrojaři a příbuzní pracovníci	215	6,4%	1.	794	6,9%	2.
833 Řidiči nákladních automobilů, autobusů a tramvají	104	3,1%	10.	552	4,8%	3.
541 Pracovníci v oblasti ochrany a ostrahy	154	4,6%	5.	488	4,2%	4.
711 Řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavební	180	5,3%	4.	483	4,2%	5.
821 Montážní dělníci výrobků a zařízení	39	1,2%	25.	477	4,1%	6.
512 Kuchaři (kromě šéfkuchařů), pomocní kuchaři	119	3,5%	8.	443	3,9%	7.
522 Provozovatelé maloobchodních a velkoobchodních p	73	2,2%	13.	414	3,6%	8.
513 Čišníci, servírky a barmani	108	3,2%	9.	381	3,3%	9.
721 Slévači, svářeči a příbuzní pracovníci	204	6,1%	2.	376	3,3%	10.

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vše

HLEDAT

Úvodní stranaObory, školy a profeseAbsolventi škol a trh práceBez bariérJak na to

Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce

Vítáme Vás v informačním systému ISA+, který Vám nabízí pomoc při hledání vzdělávací a profesní dráhy. Najdete zde všechny školy a obory vzdělávání, informace k přechodu na trh práce i do dalšího vzdělávání. Při výběru povolání Vám pomůže i Profi test nebo prezentace pracovních činností. Velkým přínosem je ISA+ pro žáky se zdravotním postižením i pro ty, kteří mají studijní problémy.

KAM NA ŠKOLU
obory, školy a profese

[Výběr podle oboru](#)
[Výběr podle školy](#)
[Výběr podle povolání](#)
[Výběr podle videa](#)
[Výběr podle obrázků](#)
[Profitest](#)

ABSOLVENTI ŠKOL A TRH PRÁCE

[Vzdělávání a volba oboru](#)
[Využití vzdělání](#)
[Požadavky zaměstnavatelů](#)
[Nezaměstnanost](#)
[Zaměstnanost](#)
[Publikace](#)

BEZ BARIÉR
až na trh práce

[Volba školy pro žáky se ZP](#)
[Absolventi se ZP a trh práce](#)
[Předčasné odchody ze vzdělávání](#)
[Statistické přehledy](#)

JAK NA TO
rady a doporučení

[Jsem na základce](#)
[Jsem na střední](#)
[Jsem už dospělý](#)
[Jsem poradce](#)

*Výrazně inovovaný informační systém ISA+ pomáhá **žákům základních škol** při volbě oboru vzdělání a výběru střední školy, **žákům středních škol** při rozhodování o pokračování ve vzdělávání a při přechodu na trh práce, **výchovným-kariérovým poradcům a učitelům** při poskytování kariérového poradenství a výuce témat Úvodu do světa práce, **managementu škol** při úpravách vlastní vzdělávací nabídky a tvorbě školních vzdělávacích programů.*

VÝZNAMNÉ MOŽNOSTI SYSTÉMU:

- možnost **výběru oborů i školních vzdělávacích programů (ŠVP)**,
- **nové videoukázky** – představují práci v technických profesích i přípravu na ně,
- **profitest** – pomůže žákům základních škol při výběru oblasti vzdělávání,
- **výběr podle obrázků** – poskytuje snadnější orientaci ve vzdělávací nabídce SŠ,
- **bez bariér až na trh práce** – nová sekce věnovaná problematice žáků se zdravotním postižením a tématu předčasných odchodů ze vzdělávání,
- **jak na to - rady a doporučení** – různé užitečné informace pro uživatele systému,
- **syntetické stránky** – obsahují soubor informací ke každé skupině oborů,
- **filtry vzdělávací nabídky** – podle zdravotního postižení, vzdálenosti od bydliště, formy studia, zřizovatele, ŠVP,
- **fulltextové vyhledávání** – najde na ISA+ odkazy související se zadaným výrazem.

O inovaci a obsah systému ISA+ se stará Národní ústav pro vzdělávání v rámci udržitelnosti projektu **Kariérové poradenství v podmínkách kurikulární reformy (VIP Kariéra II - KP)**.